

Cand.merc.aud.
Copenhagen Business School
Kandidatafhandling

GENERATIONSSKIFTE

Dato for aflevering:	14. Maj 2019
Forfatter:	Lars Lundbæk
Studienummer:	89403
Vejleder	Anders Lützhøft
Antal anslag/sider:	181.448/80

Summary

The purpose of the thesis is to find out how a generational succession is carried out in the best possible way for tax purposes, from the point of view of both the present and future owners.

Before the planning of a generational succession begins, there are a number of factors to consider. Both the younger generation, the older generation and the company must be capable before a generational succession can be successful. Therefore, this thesis starts by analyzing, which circumstances that need to be considered, before the planning of a generational succession can begin.

It is a central issue in valuation of an enterprise that it must be made within the arm's length principles, because the involved parties have a similar agenda. They both want the handover to trigger as little tax as possible. If the valuation of the enterprise is not equal to the market value, then Skattestyrelsen is authorized to change the valuation.

To make a valuation of assets or shares there have been made some guides that should be used. The valuation methods have been examined in order to clarify in which situations each method can and should be used.

Before a company is handed over to the new generation, it must be considered whether or not there should be a reconstruction of the corporate structure before starting the generational succession. The reconstruction models can be assembled in different ways, to make the optimal company structure for the generational succession. The reconstruction models have been examined and analyzed in order to assess how the models can be used together in different situations and clarify the advantages and opportunities that they provide to the generational succession.

In addition to safeguarding the company's future, the main intention of a generational succession is to postpone the tax date from the date of the generational succession, so that taxation is not triggered until the younger generation sell the shares. This can be done by the older generation transferring its shares by succession to the younger generation.

The use of one or more reconstruction models combined with a transfer of shares by succession is often the best way to make a generational succession. Because it allows the parties to choose if it is only a part of the company or the whole company that should be included in the generational succession so the older generation is able to keep a part of the company which at the same time will lower the price for the company, so the younger generation can afford to pay for it.

This thesis has also examined the different ways of how the generational succession can be financed. The new generation can take a loan, the transferred company can provide the financing, the older generation can give some or the whole payment as a gift.

There is no unambiguous answer to how a generational succession is made optimally. A generational succession should be planned on the basis of the parties' preconditions and desires for the future, as it is crucial for which restructuring models that can and should be used. Therefore, the advisor must begin by clarifying the parties' wishes and based on that and the company's structure, evaluate the opportunities within the specific case regarding to valuation, restructuring and generation succession models as well as financing of the generational succession.

Indhold

1	Indledning.....	5
2	Problemformulering.....	6
3	Afgrænsning.....	6
4	Metode og opgavestruktur.....	7
5	Målgruppe	8
6	Overvejelser og planlægning før et generationsskifte	9
6.1	Den yngre generation.....	9
6.2	Den ældre generation.....	10
6.3	Virksomheden.....	10
7	Stiftelse af selskab	12
7.1	Skattepligtig virksomhedsomdannelse.....	12
7.2	Skattefri virksomhedsomdannelse	14
7.2.1	Betingelser for anvendelse af virksomhedsomdannelsesloven	15
7.2.2	Personligt ejet virksomhed.....	15
8	Værdiansættelse.....	24
8.1	Cirkulære nr. 185 af 17 november 1982 – Ophævelse af pkt. 17 og 18.....	24
8.2	TSS-Cirkulære nr. 2000-9 af 28. marts 2000.....	26
8.3	TSS-Cirkulære 2000-10 af 28. marts 2000	28
8.4	Juridisk vejledning 2018-2 – Fast ejendom	31
8.5	Transfer Pricing: Kontrollerede transaktioner, værdiansættelse.....	32
8.5.1	DCF-Modellen.....	34
8.5.2	EVA-Modellen.....	35
8.5.3	De multiple værdiansættelsesmetoder.....	35
8.6	TSS-Cirkulære 2000-10 af 28. marts 2000 eller Transfer-Pricing Vejledningen?	35
9	Overdragelse af aktier med succession til børn	36
9.1	Overdragelse uden succession	36
9.2	Overdragelse med succession	37
9.2.1	Betingelse for at kunne lave succession.....	37
9.2.2	Konsekvens for den ældre generation	39
9.2.3	Konsekvens for den nye generation	40
9.3	Overdragelse med eller uden succession?	44
10	Finansiering	45
10.1	Gave.....	46

10.2	Lov nr. 683 af 8. juni 2017	46
10.3	Anfordringslån	47
11	Omstrukturerings- og generationsskiftemodeller	48
11.1	Fusion	48
11.1.1	Skattefri fusion	50
11.2	Spaltning	54
11.2.1	Ophørsspaltning	55
11.2.2	Grenspaltning	56
11.2.3	Vederlaget	57
11.2.4	Skattefri spaltning med tilladelse	58
11.2.5	Skattefri spaltning uden forudgående tilladelse	59
11.2.6	Den skattemæssige konsekvens ved spaltning	60
11.2.7	Anvendelse af spaltning ved en generationsskifte	61
11.3	Skattefri aktieombytning	62
11.3.1	Aktieombytning med tilladelse	64
11.3.2	Aktieombytning uden tilladelse	66
11.3.3	Aktieombytning med eller uden forudgående tilladelse?	67
11.3.4	Anvendelse af aktieombytning i forbindelse med generationsskifte	67
11.4	Skattefri tilførsel af aktiver	69
11.4.1	Betingelser for anvendelse af skattefri tilførsel af aktiver	69
11.4.2	Skattefri tilførsel af aktiver med og uden forudgående tilladelse	71
11.4.3	Hvordan kan en skattefri tilførsel af aktiver bruges i forbindelse med et generationsskifte?	72
11.5	Tegning af nye aktier - A/B modellen	72
11.5.1	Beregning af forlodsudbytte	74
11.5.2	Brug af A/B modellen	74
11.6	Tilbagesalg til det udstedende selskab	74
11.6.1	De skattemæssige konsekvenser ved tilbagesalg til det udstedende selskab	76
11.6.2	Anvendelse af tilbagesalg til det udstedende selskab i praksis	77
12	Konklusion	78
	Litteraturliste	81
	Oversigt over forkortelser	83

1 Indledning

Det er ikke ualmindeligt, at en virksomhedsejer har børn eller anden familie som ansatte i virksomheden. Ofte vil en eller flere af dem besidde en fremtræden rolle i virksomheden. Der kommer en dag, hvor den nuværende virksomhedsejer ikke længere kan, eller ønsker at drive virksomheden, og virksomheden vil nu stå over for et generationsskifte. Over de næste 10 år vil 23.000 danske virksomheder stå overfor et generationsskifte,¹ men er de klar til det?

Et generationsskifte kan foregå på mange måder, og der er mange hensyn at tage, derfor bør processen planlægges i god tid. Som udgangspunkt bør planlægningen begynde minimum 3-5 år før generationsskiftet skal ske. I den indledende fase skal der gøres en række overvejelser, som man skal forholde sig til: hvornår skal ejerskiftet ske? Er den nuværende ejer "klar" til at give roret videre? Er den nye generation klar til at overtage det virksomheden både økonomiske og fagligt? Skal den nuværende ejer have sikret sin pension? Eller er det vigtigste, at den nye generation får overdraget virksomheden under bedst mulige forudsætninger? Dette er blot få ud af mange problemstillinger, der skal afklares før et generationsskifte kan sættes i gang.

Revisorer er ofte de fortrukne rådgivere i et generationsskifte, da det ligger inde under deres fagområde. Revisor har et godt kendskab til virksomheden, og kender både den ældre generation og den yngre generation. For at være rådgiver under et generationsskifte er det vigtigt at kende baggrunden og historien for virksomheden og personerne omkring den, men for at kunne være "vejviser" og rådgive korrekt om generationsskiftet, skal fagligheden være på plads. For at kunne yde en korrekt rådgivning, skal revisor skal kende relevant lovgivning på området, da der er flere metoder til at foretage et generationsskifte. Her er det bl.a. af betydning: hvilken selskabsform drives virksomheden i? Ønskes beskatningstidspunktet udskudt til senere tidspunkt? Skal hele eller kun dele af virksomheden overdrages? Revisor skal have et indgående kendskab til alle metoder for at vælge den optimale metode til den enkelte virksomhed.

¹ https://fsr.dk/Nyheder%20og%20presse/Vi%20mener/Ledere_i_SIGNATUR/2017/Nr-2_maj_2017

2 Problemformulering

Formålet med afhandlingen er at afdække, hvordan et generationsskifte gennemføres skattemæssigt optimalt set ud fra både den nuværende og kommende ejers synspunkt. For at vurdere hvad der er optimalt for begge parter, skal der gøres nogle indledende overvejelser omkring hvilke hensyn, der skal tages til de involverede parter.

Dernæst skal de forskellige metoder gennemgås, og vurderes i forhold til forudsætningerne i det enkelte generationsskifte. Skal generationsskiftet foretages med succession, skal der ske en skattefri omstrukturering eller noget helt tredje. Det kræver en gennemgang af teorien og dernæst en analyse set i forhold til forudsætningerne for generationsskiftet, for at kunne vælge den optimale fremgangsmetode for generationsskiftet.

Derfor opstilles følgende problemformulering:

Med udgangspunkt i en personlig ejet virksomhed, som skal omdannes til en kapitalselskab inden generationsskiftet. Hvordan kan et generationsskifte gennemføres skattemæssigt optimalt for de involverede parter?

- Hvilke overvejelser skal gøres i den indledende fase, og hvilke hensyn skal der tages til de involverede parter?
- Hvordan værdiansættes virksomheden i forbindelse med generationsskiftet, og hvilke overvejelser skal man gøre sig i denne fase?
- Hvilke metoder er der for generationsskifte af en personlig ejet virksomhed, og hvilke konsekvenser har de for de involverede parter?

3 Afgrænsning

Formålet med denne afhandling er at lave en vejledning i, hvordan et generationsskifte foretages skattemæssigt optimalt for de involverede parter. Denne afhandling vil have fokus på overdragelse til familiemedlemmer i nedadgående linje, dvs. til børn og børnebørn. Derfor vil overdragelse mellem ægtefæller ikke blive berørt. Det samme gælder overdragelse med succession til medarbejdere jf. Kildeskattelovens § 33 C.

Der tages udgangspunkt i generationsskifte af en personlig ejet virksomhed og de relevante generations- og omstruktureringsmodeller, som kan bruges hertil. Rapporten vil være rettet mod omdannelse af personlig ejet virksomhed til selskab, inden generationsskiftet påbegyndes, derfor afgrænses der fra overdragelse af personlig ejet virksomheder jf. Kildeskattelovens § 33 C.

For at holde fokus på de centrale problemstillinger og besvare afhandlingens problemformulering afgrænser rapporten sig derudover fra følgende nedenstående områder:

Der vil blive taget udgangspunkt i virksomheder, som er fuldt ud skattepligtige i Danmark, og som aflægger årsregnskab efter årsregnskabsloven. Der vil kun blive berørt generationsskifte mellem personer og andre juridiske enheder inden for Danmarks grænser. Der afgrænses fra generationsskifte af interessentskaber, kommanditselskabet og partnerselskaber m.v.

Der tages udgangspunkt i generationsskifte i levende live, hvorved der afgrænses fra dødsbøbeskatning og arveregler.

Afhandlingens fokus ligger på de skatteretlige aspekter, hvorfor selskabsretlige ret ikke vil blive berørt. Der kan være selskabsretlige aspekter, som har betydning for de skattemæssige aspekter. Der vil i disse situationer blive afgrænset til de regler, som er relevant for rapportens besvarelse.

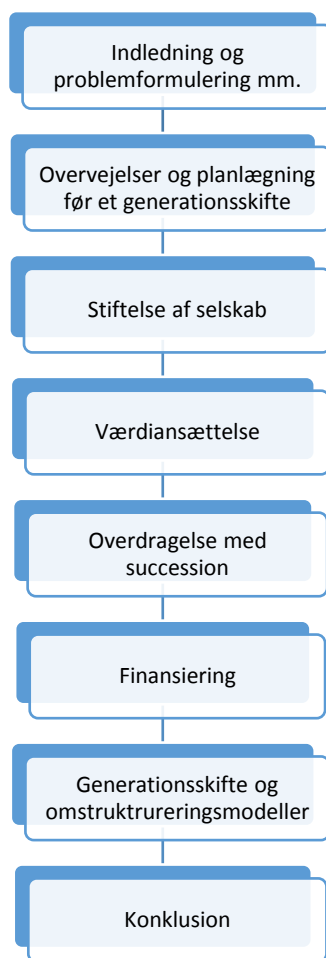
4 Metode og opgavestruktur

Afhandlingen indeholder en gennemgang af retsgrundlaget for et generationsskifte og en analyse af de forskellige metoder, som kan benyttes til et generationsskifte. Der er benyttet sekundære datakilder til indhentning af data. Af primær litteratur er anvendt retskildelæren, og som sekundær litteratur er anvendt faglitteratur, internetkilder m.v.

Sekundære datakilder er eksterne kilder, hvor data er indsamlet og brugt af andre, hvorved der kan være tvivl om objektiviteten i fortolkningerne. De anvendte retskilder og faglitteratur i denne afhandling giver dog ikke anledning til tvivl omkring validitet.

Der vil i afhandlingen blive benyttet illustrationer og beregninger i det omfang, at de bidrager til forklaring og forenkling af teori og analyse. Der benyttes fodnoter, som løbende vil fremkomme i bundmarginen.

Afhandlingen er bygget op i 8 afsnit

5 Målgruppe

Formålet med denne afhandling er at give revisor en opdatering omkring regler og muligheder, så der kan ydes en optimal rådgivning til klienter. Afhandlingen skal give et overblik over de forskellige faser i processen og ridse de forskellige forudsætninger og skattemæssige konsekvenser op for de involverede parter i et generationsskifte. Læseren skal kunne bruge afhandlingen i f.eks. vejledningsfasen til sin klient, som ønsker et generationsskifte.

6 Overvejelser og planlægning før et generationsskifte

I en familieejet virksomhed sker det, at en eller flere af børnene skal overtage virksomheden efter deres forældre. Selvom alle parter gerne vil have, at den yngre generation skal overtage virksomheden, så bliver alle parter nødt til at gøre sig nogle overvejelser inden processen iværksættes. Gør man ikke dette, risikerer man at søsætte et projekt som er dømt til at fejle. Dette kapitel vil redegøre for den indledende proces i et generationsskifte.

6.1 Den yngre generation

Det er en betingelse, at den yngre generation er egnet til at drive virksomheden, hvis et generationsskifte skal blive en succes. Derfor vil de egenskaber, som den yngre generations bør besidde, og de forhold som bør være på plads blive gennemgået.

Virksomheden er i årevis blevet drevet af den ældre generation og deres kundskab. Den nye generation skal også besidde de nødvendige egenskaber, for at kunne drive virksomheden lige så godt som den ældre generation eller endda bedre. De skal besidde de faglige egenskaber inden for den pågældende branche, men afhængigt af virksomhedens størrelse vil der blive stillet krav til de ledelsesmæssige egenskaber, for at kunne drive virksomheden med succes. Ofte vil den ældre generation hellere end gerne stå i kulissen og guide og vejlede i det omfang, at det er nødvendigt, så den yngre generation kommer godt i gang.

Familieforhold er ikke uvæsentligt. Det er vidt forskelligt, hvor mange arvtagere der står i kullisen til at overtage virksomheden, og om den nuværende ejer har flere børn, som står til at skulle arve. Der kan nemt opstå splid, når der skal ske opdeling af virksomhed eller andre værdier. Det er derfor vigtigt, at alt foregår med god dialog, så man minimerer risikoen for splid. I de tilfælde hvor der er flere børn, som skal overtage en virksomhed, er det vigtigt at de formår at samarbejde og udnytte hinandens svagheder og styrker.² På den måde kan man fordele rollerne i virksomheden herefter.

Kan den nye generation skaffe den fornødne likviditet til at overtage virksomheden og drive den på fornuftig vis? Overdragelsessummen for virksomheden kan i værste fald sætte en stopper for et generationsskifte, hvis den yngre generation ikke har råd til at købe virksomheden. Størrelsen på overdragelsessummen bliver påvirket af flere faktorer, som vil blive belyst i kommende afsnit. De nye ejers formue vil i mange tilfælde være begrænset. De vil derfor være afhængige af fremmed finansiering for både at købe virksomheden, men også

² (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: 476)

for at kunne forsætte driften. I de tilfælde skal overdragelsessummen være på et sådan beløb, hvor et finansieringsinstitut kan se muligheder og perspektiver i virksomheden, og de derfor bliver interesserede i at indgå i et fornuftigt samarbejde nu og i fremtiden.

6.2 Den ældre generation

Det kan være svært for den ældre generation at videregive nøglen til virksomheden, da det er deres livsværk som skal gives videre. De har brugt årtier og tusindvis af timer på at opbygge virksomheden, og pludselig skal de stå på sidelinjen og se andre drive og passe virksomheden. Dette skal den yngre generation respektere og tage hensyn til, og det sammen skal revisor/rådgiver. Derfor er rådgivning omkring et generationsskifte ofte en længere proces, som kan tage flere år.³ Begge generationer skal derfor have lagt nogle klare aftaler omkring begge parter roller og arbejdsopgaver i virksomheden, til efter generationsskiftet er på plads, så der ikke opstår splid.

I forrige afsnit blev det nævnt, at flere faktorer påvirker overdragelsessummen af virksomheden. Den ældre generation kan til en vis grad selv bestemme overdragelsessummen. Faktorer som bl.a. privatøkonomi, kan påvirke overdragelsessummen. Har den ældre generation sparet nok op til pensionen, eller er vedkomne afhængig af yderligere kapital, som kan tilegnes ved salg af virksomheden? Ligeledes kan den ældre generation være et stykke fra pensionsalderen, og har derved måske ikke "råd" til at sælge virksomheden, da der forsat er brug for en indtægtskilde. Disse scenarier kan påvirke den ældre generation til at sætte prisen højt for at kunne sikre sin egen fremtid. Omvendt, hvis den nuværende ejer allerede nu har en formue, som vedkomne kan leve af i resten af sine dage, kan der være incitament til at overdragelsessummen sættes så lavt som muligt, fordi man gerne vil hjælpe den yngre generation bedst muligt.

6.3 Virksomheden

Den første tanke man skal gøre sig i et generationsskifte er, om virksomheden egner sig til overdragelse. Det er meget vigtigt at overveje om virksomheden kan forsætte driften under en ny ejer.⁴

Følgende spørgsmål bør overvejes:

- Har ejeren en status i virksomheden, som er uopnåelig for den nye ejer?
 - Har nuværende ejer færdigheder og/eller kvalifikationer, som andre ikke kan tilegne sig?

³ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: 475)

⁴ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: 474)

- Er det afgørende for kunderne hvem de køber produkterne/ydelserne af?
- Har den nye ejer de rette færdigheder i form af erfaring, kompetencer, ledererfaring osv.?

Hvis det vurderes at virksomheden er eget til generationsskifte, kan man forsætte sin planlægning.

Det skal diskuteres hvordan parterne ønsker at forløbet skal være. Skal det fulde ansvar og ejerskab overdrages hurtigst muligt, eller ønsker man en mere glidende overgang, hvor den ældre generation overdrager lidt af både ansvar og ejerskab løbende? For virksomheden kan en løbende overdragelse være god løsning, da den ældre generation kan hjælpe og rådgive den yngre generation på rette vej, og derved forhåbentlige bidrage til at virksomheden forbliver velfungerende i fremtiden. Overdragelsen sker typisk over en årrække, og derved har den ældre generation også incitament til at bidrage til virksomhedens fremtidige indtjeningsevne.

Et generationsskifte kan samtidig være en mulighed for at omstrukturere og/eller slanke og optimere virksomheden, før der foretages generationsskifte. Der er være dele af virksomheden, som ikke er rentable, og som samtidig kan skæres fra uden negativ påvirkning for den forsættende del. Ejer virksomheden en ejendomsportefølje eller en større domicilejendom som ønskes bibeholdt af den ældre generation, enten for at bevare en indtjeningskilde eller for at fjerne nogle værdier fra virksomheden så den nye ejers behov for at skaffe likviditet nedsættes, kan dette også være en mulighed.

Overdragelsestidspunktet skal også overvejes, da det kan have en vis betydning for værdien af virksomheden og derved mulighederne for overdragelse. Har man en forventning til fremtidige værdistigninger på f.eks. ejendomme eller udviklingsprojekter, som vil øge værdien af virksomheden? En øget værdi kan besværliggøre finansieringen for den yngre generation, da de dermed skal ud og skaffe en større likviditet. Der vil være mulighed for at trække likviditet ud af virksomheden, men hvis likviditeten er bundet i materielle anlægsaktiver, kan dette ikke lade sig gøre.

Der vil altid være en skatte- og afgiftsmæssig belastning ved et generationsskifte, som man skal have med i overvejelserne. Alle parter ønsker mindst mulig skatte- og afgiftsbetaling, men det er vigtigt, at dette ikke bliver det eneste og vigtigste fokuspunkt i forbindelse med et generationsskifte. Tidshorisonten er et vigtigt parameter ift. skatter og afgifter, og jo senere man kommer i gang, desto mindre bliver mulighederne for skatte- og afgiftsbesparselse, da der f.eks. bliver færre år til at afstå hele eller dele af virksomheden i form af gaver.

7 Stiftelse af selskab

Dette kapitel vil foretage en gennemgang og analyse af processen ved omdannelse af en personlig ejet virksomhed til selskab, da der er flere og bedre muligheder for overdragelse af virksomhed i selskabsform, end der er for virksomheder drevet i personlig regi⁵.

Ved omdannelse af en personlig ejet virksomhed til et selskab, skal man omdanne hele virksomheden. Når der indskydes en personlig virksomhed, er der tale om et apportindskud, som behandles efter Selskabslovens §§ 35-38. Det er også muligt at oprette selskabet med et kontant indskud, hvor der efterfølgende sker en overdragelse af virksomheden til selskabet. I den forbindelse skal man dog være opmærksom på, at hvis der er tale om aktieselskab, skal der udarbejdes en vurderingsbalance og overdragelsesbalance jf. Selskabslovens § 43, såfremt stifteren af selskabet overdrager virksomheden til selskabet indenfor 24 måneder efter selskabet er stiftet. Dette gælder dog ikke, hvis der er tale om et anpartsselskab.⁶

Ved omdannelse via apportindskud skal der udarbejdes stiftelsesdokument, vedtægter, åbningsbalance og vurderingsberetning. Som udgangspunkt vil stiftelsen have retsvirkning fra underskrivelsestidspunktet af stiftelsesdokumentet. Man kan dog sætte et fremtidigt virkningstidspunkt, dog, maks. to uger frem, hvilket også svarer til fristen for registrering af stiftelsen hos Erhvervsstyrelsen, når stiftelsen sker med apportindskud, jf. Selskabslovens § 40, stk. 5. Ved kontantstiftelse kan retsvirkning skydes op til 12 måneder frem i tiden, jf. Selskabslovens § 70, stk. 2.⁷

7.1 Skattepligtig virksomhedsomdannelse

Stiftes et selskab ved en skattepligtig virksomhedsomdannelse, vil virksomheden blive betragtet som afstået. Dette sidestilles med salg, og ejeren vil blive beskattet af kapitalgevinstbeskatning og beskatning af gevundne afskrivninger. Hvis ejeren har anvendt virksomhedsskatteordningen i det forudgående år, vil der også ske beskatning af eventuelt opsparet overskud.⁸

Ved omdannelse fra personlig virksomhed til selskab vil indtægter og udgifter frem til stiftelsestidspunktet tilhøre den personlig virksomhed, mens udgifter og indtægter fra og med stiftelsestidspunktet tilhører det nye selskab jf. Selskabsskattelovens § 4, stk. 1.⁹

⁵ (Olesen, 2017: s. 119)

⁶ (Olesen, 2017: s. 120)

⁷ (Olesen, 2017: s. 120)

⁸ (Olesen, 2017: s. 121)

⁹ (Olesen, 2017: s. 121)

Der er dog mulighed for at stifte selskabet med skattemæssigt tilbagevirkende kraft med op til 6 måneder jf. Selskabsskattelovens § 4, stk. 4 og 5. Det er dog en forudsætning, at skæringsdatoen skal ligge efter udløb af virksomhedsejerens seneste indkomstår og 6 måneder frem. Dvs. hvis omdannelsen bliver lavet i 2018, så kan skæringsdatoen ikke ligge længere tilbage end til d. 1. januar 2018. Selvom en personlig ejet virksomheds indkomstperiode følger kalenderåret, behøver det nystartede selskab ikke at have skattemæssig virkning fra d. 1. januar. Hvis Skæringsdato ønskes at være d. 1. april, så skal selskabet senest være stiftet d. 30. september.¹⁰ Ved stiftelse med skattemæssig tilbagevirkende kraft gør det sig ligeledes gældende, at det er værdierne på skæringstidspunktet, som gør sig gældende i omdannelsen og ikke værdierne på stiftelsestidspunktet. For at kunne benytte denne regel, stilles der krav om, at det er ejeren af virksomheden som bliver ejer af alle aktier i det nystiftede selskab.¹¹

Afståelses- og anskaffelsestidspunkt påvirkes imidlertid ikke af, at stiftelsen sker med tilbagevirkende kraft. Jf. TfS 1997.16 LSR betragtes en virksomhed i forbindelse med omdannelse som afstået på selskabets faktiske omdannelsestidspunkt, upåagtet af at stiftelsen er sket med skattemæssig tilbagevirkende kraft. Dette gør sig ligeledes gældende for anskaffelsestidspunktet.¹² Altså skal man være opmærksom på, at ejeren bliver beskattet på omdannelsestidspunktet, da det betragtes som afståelsestidspunktet.

Den skattepligtige omdannelse giver den fordel, at der er valgfrihed med hensyn til hvilke aktiver og gældsposter, som ønskes overdraget.¹³ Ved en skattefri virksomhedsomdannelse skal hele virksomheden omdannes, derved kan ingen aktiver holdes udenfor.

Den klare ulempe ved den skattepligtige omdannelse er, at den ofte udløser stor beskatning hos ejeren. Derfor benytter flertallet den skattefri omdannelse, på trods af at den skattefrie omdannelse er mere krævende.¹⁴ De tilfælde hvor en skattepligtig omdannelse kan være attraktiv, er situationer hvor virksomheden har lille værdi, eller ved overdragelse af en fast ejendom, hvor der vil være tab ved afståelse¹⁵.

Afståelsesvederlag

Som tidligere nævnt sidestilles omdannelsen med afståelse/salg, og derfor skal den skattepligtige avance eller tab opgøres. Opgørelsen tager udgangspunkt i de værdier, som er fastsat i forbindelse med omdannelsen. Hvis omdannelsen er omfattet af Selskabsskattelovens § 4, stk. 4, er det værdiansættelsen ved datoen

¹⁰ (Olesen, 2017: s. 125)

¹¹ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 551)

¹² (Olesen, 2017: s. 122)

¹³ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 550)

¹⁴ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 550)

¹⁵ (Olesen, 2017: s. 121)

for åbningsbalancen som benyttes.¹⁶ Det skal bemærkes, at denne værdiansættelse er omfattet af LL § 2, da begge parter har bestemmende indflydelse og er interesse forbundne. Dermed har Skattestyrelsen mulighed for at korrigere værdiansættelsen hvis de finder den åbenlys forkert.

Til opgørelsen af kapitalgevinster eller –tab skal værdien på de overdragede aktiver, som er omfattet af afskrivningsloven og ejendomsavancebeskatningsloven, kontantomregnes.

Som vederlag for afståelse af virksomheden vil ejeren modtage aktier i det nystiftede selskab. Samtidig vil afståelsessummen også være lig med anskaffelsessummen på de erhvervede aktier.

7.2 Skattefri virksomhedsomdannelse

Som nævnt i forrige afsnit bliver der ved virksomhedsomdannelse udløst beskatning, som ofte er af betydelig størrelse. Derfor har det stor betydning for virksomhedsejeren, som måske ikke har den fornødne kapital til at betale skatten, medmindre der trækkes midler ud af virksomheden, som vil udløse yderligere beskatning. Hvis virksomhedsejeren trækker midler ud af virksomheden til at betale skatteforpligtelsen, belaster det også virksomheden likviditet og forretningsgrundlag.

For at muliggøre omdannelser af personlige virksomheder til selskaber, indførte man ved lov nr. 264 af 8. juni 1983 virksomhedsomdannelsesloven. Jf. denne lov kan man i forbindelse med omdannelse indskyde den personlige virksomhed i et selskab, uden at det udløser beskatning i forbindelse med omdannelsen.¹⁷ Beskatningen vil i stedet indtræde den dag, hvor virksomhedsejeren afstår aktierne i selskabet i forbindelse med et salg eller opløsning af selskabet.¹⁸

Denne lov er benytter sig af succesionsprincippet, da man tillader selskabet at indtræde i virksomhedsejerens skattemæssige stilling på de overdragede aktiver. Ved indskydelse af en personlig virksomhed indtræder selskabet i virksomhedsejerens anskaffelsessummer, anskaffelsestidspunkter og foretagne afskrivninger på de overdragede aktiver, så den skatteforpligtelse der påhviler aktiverne, kommer til beskatning ved afhændelse af aktiverne¹⁹.

Loven er igennem tiden blevet ændret et par gange, bl.a. fordi det i starten var muligt at opnå et tilgodehavende til kapitalejeren ved omdannelsen, som efterfølgende kunne hæves skattefrit i selskabet. Derfor er der

¹⁶ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 552)

¹⁷ (Olesen, 2017: s. 126)

¹⁸ (Olesen, 2017: s. 126)

¹⁹ (Olesen, 2017: s. 126)

nu indført, at vederlaget til overdrageren kan bestå alene af aktier.²⁰ Derudover er der indført en lovændring, som medfører at hele virksomheden skal indgå i omdannelsen, dog med undtagelse af fast ejendom som kan holdes udenfor. Årsagen til denne lovændring kom af at der tidligere blevet lavet omdannelser, hvor bl.a. poster som debitorer eller låneprovenu blev ude holdt fra omdannelsen.²¹

7.2.1 Betingelser for anvendelse af virksomhedsomdannelsesloven

For at kunne anvende denne lov er der en række betingelser, der skal være opfyldt. Det er vigtigt at pointere, at disse betingelser overholdes, før en skattefri virksomhedsomdannelse påbegyndes. Opfyldes blot en af betingelserne ikke, betyder det ikke at omdannelsen bortfalder, men at den skattefri omdannelse bliver skattepligtig. Der er dog mulighed for skatteretligt at få omgørelse af dispositioner, som har skattemæssigt utilsigtede virkninger for skatteyderen, hvis betingelserne i Skatteforvaltningslovens § 29 er opfyldt.²²

7.2.2 Personligt ejet virksomhed

For at kunne anvende virksomhedsomdannelsesloven, skal der være tale om en personlig drevet virksomhed jf. VOL § 1 stk. 1, 1. Loven finder anvendelse for alle typer af personlig drevet virksomheder herunder, enkeltmandsejede virksomheder, interessentskaber, partnerselskaber og kommanditselskaber.²³ Som følge af denne afhandlings afgrænsning, vil VOL ikke bliver behandlet i forhold til omdannelse af interessentskaber m.v.

I forhold til anvendelse af VOL er det vigtigt at gøre opmærksom på, at udlejningsvirksomheder som udlejer afskrivningsberettigede driftsmidler, ikke kan omdannes til et selskab, medmindre virksomhedsejeren deltager i væsentligt omgang i virksomhedens drift. Fortolkningen af dette krav, er normalt af ejeren skal ligge mindst 50 arbejdstimer i virksomheden på månedsbasis. Ofte vil dette krav være svært at løfte, da arbejdsindsatsen i et sådant selskab ofte er begrænset og derved under 50 timer pr. måned.²⁴

Derudover er det et ufravigeligt krav, at virksomhedsejeren er fuldt skattepligtig til Danmark, idet det er en forudsætning for en skattefri omdannelse, at den latente skat kommer til betaling på et senere tidspunkt, i

²⁰ (Olesen, 2017: s. 126)

²¹ (Olesen, 2017: s. 127)

²² (Olesen, 2017: s. 127-128)

²³ (Olesen, 2017: s. 128)

²⁴ (Olesen, 2017: s. 130)

dette tilfælde når ejeren afhænder sine aktier. Hvis ejeren ikke er skattepligtig til Danmark, vil beskatning ikke ske ved afhændelse, og derfor vil VOL ikke kunne anvendes i sådan et tilfælde.

7.2.2.1 Virksomhedsbegrebet/krav om erhvervsmæssig virksomhed

Virksomhedsomdannelsesloven kan kun anvendes, når der er tale om omdannelse af en samlet erhvervsmæssig virksomhed. Før 1999 kunne man holde enkelte aktiver ude fra en omdannelse, men i 1999 indsatte man ved lovændring VOL § 2, stk. 1, nr. 2. Denne bestemmelse siger, at samtlige af virksomhedens aktiver og passiver skal indskydes i selskabet ved omdannelse. For at bestemme hvilke aktiver og passiver som skal indgå, tages der udgangspunkt i virksomhedens årsregnskaber og indkomstopgørelser fra tidligere år.²⁵

7.2.2.2 Omdannelse med skuffeselskab

Ved omdannelse kan man, udover at lave et nystiftet selskab, benytte sig af et skuffeselskab. Benyttes et skuffeselskab sker omdannelsen som en overdragelse af virksomheden til selskabet. I dette tilfælde vil der ikke blive udstedt ejerandele, da vederlaget gives ved at ejerandelene i selskabet stiger i værdi ved overdragelsen jf. VOL § 2, stk. 1 nr. 3.²⁶ Overdrages virksomheden af selskabets aktionær indenfor 24 måneder efter selskabets stiftelse, skal overdragelsen godkendes af det centrale ledelsesorgan, såfremt vederlaget udgør mindst 1/10 af indskudskapitalen jf. Selskabslovens § 42. I forlængelse heraf skal der udarbejdes en overtægelsesbalance og en vurderingsberetning jf. Selskabslovens §§ 36 og 37²⁷.

Virksomhedsomdannelseslovens § 1, stk. 2 stiller nogle betingelser for at anvende et skuffeselskab til omdannelse.

Selskabet skal være stiftet på omdannelsesdatoen. Som tidligere nævnt kan en omdannelse ske med tilbagevirkning kraft i op til 6 måneder, så foretages omdannelsen d. 15. april men med virkning fra d. 1. januar, skal selskabet være stiftet den. 1. januar.

Der er endvidere krav om, at selskabet ikke har drevet erhvervsmæssig aktivitet indtil omdannelsestidspunktet. I 1999 kom der en lovændring, om, at selskabets egenkapital skal henstå som et ubehæftet tilgodehavende i et pengeinstitut fra selskabets stiftelse og indtil omdannelsen. Årsagen til denne ændring udspringer af dommen TFS 1998.701 LSR, hvor der indskydes en personlig virksomhed i et skuffeselskab, hvis eneste

²⁵ (Olesen, 2017: s. 138)

²⁶ (Olesen, 2017: s. 136)

²⁷ (Olesen, 2017: s. 136)

aktivitet var et ulovligt anpartshaverlån. Landsskatteretten fandt, at dette forhold ikke kunne karakteriseres som erhvervsmæssig aktivitet, hvorfor omdannelsen var i orden.²⁸ For at sikre at selskabets egenkapital ikke har været udsat for risiko før omdannelsestidspunktet, indførte man denne ændring.

Ved anvendelse af et skuffeselskab er det ydermere et krav, at virksomhedsejeren på overdragelsestidspunktet ejer hele aktie- eller anpartskapitalen jf. VOL § 1, stk. 2. Hvis der er flere ejere på omdannelsestidspunktet, så skal disse eje aktie- anpartskapitalen i samme forhold som i den personlig virksomhed.²⁹

Det er vigtigt i denne henseende at være opmærksom på, at virksomhedsejerens skattemæssige anskaffelsestidspunkt for aktierne er tidspunktet for overdragelsen af virksomheden til selskabet og ikke tidspunktet for erhvervelse af aktierne i skuffeselskabet jf. VOL § 4, stk. 3.

7.2.2.3 Der skal være tale om en samlet virksomhed

Indtil lovændringen i 1999 var det muligt, at ude holde enkelte aktiver og passiver fra omdannelsen. For at afholde virksomhedsejere fra at kunne gøre dette, blev bestemmelsen i VOL § 2, stk. 1, nr. 2 indsat. Dette medfører, at alle virksomhedens aktiver og passiver skal indgå i omdannelsen. Man kan bruge tidligere års regnskaber og indkomstopgørelser, til at vurdere hvilke aktiver og passiver som vedrører virksomheden. Har virksomhedsskatteordningen været brugt året før omdannelsen, er det som udgangspunkt disse aktiver og passiver som benyttes i denne ordning, der skal indgå i omdannelsen.³⁰

I praksis er der flere regnskabsposter, som giver udfordringer i forhold til vurdering af, hvorvidt de skal indgå i omdannelsen. De pågældende poster vil blive beskrevet i nedenstående afsnit.

7.2.2.4 Aktier

Hvorvidt aktier skal medtages i en omdannelse, beror på den konkrete situation. For at en aktie kan indgå i en omdannelse skal den være tilknyttet virksomheden i en sådan grad, at det vil have en betydning for virksomhedens forretningsgrundlag, såfremt aktien ikke indgår i omdannelsen³¹. Størstedelen af de personlige virksomheder som skal omdannes, er i virksomhedsskatteordningen, og jf. virksomhedsskatteoven § 1, stk. 2 er aktier, med få undtagelser, ikke omfattet af virksomhedsskatteordningen. Dvs. hvis aktierne ikke kan

²⁸ (Olesen, 2017: s. 137)

²⁹ (Olesen, 2017: s. 137)

³⁰ (Olesen, 2017: s. 138)

³¹ (Olesen, 2017: s. 140)

være en del af virksomhedsskatteordningen, vil de heller ikke indgå i omdannelsen. I situationer hvor virksomheden er nødsaget til at have en aktiepost i et andet selskab, for at være en del af en kæde eller lign., er det muligt at inddrage aktierne i omdannelsen.³²

7.2.2.5 Blandet benyttede aktiver

Som udgangspunkt skal alle aktiver som benyttes både privat og erhvervsmæssigt indgå i omdannelsen jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 2. Det er ikke af afgørende betydning, om aktivet er med i virksomhedsordningen, i forhold til om det skal være en del omdannelsen, men man skal i så fald foretage en konkret vurdering af, om aktivet er et aktiv for virksomheden³³. Der foreligger en afgørelse (SKM2003.547LR), hvor SKAT finder, at virksomhedsomdannelsesloven ikke kan anvendes, fordi en blandet benyttet bil som ikke er i virksomhedsordningen, ikke var medtaget i omdannelsen. Det er derfor vigtigt, at pointere at alle aktiver og passiver skal medtages i omdannelsen, hvis de har erhvervsmæssig tilknytning til virksomheden.

Med en blandet benyttet fast ejendom er det, i modsætning til en blandet benyttet bil, valgfrit om ejendommen skal medtages i omdannelsen.³⁴

Såfremt en blandet benyttet ejendom indskydes i selskabet, vil den private andel af ejendommen reducere en eventuel negativ indskudskonto. Praksis for denne regel har været ændret et par gange, men landsskatteretten afgjorde endeligt, at en eventuel negativ indskudskonto reduceres med privatdelen af den blandet benyttet ejendom med afgørelsen SKM2005.98LSR.

7.2.2.5.1 Fast ejendom

Ved omdannelse af en virksomhed hvori der er en ejendom, ses det ofte i praksis, at virksomhedsejeren ønsker at holde ejendommen uden for omdannelsen, således at ejendomme beholdes enten i privat regi, eller den indskydes særskilt i et andet selskab.³⁵

Tidligere har det givet anledning til diskussion om praksis for at holde ejendomme ude af en omdannelse. Hvis virksomheden drives fra den pågældende ejendom, og ejendomme ikke indgår i omdannelsen, leves der så op til kravet om, at der skal omdannes en samlet virksomhed? Ofte er hensigten, at ejendommen efterfølgende skal lejes ud til virksomheden. Hvis ejendommen indskydes i et særskilt selskab, så opstår der en

³² SKM2005.410LR

³³ (Olesen, 2017: s. 140)

³⁴ (Olesen, 2017: s. 140)

³⁵ (Olesen, 2017: s. 143)

problemstilling omkring hvorvidt ejendommen i sig selv udgør en erhvervsmæssig virksomhed, eller om der er tale om overdragelse af en enkelt aktiv.³⁶ Lovgiver havde dog et ønske om at bibeholde en praksis, hvor en ejendom kan holdes ude fra en omdannelse. Derfor har man ved indførelse af § 2, stk. 1, nr. 2 bestemt, at virksomhedsejer frit kan vælge, om en ejendom skal indgå i en omdannelse eller ej.

7.2.2.5.2 Midler fra lån

Dette har været et omdiskuteret punkt. En virksomhedsejer har mulighed for at optage et lån lige før omdannelsen og så kun indskyde gældsforpligtelsen i omdannelsen, mens han selv beholder låneprovenuet. Derefter låner virksomhedsejeren provenuet til selskabet, så dette kan afvikle sin gæld. På denne måde får virksomhedsejeren et tilgodehavende til virksomheden, som han kan hæve igen skattefrit. Tidligere anså man dette som en mulighed for at omgå kravet om, at vederlaget for virksomheden skal være i aktier. For at undgå dette lavede man et lovforslag,³⁷ men dette blev mødt med kritik. Man mente at et forbud mod dette, ville tilgodese virksomhedsejere, som primært havde planlagt virksomhedens finansieringsbehov ud fra fremmedfinansiering, i forhold til dem som primært havde baseret virksomhedens finansieringsbehov ud fra egenfinansiering. Dem som havde baseret sig på egenfinansiering, havde derved ikke mulighed for at optage lån i friværdien på de aktiver, som var i virksomheden.³⁸ Derfor er det stadigvæk muligt at indskyde gældsforpligtelsen i selskabet, mens provenuet beholdes i personlig regi. Man har dog indført en bestemmelse for at hindre netop dette, da VOL § 2., stk.1, nr. 5, som stiller krav til, at aktie ikke må have negativ anskaffelsesværdi, og at indskudskontoen ej heller må være negativ ved omdannelse – Se mere omkring dette under afsnit 6.2.2.7

7.2.2.5.3 Beløb hensat til senere faktisk hævning

Dette er endnu en undtagelse til kravet om, at alle aktiver og passiver skal indgå i omdannelsen. Jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 2, 3. pkt. kan en virksomhedsejer, som er omfattet af virksomhedsskatteordningen, frit vælge om beløb hensat til senere faktisk hævning, skal indgå i omdannelsen, eller holdes uden for. Årsagen til dette er, at beløb hensat til senere faktisk hævning og indestående på mellemregningskontoen regnes for at være en del af virksomhedsejerens privatøkonomi og derved ikke en del af virksomhedens økonomi³⁹.

³⁶ (Olesen, 2017: s. 143)

³⁷ (Olesen, 2017: s. 145)

³⁸ (Olesen, 2017: s. 150)

³⁹ (Olesen, 2017: s. 146)

Vælger man ved omdannelsen at holde beløb hensat til senere faktisk hævning uden for omdannelsen, så skal et beløb svarende til denne medtages som et passiv i den udarbejdet åbningsbalance. Det er dog et krav, at beløbet er udbetalt til ejeren inden omdannelsen finder sted⁴⁰.

Vælger man derimod at lade beløbet til hensat til senere faktisk hævning indgå i omdannelsen, indgår beløbet i selskabets egenkapital. Her vil de aktier som ejeren modtager som vederlag have tilsvarende højere værdi.⁴¹

7.2.2.5.4 Flere virksomheder

I tilfælde hvor der drives flere virksomheder, er der mulighed for kun at omdanne den ene, mens den anden forbliver i personlig regi. Drives der f.eks. både tømrervirksomhed og udlejningsvirksomhed, så kan man vælge kun af omdanne tømrervirksomheden til et selskab, mens udlejningsejendommen forbliver i personligt regi.⁴²

Hvis man ønsker kun at omdanne den ene ud af to virksomheder, skal man jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 2, omdanne alle aktiver og passiver. Altså skal man lave en konkret vurdering, af hvilke aktiver og passiver som relaterer sig hhv. til eksempelvis tømrer- eller udlejningsvirksomheden. Som udgangspunkt skal man tage udgangspunkt i de tidligere udarbejdede årsregnskaber for de pågældende virksomheder.⁴³

Opgøres fordelingen af aktiver og passiver ikke korrekt, betyder det, at der ikke leves op til kravet om omdannelse af en samlet virksomhed, og dermed vil omdannelsen blive skattepligtig. Der henvises til SKM2007.664HR, som omhandler omdannelse af tandlægevirksomhed, mens en udlejningsejendom skulle bevares i personligt regi. Her undlod man at inddrage ejendommen, en obligationsbeholdning og en likvidbeholdning i omdannelsen. Skatteankenævnet fandt, at obligationsbeholdning og den likvide beholdning, måtte være tilknyttet til tandlægevirksomheden og ikke udlejningsvirksomheden, fordi tandlægevirksomheden gentagne gange har haft positive resultater, mens udlejningsvirksomheden har haft negative. Derfor skulle de have indgået i omdannelsen, og omdannelsen af tandlægevirksomheden blev derfor betragtet som skattepligtig.

⁴⁰ (Olesen, 2017: s. 146)

⁴¹ (Olesen, 2017: s. 146)

⁴² (Olesen, 2017: s. 146)

⁴³ (Olesen, 2017: s. 147)

7.2.2.6 Vederlag for virksomheden

Som tidligere nævnt skal hele vederlaget for virksomheden bestå af aktier i selskabet. Det er dog muligt at få et stiftertilgodehavende som vederlag. Såfremt der indskydes et blandet benyttet aktiv, kan der modtages en fordring svarende til værdien af den private andel som vederlag.⁴⁴ Dette bekræftes af Landsrettens afgørelse i dommen SKM2009.481LR.

Jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 4 skal vederlaget af aktier udgøre, hvad der svarer til hele selskabskapitalen. Det er derfor ikke muligt at medtage andre personer, som ikke i forvejen var medejer med ind i selskabets ejerkreds.⁴⁵

7.2.2.7 Anskaffelsessum/indskudskonto

Som det er skrevet i tidligere afsnit, ønskede man at forhindre virksomhedsejere i at optage lån kort før omdannelsen for så at indskyde gælden i selskabet og beholde låneprovenuet, for efterfølgende at låne pengene til selskabet og på den måde få en mellemregning til selskabet, som kan hæves igen skattefrit.

Derfor indførte man i 1999 bestemmelsen i § 2, stk. 1, nr. 5. som siger: *"Aktiernes eller anparternes anskaffelsessum opgjort efter § 4, stk. 2 og 3, er ikke negativ, jf. dog 2. pkt. og stk. 4, og en eventuel negativ indskudskonto er udlignet inden omdannelsen efter virksomhedsskattelovens § 16, stk. 2, og § 16 a, stk. 4, jf. dog stk. 4. Har ejeren anvendt virksomhedsordningen i året forud for omdannelsen, kan lovens regler anvendes på trods af en negativ anskaffelsessum. Driver ejeren flere virksomheder, og anvendes virksomhedsordningen, er det dog en betingelse for at kunne anvende lovens regler på trods af en negativ anskaffelsessum, at ejeren samlet omdanner virksomhederne."*

Denne bestemmelse omhandler de tre scenarier, som virksomhedsejeren kan stå i forud for en omdannelsen:

- Virksomhedsordningen er ikke blevet anvendt i året før omdannelsen.

Jf. denne bestemmelse må der ikke være negativ anskaffelsessum på aktierne ved omdannelsen, såfremt virksomhedsordningen ikke har været anvendt året forud for omdannelsen.

- Virksomhedsordningen er blevet anvendt i året før omdannelsen, og der er kun tale om en virksomhed, eller der er flere virksomheder, som alle omdannes til selskaber.

⁴⁴ (Olesen, 2017: s. 149)

⁴⁵ (Olesen, 2017: s. 149)

For at kunne anvende virksomhedsomdannelsesloven i dette tilfælde, er det en betingelse, at indskudskontoen ikke er negativ året forud for omdannelsen. Indskudskontoen bliver reguleret af virksomhedsejerens hævn timer og indskud i virksomheden. Hvis indskudskontoen er negativ, kan det være et udtryk for, at ejeren har lånt midler i virksomheden,⁴⁶ og det er netop denne problemstilling, som ønskes forhindret. Er indskudskontoen positiv, er det stadigvæk muligt at omdanne virksomheden til et selskab på trods af en negativ anskaffelsessum på aktierne.

- Virksomhedsordningen er blevet anvendt forud for omdannelsesåret, der er flere virksomheder, men ikke alle skal omdannes til selskaber.

Når virksomhedsejeren har flere virksomheder, men ikke alle skal omdannes til selskaber, og virksomhedsordningen er anvendt, så skal betingelsen for både positiv indskudskonto og positiv anskaffelsessum på aktierne være opfyldt.⁴⁷ I situationen hvor man ønsker at omdanne virksomheden til et selskab, mens ejendommen ønskes at ude holdes fra omdannelsen, så er det kun muligt, hvis både indskudskontoen er positiv og anskaffelsessummerne er positive.

Ved beregning af anskaffelsessummen på aktierne tages udgangspunkt i VOL § 4, stk. 2 og 3, men før fradrag for konto for opsparet overskud. Dvs. hvis anskaffelsessummen er positiv før fradrag for konto for opsparet overskud, så er betingelsen i VOL § 2, stk. 1, nr. 5 opfyldt, selvom anskaffelsessummen bliver negativ ved nedsættelse jf. virksomhedsskattelovens § 16A, stk. 3.⁴⁸

Hvis en omdannelse finder sted efter virksomhedsomdannelsesloven, og det efterfølgende viser sig, at kravet jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 5 ikke er overholdt, kan der i visse tilfælde gives dispensation. Det er dog en forudsætning af der, senest 1. måned efter at skattemyndighederne har givet tilladelse, sker en indbetaling, så den negative indskudskonto eller negative anskaffelsessum udlignes. Det er en vurdering af den konkrete situation, om der gives dispensation.⁴⁹

Det har ikke nogen skattemæssig konsekvens for hverken virksomhedsejer eller selskab, at der sker indbetaling til udligning. Eneste konsekvens er, at anskaffelsessummen for aktier forøges med et beløb svarende til indbetalingen.

⁴⁶ (Olesen, 2017: s. 152)

⁴⁷ (Olesen, 2017: s. 153)

⁴⁸ (Olesen, 2017: s. 154)

⁴⁹ (Olesen, 2017: s. 155)

Muligheden for at anvende virksomhedsomdannelsesloven afhænger af den konkrete situation, som virksomhedsejeren befinder sig i: er der en eller flere virksomheder som skal omdannes, er der negativ indskudskonto året før omdannelse og er anskaffelsessummen for aktierne positive eller negative? Derfor skal rådgiver i forbindelse med omdannelsen til selskab være opmærksom på virksomheden og dennes muligheder for omdannelse.

7.2.2.8 Stiftelse med tilbagevirkende kraft

Virksomhedsomdannelseslovens § 3 siger, at omdannelsesdatoen skal være den første dag i året der følger efter statusdagen i det sidste årsregnskab, som er aflagt af den personlige virksomhed. En personligt drevet virksomhed følger som hovedregel altid kalenderåret, derfor vil det være et krav, at regnskabet bliver udarbejdet allerede d. 1. januar, da det skal være 1. dag i regnskabsåret for det nye selskab. I praksis vil dette ikke være muligt, bl.a. derfor har man mulighed for at foretage virksomhedsomdannelse med op til 6 måneders skattemæssig tilbagevirkende kraft jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 6. Det får den betydning, at de indtægter og udgifter som der har været i perioden fra omdannelsesdatoen og til stiftelsesdatoen, medtages i selskabet, selvom virksomheden har været drevet i personlig regi frem til stiftelsesdatoen. Omdannelse med tilbagevirkende kraft har ligeledes betydning for opgørelse af aktiver og passiver, som vil blive opgjort på omdannelsesdatoen og ikke stiftelsesdatoen. Skatteretligt vil omdannelsen først have retsvirkning på stiftelsesdatoen eller et eventuelt fremsat virkningstidspunkt.⁵⁰

7.2.2.9 Udskudt skat

Den skat som udskydes i forbindelse med omdannelsen skal hensættes i åbningsbalancen jf. VOL § 2, stk. 1, nr. 7. Før 1999 var det muligt blot at medtage den udskudte skat i noterne, men ved lovændringen i 1999, ændrede man denne praksis, da man mente, at det gav et mere retvisende billede at medtage den udskudte skat i balancen.⁵¹

7.2.2.10 Omdannelsesdato og 1. regnskabsår

I skattemæssigt henseende er datoen for åbningsbalancen lig med omdannelsesdatoen, og omdannelsesdatoen er den dag, som ligger efter statusdagen for det sidste aflagte årsregnskab i den personlige virksomhed. Jf. VOL § 3, stk. 2 skal selskabets 1. regnskabsperiode udgøre 12 måneder, medmindre man ved omdannelsen

⁵⁰ (Olesen, 2017: s. 155-156)

⁵¹ (Olesen, 2017: s. 157)

benytter sig af et skuffeselskab. Man kan hermed anvende skuffeselskabets stiftelsesdato som start på 1. regnskabsperiode, såfremt regnskabsperioden slutter mellem 12 og 18 måneder efter omdannelsesdatoen.⁵²

8 Værdiansættelse

Værdiansættelsen af virksomheden skal ske på "armlængdevilkår", dvs. virksomheden skal værdiansættes til markedsværdien.⁵³ I praksis er dette dog ikke så enkelt, for hvad er markedsværdien? En mulighed vil være at sammenligne med lignende aktiver, men når der er tale om virksomheder, så er der sjældent to situationer som er ens. En anden ting man skal være opmærksom på, især når der er tale om overdragelse mellem forældre og f.eks. børn, er at de falder under kategorien interesseforbundne parter. I disse tilfælde vil parterne ofte være interesseret i at sætte overdragelsessummen lavt.⁵⁴ Det er SKAT opmærksom på, og de har derfor fokus på disse sager. I tilfælde med fast ejendom hvor handelsværdien er sat for lavt, har SKAT mulighed for at korrigere den samlede købesum, hvis den er åbenbart forkert, jf. EBL § 4, stk. 6, jf. stk. 5 og AL § 45, stk. 3. Til hjælp for at foretage en korrekt værdiansættelse har SKAT udarbejdet vejledninger, som kan benyttes. Disse vil blive beskrevet i de kommende afsnit.

8.1 Cirkulære nr. 185 af 17 november 1982 – Ophævelse af pkt. 17 og 18

Denne vejledning anvendes kun ved dødsboer og gaveafgiftsberegning inden for gavekredsen, og anvendes til fastsættelse af værdier på aktiver. Cirkulæret gælder dog kun for parter som er omfattet af BAL § 22 dvs. overdragelse til børn, børnebørn, forældre og bedsteforældre, og derved ikke søskende, svigerbørn m.fl.⁵⁵ Igennem årene er anvendelsesområdet for dette cirkulære blevet begrænset. I første omgang ved indførelse af TSS-cirkulære nr. 5 af 15. marts 2000 og TSS- cirkulære nr. 9 af 28. marts 2000, som omhandler hhv. værdiansættelse af fast ejendom ved overdragelse mellem interesseforbundne parter og værdiansættelse af aktier og anparter.⁵⁶ Ydermere blev formueskatten ophævet i 2015 via et styresignal, som ophævede cirkulærets pkt. 17 og 18, hvorefter TSS-cirkulære 2000-9 og TSS-cirkulære 2000-10 eller Transfer Pricing fra august 2009 skal benyttes til værdiansættelse af unoteret aktier, anparter og obligationer inden for gavekredsen.⁵⁷

Cirkulæret finder dog stadigvæk anvendelse til vurdering af fast ejendom mellem forældre og børn m.fl., som overdrages enten helt eller delvist som gave. Hovedreglen jf. dette cirkulære siger at fast ejendom betragtes

⁵² (Olesen, 2017: s. 160)

⁵³ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 476)

⁵⁴ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 477)

⁵⁵ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 478)

⁵⁶ (Olesen, 2017: s. 64)

⁵⁷ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 479)

som overdraget til markedspris, når denne ligger inden for +/- 15 procent af den offentlige ejendomsvurdering. Det er dog en forudsætning, at den offentlige ejendomsvurdering er retvisende, før den kan bruges til værdiansættelse. Hvis der er foretaget store ombygninger, eller området har skiftet zonestatus eller lign., efter at vurderingen er lavet, vil den pågældende vurdering ikke blive set for værende retvisende, og vil derfor ikke kunne anvendes. Om den offentlige ejendomsvurdering er retvisende, må skulle ses i forhold til tidspunktet for den seneste offentlige ejendomsvurdering jf. afgørelsen i SKM2018.551.LSR. Her erhverves en ejendom til 61.750.000 kr. i september 2015. I december 2015 overdrages ejendommen til børn og børnebørn med en overdragelsessum på 32.300.000 kr., hvilket svarer til den offentlige ejendomsvurdering (38.000.000 kr.) fratrasket 15 %. I Landsrettens afgørelse lægges der vægt på, at parterne er omfattet af BAL § 22 og derfor kan anvende reglerne om værdiansættelse jf. cirkulære nr. 185 af 17. november 1982. Derudover skal der jf. Landsretten være særlige omstændigheder, før 15 % reglen kan tilsidesættes af SKAT. Det at handelsværdien er højere end den seneste offentlige ejendomsvurdering minus 15 %, giver ikke mulighed for at tilsidesætte værdiansættelsen. Det bemærkes også af Landsretten, at der ikke er sket faktiske eller retslige ændringer på ejendommen siden seneste vurdering.⁵⁸ Når det skal vurderes om overdragelsessummen ligger inden for +/- 15 % af vurderingen, tages der udgangspunkt i den kontante købesum. Dvs. hvis der overtages lån, skal disse omregnes til kontantværdi efter kursværdien på købstidspunktet, og den kontante købesum bliver overdragelsessummen + kursværdien af lån som overtages.⁵⁹

Har man planer om, at overdrage en ejendom i forbindelse med et generationsskifte, bør man sætte sig ind i betydningen af de nye offentlige ejendomsvurderinger som kommer i 2020. Det var planen, at de nye vurderinger skulle træde i kraft i 2019, men de er udskudt til 2020. Ønskes en ejendom overdraget efter regler i cirkulære nr. 185 af 17. november 1982, hvor der tages udgangspunkt i den senest offentlige ejendomsvurdering, vil en ændring af denne have betydning for overdragelsessummen. Hvor de nye offentlige ejendomsvurderinger kommer til at ligge prismæssigt i forhold til de gamle, kan ikke vides med sikkerhed. Læser man aktuelle nyheder og artikler, er der en bred enighed om, at de nye vurderinger i højere grad vil komme til at afspejle de reelle markedspriser. Og i langt de fleste områder af landet er markedspriserne steget de senere år. Markedsprisernes udvikling har dog langt fra været ens igennem hele Danmark, det er især hovedstadsområdet og Århus, som har oplevet stor stigning i markedspriserne.

Hvis ovenstående antagelser viser sig at holde stik, kan der være en fordel i at foretage generationsskifte af fast ejendom inden der kommer nye offentlige ejendomsvurderinger i 2020, hvis man forventer at den nye vurdering er højere end den nuværende. En stigning i vurderingen vil medføre en stigning i værdiansættelsen

⁵⁸ (SKM2018.551.LSR

⁵⁹ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 479)

og dermed vederlaget for ejendommen, som igen påvirker sammensætningen af finansieringen af overdragelsen. Som nævnt i ovenstående afsnit må det dog forventes at vurderingerne især kommer til at stige i f.eks. hovedstadsområdet, hvorfor det vil være mere aktuelt at forholde sig til en eventuelt stigning her, end hvis det drejer sig om en ejendom på Lolland, hvor der er større sandsynlighed for, at den nye vurdering kommer til at ligge på niveau med den gamle.

Som nævnt tilbage i kapitel 4, skal et generationsskifte ikke udelukkende planlægges ud fra skatte- og afgiftsmæssige besparelser, men det skal selvfølgelig tages med i overvejelserne og planlægningen.

8.2 TSS-Cirkulære nr. 2000-9 af 28. marts 2000

Dette cirkulære benyttes til værdiansættelse af aktier og anparter ved overdragelse mellem interesseforbundne parter. Der vil af hensyn til afhandlingens problemformulering være fokus på overdragelse mellem parter som er omfattet af BAL § 22.

Børsnoterede aktier værdiansættes til deres kursværdi. Unoterede aktier og anparter skal ifølge cirkulæret værdiansættes til deres handelsværdi, hvis aktierne er blevet handlet, medmindre denne værdi ikke er et udtryk for den reelle handelsværdi.⁶⁰ Hvis der ikke er nogen sammenlignelige salg, hvilket der sjældent er, tages der udgangspunkt i værdier på virksomhedens aktiver fratrukket virksomhedens gældsposter. Herudover skal værdien af goodwill tillægges.⁶¹

Opgørelsen foretages på baggrund af virksomhedens indre værdi ifølge selskabets seneste aflagte årsregnskab. Jf. cirkulærets punkt 2 skal der dog foretages visse korrektioner på enkelte regnskabsposter.

Fast ejendom

Den regnskabsmæssige værdi for ejendomme erstattes med den seneste kendte offentlige ejendomsvurdering. Eventuelle ombygningsudgifter tillægges dog, såfremt disse udgifter ikke er medtaget i ejendomsvurderingen. Udenlandske ejendomme skal medtages til den bogførte værdi.⁶²

⁶⁰ (Olesen, 2017: s. 95)

⁶¹ (Olesen, 2017: s. 95)

⁶² (TSS Cirkulære 2000-09)

Associerede selskaber

Beholdninger af unoterede aktier/anparter i associerede selskaber og tilknyttede virksomheder medtages til værdien opgjort efter hjælpereglen, i de tilfælde hvor handelsværdien er ukendt.⁶³

Goodwill og andre immaterielle aktiver

Fastsættelse af goodwill vil blive gennemgået i afhandlingens næste afsnit.

Udskudt skat

Beregnet udskudt skat medtages og reguleres på baggrund af ovenstående reguleringer.⁶⁴

Andre forhold

Hvis der ejes egne aktier, vil disse ikke blive medtaget i beregningen af den indre værdi. Ved beregning af kursen reduceres den nominelle aktiekapital, med den andel de egne aktier udgør.⁶⁵

Det resultat som er fremkommet efter anvendelse af hjælpereglen, kan i visse tilfælde fraviges helt eller delvist, såfremt det kan anses for relevant og væsentligt, for at finde et mere egnet udtryk for værdien af de overdragne aktier/anparter, jf. cirkulærets punkt 3.

Værdiansættelse efter TSS-Cirkulære nr. 2000-9 af 28. marts 2000

Egenkapital 30/6 2018 jf. årsrapport		3.573.679
Værdi af oparbejdet goodwill jf. beregning	5.000.000	
Udskudt skat fratrækkes 22%	-1.100.000	3.900.000
Selskabets indre værdi efter goodwill		7.473.679
Egen tilvirkning		

⁶³ (TSS Cirkulære 2000-09)

⁶⁴ TSS Cirkulære 2000-09

⁶⁵ TSS Cirkulære 2000-09

8.3 TSS-Cirkulære 2000-10 af 28. marts 2000

Dette cirkulære benyttes ved beregning af goodwill ved overdragelse mellem interesseforbundne parter. Jf. cirkulæret fremgår det, at det gælder for juridiske personer bortset fra dødsboer, og kan derfor bruges både i personlige virksomheder og selskaber.⁶⁶ Cirkulæret kan benyttes ved overdragelse i levende live mellem alle former for interesseforbundne parter, da det ikke fremgår af cirkulæret, at det ikke gælder, hvis overdragelsen er omfattet af cirkulære nr. 185 af 17. november 1982.⁶⁷

Inden for enkelte brancher er der faste kutymer for værdiansættelse af goodwill, og her kan den faste kutyme anvendes.⁶⁸ I de fleste tilfælde, hvor der netop ikke foreligger en fast kutyme eller en sammenlignelig virksomhed, som afspejler værdien i handel og vandel med 3. mand, kan cirkulærets beregningsmodel anvendes. Denne model er en standardiseret model, derfor kan det blive nødvendigt at korrigere resultatet i tilfælde hvor der er særlige forhold, som påvirker værdiansættelsen. Man skal i disse tilfælde vurdere om beregningen giver en realistisk værdiansættelse.⁶⁹ SKAT kan korrigere værdiansættelsen, hvis denne er åbenlyst forkert. Overdrages virksomheden f.eks. til tredje mand til en langt højere pris, et år efter overdragelsen mellem de interesseforbundne parter, kan dette påvirke værdiansættelsen ved den første overdragelse.⁷⁰

Værdiansættelse af goodwill er en vanskelig opgave, bl.a. fordi der skal foretages skøn i de enkelte værdiansættelser. Derfor kan det anbefales at anmode Skattestyrelsen om et bindende svar, så der på forhånd er sket afklaring med Skattestyrelsen, om hvorvidt de er enige i værdiansættelsen.⁷¹

Beregning af goodwill vil blive gennemgået i hovedtræk, for yderligere uddybning og specifikation henvises til cirkulærets punkt 3, samt den juridiske vejledning 2018-2 afsnit C.C.6.4.1.2 om værdiansættelse af goodwill.

Beregningsmodellen tager udgangspunkt i de regnskabsmæssige resultater før skat for de seneste tre årsregnskaber. Hvis virksomheden ikke har udarbejdet årsregnskab efter årsregnskabsloven, skal beregningen foretages ud fra virksomhedens skattepligtige resultater gennem de seneste tre indkomstår.⁷² Har virksomheden eksisteret under 3 år, anvendes beregningsmodellen forsat med de fornødne tilpasninger. Det kan bl.a. være at der undlades vægtning af årene og korrektion for udviklingstendens.⁷³

⁶⁶ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 482)

⁶⁷ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 482)

⁶⁸ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 482)

⁶⁹ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 482)

⁷⁰ SKM 2011.797 Ø

⁷¹ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 483)

⁷² (Den juridiske vejledning 2018-2 C.C.6.4.1.2)

⁷³ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 483)

⁷³ (Den juridiske vejledning 2018-2 C.C.6.4.1.2)

Der vil kun blive gennemgået korrektioner med udgangspunkt i det regnskabsmæssige resultat før skat, da det antages, at langt hovedparten af de danske virksomheder som står over for et generationsskifte, udarbejder årsregnskab efter årsregnskabsloven. Derfor vil korrektioner ud fra det skattepligtige resultat ikke være relevant for denne afhandling.

Med udgangspunkt i de regnskabsmæssige resultater før skat, skal der korrigeres for følgende poster, før beregning kan foretages:⁷⁴

- ÷ Ikke udgiftsført løn eller vederlag til eventuel medarbejdende ægtefælle
- ÷ Finansielle indtægter
- + Finansielle udgifter
- +/- Eventuelle ekstraordinære poster i henhold til årsregnskabsloven
- + Afskrivninger på tilkøbt goodwill

Resultatet for hvert af de tre indkomstår vægter ikke lige højt. Det er således at resultatet for det seneste år multipliceres med 3, resultatet for næste år med 2 og det tidligste år med 1. Herefter divideres med 6 for at opnå et vægtet gennemsnit.

Næste skridt er korrektion for eventuel udviklingstendens. Beregningen heraf tager udgangspunkt i den resultatmæssige udvikling, som har været fra det tidligste år i beregningen, til året før overdragelsen. For at få en gennemsnitlig udvikling pr. år, divideres der med to. Den beregnede udviklingstendens tillægges eller fradrages den vægtede gennemsnitindtjening afhængigt af udviklingens retning.

Ved personligt ejede virksomheder fratrækkes driftsherreløn i det beregnede beløb. Driftsherrelønnen er en skønnet løn til indehaveren, og udgør halvdelen af det beregnede beløb. Der skal fratrækkes minimum 250.000 kr. og maks. 1.000.000 kr. Beregningen skal kun foretages i beregning af goodwill for personlige virksomheder og ikke i selskaber, fordi i selskaber modtager alle medarbejdere løn for deres indsats.⁷⁵

Nu fratrækkes en forrentning af alle virksomhedens aktiver i virksomhedens seneste balance, bortset fra driftsfremmede aktiver, som likvide midler, obligationer, pantebreve og bogført værdi af tilkøbt goodwill. Forretningsprocenten udgør den på overdragelsestidspunktet gældende kapitalsats + 3 %.⁷⁶

⁷⁴ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 483)

⁷⁵ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 484)

⁷⁶ (Virksomhedsskatteloven § 9)

Til sidst skal der foretages en kapitalisering af goodwill. Kapitaliseringen foretages ud fra forventede årlige afkast i form af forretningsprocenten, og den forventede levetid på goodwill. Forretningsprocenten udgør den på overdragelsestidspunktet gældende kapitalsats + 8 %.⁷⁷

Som udgangspunkt er levetiden for goodwill ofte 7 år. Dog kan der være forhold, som er afgørende for, at der i den konkrete situation argumenteres for længere eller kortere levetid på goodwill. Et unikt og anerkendt varemærke, taler som en længere levetid på goodwill, mens en goodwill som kan opbygges relativt hurtigt af anden virksomhed, taler for en kortere levetid på goodwill.⁷⁸

Beregningsmodellen er kun vejledende, da der kan være forhold som giver justeringer til den beregnede værdi. Det vil typisk være forventninger til fremtiden, som f.eks. en indgået kontrakt med en kunde, eller et tab af stor kunde. Argumenterne til faktorer som kan påvirke beregningen, skal være stærke før de kan tillægges værdi.

⁷⁷ (Virksomhedsskatteloven § 9)

⁷⁸ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 485)

Goodwillberegning

	2016		2017		2018	
	3. sidste år		2. sidste år		Sidste år	
	Debet	Kredit	Debet	Kredit	Debet	Kredit
Resultat før skat		2.050.000		1.381.000		1.778.000
Finansielle indtægter	0		0		0	
Finansielle udgifter		36.000		97.000		77.000
Afskrivninger på tilkøbt goodwill		40.000		40.000		20.000
Investeringsfondhenlæggelser		0		0		0
Forskudsafskrivninger		0		0		0
Andre ikke skatterelevante driftsmæssige poster	0		0		0	
Ekstraordinære poster jf. årsregnskabsloven	0		0		0	
	0	2.126.000	0	1.518.000	0	1.875.000
Resultat		2.126.000		1.518.000		1.875.000
Vægtning		1		2		3
Vægtede resultater		2.126.000		3.036.000		5.625.000
Vægtet resultat i alt						10.787.000
Vægtet reguleret resultat (divideret med 6)						1.797.833
Udviklingstendens = (resultat sidste år - resultat 3. sidste år)/2						178.500
						1.976.333
Driftsherreløn 50% (min. 250.000 og maks 1 mio.)						0
						1.976.333
Forretning af aktiver	Aktiver:	4.871.000	Rentepct:	4	=	-194.840
Rest til forrentning af goodwill						1.781.493
Kapitaliseringsfaktor	Levetid:	7	Rentepct:	9	=	2,76
						4.921.911
Den beregnede goodwill						4.922.000
Afrundes til						5.000.000

Egen tilvirkning

8.4 Juridisk vejledning 2018-2 – Fast ejendom

Ved overdragelse af fast ejendom mellem to interesseforbundne parter, som ikke er omfattet af gavemiljøet, skal afståelses- og anskaffelsessummen ansættes til ejendommens reelle handelsværdi på aftaletidspunktet

jf. cirkulære nr. 185 af 17. november 1982.⁷⁹ Det betyder, at overdragelsesprisen skal afspejle den værdi, som en uafhængig tredje mand vil betale for ejendommen.

Den juridiske vejledning finder kun anvendelse, når der er tale om overdragelse af fast ejendom, og vil ikke være gældende ved overdragelse af selskabsaktier, hvor der i selskabet er placeret fast ejendom. I forhold til afhandlingens afgrænsning vil vejledningen være aktuel i situationer, hvor der skal ske overdragelse mellem f.eks. forældres selskab og børn eller mellem forældres selskab og børns selskaber, da der ved overdragelse mellem disse parter vil være tale om overdragelse mellem interesseforbundne parter, som ikke er omfattet af gavemiljøet.

Det er derfor vigtigt, at være opmærksom på, at det ikke er muligt at anvende reglen om at overdragelsen kan ske til +/- 15 % af den offentlige ejendomsvurdering, når der er tale om en indirekte overdragelse mellem personer som ellers er omfattet af gavemiljøet, som det vil være tilfældet, hvis der f.eks. sker overdragelse mellem deres selskaber.

8.5 Transfer Pricing: Kontrollerede transaktioner, værdiansættelse

Denne vejlednings formål er at håndtere værdiansættelse af goodwill og andre immaterielle rettigheder ved koncerninterne overdragelser, og transaktioner mellem interesseforbundne parter som ikke har modsatrettede interesser. Vejledningen er udarbejdet da det er erfaret, at der er uklarhed omkring i hvilke situationer beregningerne efter TSS—cirkulære 2000-9 og TSS-cirkulære 2000-10 giver en retvisende markedsværdi, eller andre værdiansættelsesmodeller bør anvendes. Vejledningen skal derfor give en mere ensartet anvendelse af værdiansættelsesmodellerne, og de krav som Skattestyrelsen stiller til den underliggende dokumentation.⁸⁰

Koncerninterne overdragelser betragtes som kontrollerede transaktioner efter ligningslovens § 2, hvorefter de interesseforbundne parter skal opgøre priser og vilkår efter betingelserne for armslængdevilkår, svarende til de værdier som uafhængige parter med modsatrettede interesse vil fastsætte for tilsvarende transaktioner.⁸¹

⁷⁹ (Den juridiske vejledning 2019-1; afsnit C.H.2.1.8.2)

⁸⁰ (Vejledningen af 15. januar 2013: Transfer Pricing: Kontrollerede transaktioner, værdiansættelse afsnit 1.1)

⁸¹ (Olesen, 2017: s. 96)

Følgende personkreds er omfattet af Ligningslovens § 2:

Skattepligtige,

- 1) hvorover fysiske eller juridiske personer udøver en bestemmende indflydelse
- 2) der udøver en bestemmende indflydelse over juridiske personer,
- 3) der er koncernforbundet med en juridisk person
- 4) der har et fast driftssted beliggende i udlandet
- 5) der er en udenlandsk fysisk eller juridisk person med et fast driftssted i Danmark, eller
- 6) der er en udenlandsk fysisk eller juridisk person med kulbrintetilknyttet virksomhed omfattet af kulbrinteskattelovens § 21, stk. 1 eller 4.

Hvis en overdragelse er omfattet af LL § 2, kan Skattestyrelsen korrigere i aftalte priser og vilkår med hjemmel i netop LL § 2, såfremt aftalevilkår ikke svarer overens med armslængde-princippet. LL § 2, stk. 4 giver aftalparterne mulighed for at undgå dobbeltbeskatning, som følge af Skattestyrelsens eventuelle korrektion i en kontrolleret transaktion, såfremt der betales den købesum, som Skattestyrelsen mener er korrekt. Det er vigtigt at påpege af LL § 2 kun finder anvendelse på kontrollerede transaktioner, såfremt der sker overdragelse mellem ovennævnte personkreds.⁸²

Hvis der er tale om en kontrolleret transaktion mellem to selskaber, åbner det op for brugen af Transfer pricing vejledningen. Hvornår man skal benytte hhv. TSS-cirkulære 2000-9, TSS-cirkulære 2000-10 eller Transfer pricing vejledningen, er ikke klart defineret. Det angives i vejledningen, at den er et supplement til de to cirkulærer, og kan tages i brug såfremt vejledningen giver en mere reel handelsværdi.⁸³ Det må derfor være et skøn, som foretages i de enkelte situationer om hvilke værdiansættelsesmodeller der skal benyttes, fordi den pågældende model giver den mest reelle handelsværdi.

Transfer pricing vejledningen anvender 3 grundlæggende værdiansættelsesmetoder. En indkomstbaseret metode, hvor værdien tager udgangspunkt i den fremtidige indkomst, en markedsbaseret metode, hvor værdien tager udgangspunkt i sammenlignelige uafhængige transaktioner, og en omkostningsbaseret metode, hvor værdien tager udgangspunkt i baggrunden af de omkostninger, der er tilgået til opbyggelse af aktivet eller de omkostninger, der ville tilgå til opbyggelse af tilsvarende aktiv.⁸⁴

⁸² (Olesen, 2017: s. 96)

⁸³ (Olesen, 2017: s. 98)

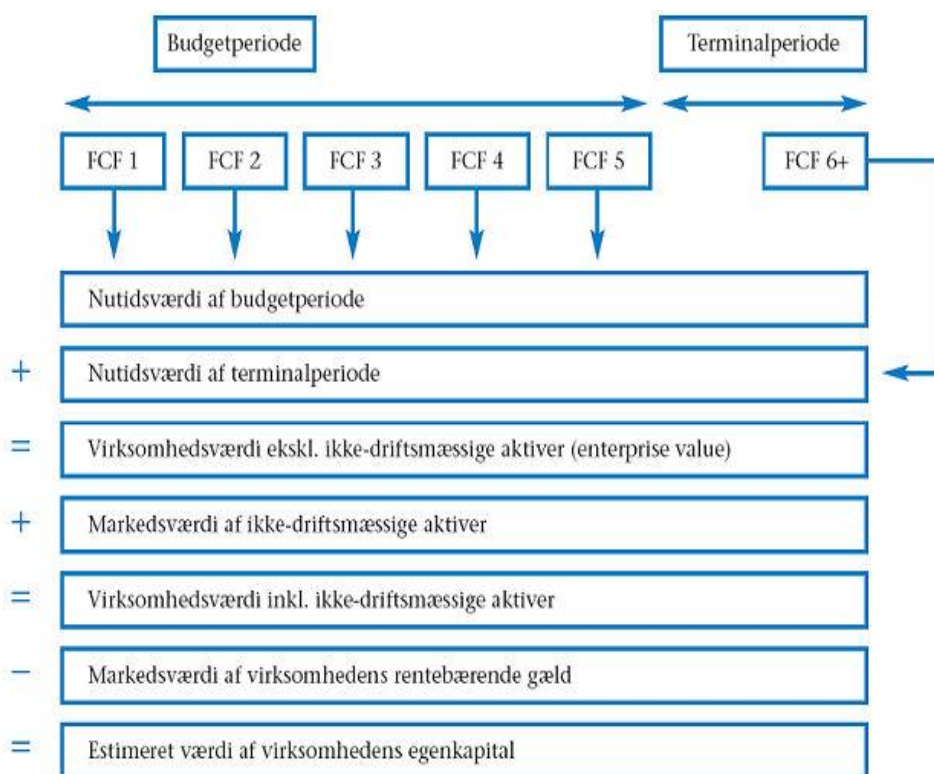
⁸⁴ (Vejledningen af 15. januar 2013: Transfer Pricing: Kontrollerede transaktioner, værdiansættelse punkt 3)

Skattestyrelsen sætter fokus på tre beregningsmetoder i vejledningen: DCF-Modellen (Discounted Cash Flow Modellen), EVA-Modellen (Economic Value Added-Modellen) og multipel værdiansættelse. Fælles for disse modeller er, at de tager udgangspunkt i fremtiden, hvor cirkulærerne tager udgangspunkt i de historiske data.

8.5.1 DCF-Modellen

DCF-Modellen er en indkomstbaseret værdiansættelsesmodel, hvor værdien af de fremtidige frie pengestrømme tilbagediskonteres, for at beregne værdien på en virksomhed, et aktiv eller et forretningsprojekt.⁸⁵

DCF-Modellen er en af de mest brugte modeller til værdiansættelse.⁸⁶

(Figur 8.1: Kilde: Transfer Pricing; Kontrollerede transaktioner, værdiansættelse punkt 4.1)

⁸⁵ (Vejledningen af 15. januar 2013: Transfer Pricing: Kontrollerede transaktioner, værdiansættelse punkt 4.1)

⁸⁶ (Vejledningen af 15. januar 2013: Transfer Pricing: Kontrollerede transaktioner, værdiansættelse punkt 3.4)

Ovenstående figur viser overordnet set, hvordan værdiansættelse foretages efter DCF-modellen. Som figuren viser, tager beregningen udgangspunkt i både budgetperioden og terminalperioden (perioden efter budgetperiodens udløb og til uendelig tid). Derefter tillægges og fratrækkes de i figuren nævnte værdier, hvorefter man kommer frem til virksomhedens værdi.

8.5.2 EVA-Modellen

EVA-Modellen er ligesom DCF-Modellen en indkomstbaseret værdiansættelsesmodel. Den tager udgangspunkt i de samme tal som DCF-Modellen, og vil derfor give samme værdi. EVA-modellen kan derfor bruges til at kontrollere resultatet fra DCF-Modellen.

Da denne afhandling ikke har sit hovedfokus på beregningerne i en værdiansættelse, og pga. lighederne med DCF-Modellen, vil EVA-modellen ikke blive uddybet yderligere. Der henvises i stedet til Transfer Pricing vejledningen af 15. januar 2013, for yderligere uddybning af denne model.

8.5.3 De multiple værdiansættelsesmetoder

De multiple værdiansættelsesmetoder, som f.eks. Price/Earnings, tager udgangspunkt i sammenlignelige virksomheder, når den pågældende virksomheds værdi, skal beregnes. Ofte benyttes disse modeller sammen med andre værdiansættelsesmodeller.

8.6 TSS-Cirkulære 2000-10 af 28. marts 2000 eller Transfer-Pricing Vejledningen?

Som det er nævnt i ovenstående afsnit, så er det ikke klart defineret, hvorvidt man bør anvende TSS-Cirkulære 2000-10 af 28. marts 2000 eller Transfer-Pricing Vejledningen til at værdiansætte goodwill. Det må derfor antages at være en konkret vurdering af hvilken beregning, der giver den mest retvisende værdi i de enkelte værdiansættelser.

Cirkulærets beregning er baseret på historiske data, og såfremt beregningen af goodwill er udført korrekt, vil Skattestyrelsen ikke korrigere værdiansættelsen, medmindre den er åbenlyst forkert. Hvorimod ved anvendelse af Transfer-Pricing vejledningen, har Skattestyrelsen hjemmel til at korrigere værdiansættelsen, såfremt de mener at den er forkert. Beregningsmodellerne som anvendes i Transfer-Pricing vejledningen er baseret på forventningerne til fremtiden (budgettet), og disse kan kun fastsættes ud fra skøn. Der kan være stor forskel på værdiansættelsen, i forhold til om der skønnes at være vækst eller tilbagegang i fremtiden.

Det medfører at hovedparten af værdierne i beregningen af goodwill er skøn, og resultatet af værdiansættelsen kan påvirkes af virksomhedens ejer og denne rådgiver ved udarbejdelsen af virksomhedens værdiansættelse. Ofte vil der være ligheder mellem virksomhedsejerens ønske til værdien af værdiansættelsen og deres forventninger til fremtiden (budgettet) for at påvirke værdiansættelsen imod den ønskede værdi. Det kan være et ønske om en lav værdiansættelse, fordi man ønsker at overdrage virksomheden mod mindst muligt vederlag til den yngre generation, eller der ønskes en høj værdiansættelse, hvis der skal ske salg til tredje mand, eller hvis der er behov for et større vederlag til at sikre pensionen.

Ved at benytte Transfer-Pricing vejledningen til at foretage værdiansættelse af goodwill, er der nogle fordele da forventningerne til den fremtidige indtjening påvirker værdiansættelsen og dermed er der en mulighed for at påvirke værdiansættelsen i den ønskede retning. Skattestyrelsen har hjemmel til at korrigere værdiansættelsen, derfor skal værdiansættelsen være retvisende.

Som udgangspunkt bør man vælge den værdiansættelsesmodel, som giver den værdi, der er mest fordelagtig i det pågældende generationsskifte.

9 Overdragelse af aktier med succession til børn

9.1 Overdragelse uden succession

Efter at den personligt drevne virksomhed er omdannet til et selskab, er spørgsmålet hvordan aktierne skal overdrages til den nye generation.

Man kan vælge at overdrage aktierne uden succession dvs. selskabet sælges. Når aktier sælges/afstås udløser det beskatning hos sælger. Hvis sælger er den legale ejer af aktierne, udløses der beskatning jf. aktieavancebeskatningsloven. Det kan betyde, at der udløses en større skattebetaling for sælger. Samtidig kræver det, at den nye generation har behov for en større mængde likviditet for at købe selskabet, som i de flestes tilfælde vil være svært at skaffe. I situationer hvor aktier sælges til den nye generation, kan selskabskonstruktionen være sådan, at selskabet som ønskes overdraget, er ejet af et holdingselskab. Da et salg af aktier her betragtes som datterselskabsaktier jf. aktieavancebeskatningslovens § 4A, kan de sælges skattefrit jf. aktieavancebeskatningslovens § 8. Herudover bør det overvejes, hvorvidt der skal foretages yderligere omstrukturering af selskabet før et salg, for eventuelt at nedbringe den nye generations behov for at skaffe likviditet jf. en af omstrukturingsmodellerne, som vil blive gennemgået i næste kapitel.

9.2 Overdragelse med succession

Som nævnt ovenfor kan afståelse af et selskab udløse en stor afhændelsesbeskatning hos overdrageren, og i mange tilfælde vil overdragen have svært ved at skaffe den fornødne likviditet. Det kan betyde, at man bliver nødt til at sælge ud af selskabets aktiver for at skaffe likviditet, hvilket kan være af stor negativ betydning for selskabets forretningsgrundlag. Aktieavancebeskatningslovens § 34 giver mulighed for, at erhververen i et generationsskifte kan succedere i overdragerens skattemæssige stilling, og derved udløses der ikke afhændelsesbeskatning ved overdragelse af aktierne. Dermed vil de skattemæssige forhold ikke være til forhindring i et generationsskifte. Ved succession er det vigtigt at påpege, at der ikke er tale om en skatteundgåelse, men blot at skatten udskydes til det tidspunkt, hvor den nye generation afstår aktierne til 3. mand, eller likviderer selskabet. Reglerne er indført for at lette et generationsskifte.

9.2.1 Betingelse for at kunne lave succession

Personkreds

Succession kan kun foretages til den personkreds, som er omfattet af kildeskattelovens § 33 C, dvs. børn, børnebørn, søskende og søskendes børn, adoptions- og stedbørnsforhold, også omfattet jf. aktieavancebeskatningslovens § 34. I 2008 er bestemmelsen udvidet til også at omfatte samlever, da samlever jf. kildeskattelovens § 33 C defineres som en person, der på overdragelsestidspunktet opfylder betingelserne i boafgiftslovens § 22, stk. 1, litra d. Denne bestemmelse er udtømmende. Derfor kan der ikke med succession overdrages til andre end denne personkreds. Det betyder bl.a. at der ikke umiddelbart kan overdrages med succession fra børn til forældre. Derfor indsatte man i 2008 med lovhjemmel i aktieavancebeskatningslovens § 35 a, mulighed for at reparere et generationsskifte, som ikke havde udviklet sig efter de involverede parter hensigt. Det kan være i situationer hvor den overtagende søn/datter ikke kan, eller vil, videreføre selskabet. Der er indført tre betingelser i bestemmelsen, som alle skal være opfyldt, for at bestemmelsen kan bruges:⁸⁷

- Overdragelsen skal ske senest 5 år efter den første overdragelse.
- Overdragelsen skal ske til den tidligere ejer, hvorfra aktierne blev erhvervet.
- Den første overdragelse skal være sket med succession.

⁸⁷ (Olesen, 2017: s. 74-75)

Overdragelsesandel af selskabskapitalen

For at gennemføre en overdragelse med succession er det en betingelse at der overdrages mindst 1 % aktiekapitalen. Denne bestemmelse blev først indført i 1999 og inden da var der flere krav, for at overdragelsen kunne finde sted. Man ønskede på daværende tidspunkt at fremme muligheden for overdragelse i levende live, og derfor blev kravene lempet.⁸⁸

Erhvervsmæssig virksomhed

For at kunne overdrage aktier med succession til den nye generation, kræves det at selskabet i væsentligt omfang driver erhvervsmæssig virksomhed jf. aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 1, nr. 3, jf. stk. 6. Dette udelukker muligheden for at overdrage selskaber med succession, hvor aktiviteten primært er udlejning af fast ejendom, likvider og/eller værdipapir og lign. Selv i situationer hvor der er tale om et selskab af væsentlig størrelse, som har erhvervsmæssig karakter, kan der stadigvæk ikke overdrages med succession, såfremt aktiviteten består af udlejning af fast ejendom.⁸⁹

Bestemmelsen i aktieavancebelslovens § 34, stk. 6 klarlægger hvad der mere præcist menes med, at selskabets aktivitet ikke i væsentligt omfang må bestå af udlejning af fast ejendom, besiddelse af likvider og/eller værdipapir eller lign.:

- Mindst 50 % af selskabets regnskabsmæssige nettoomsætning plus øvrige regnskabsførte indtægter, opgjort som et gennemsnit af de tre seneste regnskabsår stammer fra udlejningsaktivitet, eller
- Hvis handelsværdien af selskabets udlejningsejendomme, likvider og værdipapir eller lign. udgør mindst 50 % af selskabets samlede aktiver, enten på overdragelsestidspunktet eller som et gennemsnit opgjort ud fra de seneste 3 regnskabsår. Bortforpagtning af fast ejendom til landbrug, gartneri, planteskole, frugtplantage eller skovbrug jf. vurderingslovens § 33, stk. 1 eller 7, anses i denne sammenhæng ikke for at være udlejning af fast ejendom.

Når beregningen skal laves, for at afgøre hvorvidt der er tale om en erhvervsmæssig virksomhed eller en passiv virksomhed, kan der opstå tvivl, når aktiver skal klassificeres til at tilhøre hhv. den erhvervsmæssige del og den passive del. F.eks. vil udlejning af fast ejendom til et datterselskab, hvor ejendommen benyttes i den daglige drift, i denne sammenhæng ikke regnes for udlejning af fast ejendom. Der vil ikke blive gået mere

⁸⁸ (Olesen, 2017: s. 77)

⁸⁹ (Olesen, 2017: s. 78)

i dybden med denne problemstilling, da det ikke er af væsentlig betydning for denne afhandlings problemstilling. Det er dog vigtigt at påpege problematikken til de tilfælde, hvor der ønskes at overdrage et selskab, hvor det ikke er entydigt, om der er tale om en erhvervsmæssig virksomhed.

9.2.2 Konsekvens for den ældre generation

Når en fysisk person afstår sine aktier, bliver vedkommende som udgangspunkt skattepligtig jf. aktieavancebeskatningslovens § 30, og skal derfor betale aktieavance af en eventuel avance efter aktieavancebeskatningslovens almindelige regler. En overdragelse med succession giver dog mulighed for at undgå beskatning hos overdrageren, såfremt overdragelsen opfylder kravene i kildeskattelovens § 33 C, og dermed giver parterne mulighed for at anvende reglerne i Aktieavancebeskatningslovens § 34, som siger, at *”gevinst ved overdragelsen beskattes ikke hos overdrageren.”*

Hvis overdragelsen kun omfatter en del af den samlede aktiebeholdning, og hvis overdrageren har erhvervet aktierne med forskellige anskaffelsestidspunkter og til forskellige anskaffelsessummer, vil anskaffelsessummen på den resterende aktiebeholdning, efter overdragelsen er sket, skulle opgøres efter reglerne i aktieavancebeskatningslovens § 26, stk. 6. Denne siger, at den samlede anskaffelsessum på alle aktierne skal fordeles forholdsmæssig ud på alle aktierne i det pågældende selskab. Fordelingen skal ske på både de tilbageværende aktier og på de overdragede aktier, således at alle aktier har samme anskaffelsessum.⁹⁰ Dermed får overdragerens resterende aktier denne nye anskaffelsessum.

Det er vigtigt at pointere, at der kun kan succederes, såfremt der er avance på aktierne. Hvis der er tab på aktierne, skal tabet fradrages i overdragerens skattepligtige indkomst jf. kildeskattelovens § 33 C, stk. 3.

Det er overdragerens pligt, at meddele til Skattestyrelsen at der er overdraget aktier med succession efter ABL § 34. Indberetning skal ske senest ved frist for indberetning af overdragerens selvangivelse jf. ABL § 34, stk. 4, jf. KSL § 33 C, stk. 7. Tidligere var det sådan, at overdragelsen blev skattepligtig, såfremt meddelelsen til Skattestyrelsen ikke skete rettidigt. Denne praksis blev dog ændret ved et styresignal fra Skattestyrelsen d. 8 april 2011, SKM2011.250SKAT, så nu medfører en manglende meddelelse til Skattestyrelsen blot, at bevisbyrden for at der er sket overdragelse med succession overgår til overdrager og erhverver, som skal kunne dokumentere at overdragelsen har fundet sted.⁹¹

⁹⁰ (Olesen, 2017: s. 88)

⁹¹ (Olesen, 2017: s. 90)

9.2.3 Konsekvens for den nye generation

Som nævnt i det ovenstående afsnit bliver overdrageren ikke beskattet af den gevinst, der måtte blive i forbindelse med overdragelsen. Som følge af dette indtræder erhververen i overdragerens skattemæssige stilling jf. aktieavanceansættelseslovens § 34, stk. 2, 2. pkt. Erhververens anskaffelsessumme og anskaffelsestidspunkt bliver derfor ikke opgjort ud fra værdien af aktierne på overdragelsestidspunktet, men der overtages overdragerens oprindelige anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt. Dermed overtages også hele den latente skat, som der påligger aktierne.

Det er ikke kun de skattemæssige værdier som overtages ved overdragelsen. Erhververen indtræder også i overdragerens næringshensigt. Hvis overdrageren har erhvervet et aktiv som et led i sin næringsvej, så overtages den skattemæssige stilling i forbindelse med beskattning af dette aktiv også ved en fremtidig afståelse, og erhververen vil blive næringsbeskattet ved afståelse af aktivet. Den skattemæssige stilling som overtages fra overdrageren, er tidsbegrænset. Så uanset hvornår erhververen afstår det pågældende aktiv igen, så kan der ikke ændres ved den oprindelige næringshensigt, hvorefter aktivet er erhvervet.⁹² Dette fremgår af ABL § 34, stk. 2, 3. pkt. som siger, at den skattemæssige stilling erhververen påtager sig, gælder uanset hvornår erhververen afstår aktierne.

Ved tab på afståelse af aktier kan tabet normalt fradrages efter reglerne i ABL § 13 og 14. Men for at hindre situationer hvor der overdrages aktier til børn, som efterfølgende sælger aktierne videre til tredjemand blot for at udnytte et eventuelt tabsfradrag hos børnene, er der indført en værnsregel til hindring for dette. Det fremgår af ABL § 34, stk. 4, som henviser til KSL § 33 C, stk. 4, som siger at: *"erhververen kan ikke fratrække underskud fra indkomstår før erhvervelsen i fortjeneste ved overdragelse af virksomhed."*

Ved senere omstrukturering af selskaber hvor aktierne er erhvervet ved succession, skal man være opmærksom på, at de aktier som aktionæren modtager i forbindelse med en spaltning, eller de aktier som holdingselskabet overtager ved en aktieombytning, også vil anses som modtaget med succession.⁹³

6.2.3.4 Gaveafgift og skattepligt ved brug af gaveelement i overdragelser med succession

I forbindelse med overdragelse af aktier med succession, har overdrageren mulighed for at give aktierne som gave til erhververen. Afhandlingen er afgrænset til at omhandle den personkreds som er omfattet af BAL §22. Gaven kan bestå i, at aktierne overdrages til en mindre værdi end de reelt er værd, og dermed er gaveværdien forskellen mellem aktiernes værdi og overdragelsessummen på overdragelsestidspunktet.

⁹² (Olesen, 2017: s. 89)

⁹³ (Olesen, 2017: s. 89)

Alternativt kan erhververen betale fuldt vederlag, hvor der laves et gældsbrev på overdragelsessummen, hvorefter overdrageren giver årlige gaver til erhververen, som afskrives som afdrag på gældsbrevet.

Når der gives gaver er modtageren gaveafgiftspligtig, og skal derfor betale gaveafgift på 15 % jf. BAL § 23. Dog er de første 64.300 kr. (2018-niveau) afgiftsfrie jf. BAL § 22. Gaveafgiftspligten indtræder ved modtagelse af gaven, og både gavemodtager og gavegiver skal anmelde gavens værdi og den afgiftspligtige værdi til Skattestyrelsen senest d. 1. maj i det efterfølgende år. Det er dog kun gaveværdi over det afgiftsfrie beløb som skal indberettes jf. BAL § 26. Gavens værdi skal fastsættes til den handelsværdi den har på tidspunktet for modtagelse jf. BAL § 27.

Ved fastlæggelse af vederlaget på overdragelsen med succession, kan der tages højde for den latente skatter som overtages. Dette kommer som følge af en praksisændring, som Landsskatteretten slår fast i forbindelse med SKM2008.876LSR. Her fastslås det, at det er uhensigtsmæssigt, at nettoprovenuet ved overdragelse med succession bliver større end ved salg til 3. mand,⁹⁴ da overdrageren ikke bliver beskattet af avance ved afståelse, som man ellers ville ved afståelse til 3. mand. Ved overdragelse med succession overtager erhververen tillige overdragerens skattemæssige stilling, så erhververen betaler fuldt vederlag, men overtager en udskudt afståelsesskat. Dermed er erhververen dårligere stillet end en 3. mand ville være ved køb aktierne. For at undgå disse situationer har erhververen i en overdragelse med succession mulighed for, at få nedslag i vederlaget svarende til den latente skat jf. KSL § 33 C.

Der er to muligheder for beregning af fradraget i den latente skat, som påhviler aktiverne: Den faktiske latente skat eller fradrag med passivpost.

6.2.3.4.1 Den faktiske latente skat

I denne beregning gives fradrag for den konkrete udskudte skat, som overtages på overdragelsestidspunktet. Ved opgørelse af vederlaget med denne metode, skal den latente skat opgøres til handelsværdi. Dette gøres ved fastsættelse af en kurs på den latente skat, før man beregner nedslaget i vederlaget. Da der er tale om en handelsværdi, vil kursen ikke være kurs pari, idet der er tale om en udskudt skat. Det er faktorer som forventet levetid, beskatningsprocent og finansieringsrente som er med til at bestemme kursen og dermed handelsværdi på den latente skat. Hvis der er flere typer af aktiver som overdrages, så skal den latente skat

⁹⁴ (Olesen, 2017: s. 90)

opgøres for hvert enkelt aktiv, da aktiverne kan have forskellige levetider og forskellige tidshorisonter for hvornår den latente skat kommer til beskating.⁹⁵

I nedenstående eksempel tages der udgangspunkt, at der er tale om 100 % succession i overdragelse af aktier, og hele vederlaget gives som gave:

Overdragers anskaffelsessum på aktier		100.000,00
Værdi af aktier på overdragelse tidspunkt		1.000.000,00
Avance ved afståelse (overdrager)		900.000,00
Avancebeskatning (overdrager) 27 % af 52.900	27%	14.283,00
Avancebeskatning (overdrager) 42 % af 900.000 - 52.900	42%	355.782,00
Skat i alt (udskudt skat)		370.065,00
Kursværdi af latent skat	53,5%	198.000,00
Vederlag ved overdragelse med succession		702.000,00
Gave fra overdrager til erhverver		702.000,00
Afgiftsfrit beløb jf. BAL § 22	-	64.300,00
Gaveafgift	15%	<u>95.655,00</u>

Figur 6.1 Egen tilvirkning: Der er benyttet gældende satser for 2018

6.2.3.4.2 Fradrag med passivpost

Den anden metode som kan benyttes til at give et fradrag for den latente skat, er ved beregning af en passiv post. Denne metode kan kun benyttes, såfremt der indgår et gaveelement i en overdragelse med succession i medfør til ABL § 34.

Hensigten er også her at give et fradrag i den latente skat, som påhviler de overdragne aktier. Passivposten kan beregnes i henhold til KSL § 33 D, og skal beregnes af den laveste mulige skattepligtige fortjeneste som overdrageren kan opnå ved salg til 3. mand på overtagelsesdagen jf. KSL 33 D, stk. 2. Passivposten udgør en procentsats af den skattepligtige fortjeneste, og fratrækkes i den gaveafgiftspligtige værdi. Ved overdragelse

⁹⁵ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 522)

af aktiver som beskattes som aktieavance benyttes 22 % , ellers udgør passivposten 30% af den skattepligtige fortjeneste jf. KSL § 33 D.⁹⁶

I dette eksempel tages der udgangspunkt i en overdragelse med succession af aktier hvor hele vederlaget gives som gave:

Passivpost		
Overdragers anskaffelsessum på aktier		100.000,00
Værdi af aktier på overdragelse tidspunkt		1.000.000,00
Avance ved afståelse (overdrager)		900.000,00
		-
Passivpost	22%	198.000,00
Gaveafgiftspligtig værdi		702.000,00
Afgiftsfrit beløb jf. BAL § 22	-	64.300,00
Gaveafgift	15%	95.655,00

Egen tilvirkning: Der er benyttet gældende satser for 2018

6.2.3.4.3 Den faktiske latente skat vs. fradrag med passivpost

Såfremt kravene for at bruge begge modeller opfyldes, kan man frit vælge om der skal gives fradrag i den latente skat ved beregning af en passivpost eller ved et fradrag svarende til den faktisk latente skat. Man har derfor mulighed for at vælge den model, som er mest fordelagtig i det konkrete tilfælde. Det er ikke muligt at få dobbeltnedslag, da det ikke er muligt både at få fradrag i gaveafgiften ved beregning af en passivpost jf. KSL § 33 D, samtidigt med at der opnås fradrag for den udskudte skat jf. KSL § 33 C. Dette fastslås i afgørelsen fra SKM2012.479LSR.⁹⁷

De to ovenstående beregninger tager begge udgangspunkt i den samme anskaffelsessum og den samme værdi på aktierne. Beregning af passivposten er objektiv, og påvirkes ikke af vurderinger eller skøn, men det gør beregningen af den faktiske latente skat. Det er den konkrete kursværdi som fastsættes, der er afgørende for hvilken beregning der er mest fordelagtig. For at sammenligne de to beregninger er kursværdi sat til 53,5

⁹⁶ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 533)

⁹⁷ (Olesen, 2017: s. 91)

%, da det medfører at gaveafgiften bliver nøjagtig ens i de to beregninger. Det kan derfor konkluderes, at i dette tilfælde vil beregningen af en passivpost være mest fordelagtig, såfremt kursværdien i den anden beregning er under 53,5 %. Den anden beregning vil være mest fordelagtig, såfremt kursværdien sættes højere end 53,5 %. Fastsættelse af kursværdien af den latente skat er en konkret vurdering i hver enkelt situation. Jf. SKM2018.552LSR er der på nuværende tidspunkt ingen afgørelser vedrørende kursfastsættelse ved succession efter gave eller arv, som giver en konkret vejledning til hvilke principper, kursfastsættelsen skal ske efter. Derfor kan det anbefales at anmode Skattestyrelsen om et bindende svar, såfremt man er i tvivl om fastsættelse af kursværdien.

Skattestyrelsen har mulighed for at korrigere værdiansættelsen i op til 6 måneder efter, at de mener at de har modtaget alt relevant materiale i den pågældende værdiansættelse.⁹⁸

Udover kursværdien vil størrelse af gaven også have betydning for valg af den optimale beregning. Med benyttelse af en passivpost kan man kun udnytte passivpostens nedslag optimalt, såfremt gaven er mindst lige så stor som passivposten, da passivposten modregnes i den gavepligtige værdi. Selvom kun en del af vederlaget gives som gave i forbindelse med overdragelse med succession, så beregnes passivposten stadigvæk på hele avancen. Dermed påvirker størrelsen af gaven ikke størrelsen på passivposten, som man må modregne i den gaveafgiftspligtige værdi jf. KSL § 33 D og SKM2001.28 LSR.⁹⁹

Det er ikke et entydigt svar på hvilken beregning der er bedst, da det afhænger af typen af aktiver der skal overdrages, og hvilke hensigt erhververen har med aktivet, idet disse to faktorer har indflydelse på kursværdien på den udskudte skat. Størrelsen på gaven har også betydning, fordi beregningen af en passivpost kun kan udnyttes fuldt ud, såfremt gaveværdien er mindst lige så stor som passivposten. Derfor er det disse parametre, som man skal vurdere for at bestemme hvilken beregning, der udløser den mindste skattepligtige gaveafgift for erhververen.

9.3 Overdragelse med eller uden succession?

I forbindelse med en overdragelse kan parterne frit aftale, hvorvidt overdragelsen skal ske med eller uden succession. Ved en overdragelse uden succession bliver den ældre generation skattepligtig i det år, hvor selskabet afstås jf. KSL § 4, og beskatning af aktier vil ske efter reglerne i aktieavancebeskatningsloven. Hvis de ikke er i stand til at betale denne skat, uden at skulle trække midler ud af selskabet, vil denne aktieavance belaste både den ældre generation, virksomhedens forretningsgrundlag og dermed også den nye generation,

⁹⁸ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 530)

⁹⁹ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 533)

da de skal overtage en svækket virksomhed. Skal der foretages en overdragelse uden succession, skal afståelsesavancen være lille, så overdragen kan betale skatten, uden at skulle tære på den private formue eller selskabet. Overdragelse uden succession kan være nødvendig i situationer, hvor overdrageren vil opnå et skattepligtig tab ved afståelse, da der ifølge kildeskattelovens § 33 C, stk. 3. ikke kan succederes i et skattepligtig tab. Set fra overdragerens synspunkt er der ikke nogen skattemæssig fordel ved, at overdragelse af aktier i et selskab sker uden succession. Ved overdragelse uden succession indtræder erhververen ikke i overdragerens skattemæssige stilling, og overtager dermed ikke den udskudte skat, som hviler på aktierne. Til gengæld vil erhververen ikke kunne få nedslag i vederlaget svarende til handelsværdien af den latente skat. Der kan være en skattemæssig fordel i ikke at overtage den latente skat, fordi handelsværdien sættes ud fra et skøn i forhold til de nuværende skatteregler. Hvis erhververen sælger aktierne i fremtiden, kan regler og skatteprocenter være ændret på det senere beskatningstidspunkt, enten til fordel eller ulempe for erhververen.

Som udgangspunkt vil det være en fordel at overdrage et selskab med succession fremfor at overdrage det uden succession. Det må antages, at når der er et ønske om at overdrage et selskab fra f.eks. far til søn, så har selskabet noget værdi, ellers vil der ikke være noget incitament for sønnen til at overtage selskabet, og dermed vil faren have udsigt til at få en skattepligtig avance ved afståelse af aktierne. Skattemæssigt er det en stor fordel for overdrageren, ikke at blive skattepligtig ved afståelse, selvom erhververen vil få et nedslag i vederlaget svarende til handelsværdien på den udskudte skat. Nettoprovenuet for overdrageren vil stadigvæk være størst ved overdragelse med succession, da det afgivne nedslag ikke vil være til kurs 100. Dermed bliver nedslaget mindre end den realiserede skattebetaling, som vil blive pålagt overdragen på afståelsestidspunktet af aktierne.

10 Finansiering

Der er foretaget værdiansættelse af selskabet, og vederlaget er beregnet, men hvordan skal den nye generation afregne? Der er flere muligheder: der kan betales kontant, der kan skaffes ekstern finansiering, aktierne kan gives i gave og man kan lave et anfordringsgældsbevis. En kontantbetaling på det fulde vederlag er sjældent aktuelt for den nye generation. Ekstern finansiering kan være aktuel, hvis den ældre generation gerne vil have fuld betaling for aktierne, da vedkommende måske skal bruge vederlaget som en pensionsopsparing.

10.1 Gave

Hvis den ældre generation ikke er interesseret i at modtage det fulde vederlag for aktierne, så kan det vælges at give aktierne i gave til den nye generation enten helt eller delvist. For overdrageren har det ingen skattemæssig betydning, hvorvidt hele eller en del af vederlaget gives som gave til nye generation. For den nye generation har det derimod en betydning skattemæssigt. Er vederlagt eksempelvis beregnet til at udgøre DKK 1.000.000, og den nye generation får hele vederlaget i gave d. 1 maj 2018, så bliver den nye generation gaveafgiftsskattepligt af hele beløbet på modtagelsestidspunktet, på nær det afgiftsfrie gave beløb. Det vil udløse en beskatning på $\text{DKK } 935.700 \times 15 \% = 140.355$ i 2018 for erhververen. Som udgangspunkt er dette en godt alternativ likviditetsmæssigt for den nye generation, som kan nøjes med at betale DKK 140.355 i gaveafgift for aktierne, frem for DKK 1.000.000 i vederlag til den ældre generation.

10.2 Lov nr. 683 af 8. juni 2017

Som følge af denne lov blev der i 2017 indført nye regler, som bl.a. betød en nedsættelse af bo- og gaveafgiften i forbindelse med generationsskifte af erhvervsvirksomheder. Denne nedsættelse er en klar lempelse af reglerne for beskatning, og giver en positiv effekt på nye generationers likviditetsbehov ved et generationsskifte. Der er tale om en gradvis nedsættelse over en årrække, som afsluttes med, at gaver som er givet i 2020 og fremadrettet, kun skal beskattes med 5 %, mod 15 % før lovens ikrafttrædelse. Bestemmelsen er indført i BAL § 23 a, og omfatter aktier og virksomheder, som opfylder betingelserne for at kunne overdrages med succession jf. aktieavancebeskatningslovens § 34, stk. 1, 5 og 6, eller kildeskattelovens § 33 C, stk. 1. I BAL § 23 a, stk. 2 fremgår følgende to betingelser, som skal være opfyldt, før BAL § 23 a, kan anvendes:

- 1) *"Gavegiver har ejet virksomheden det seneste år umiddelbart forud for overdragelsen enten ved ejerskab af en personligt ejet virksomhed eller ved ejerskab af aktier i et selskab, der direkte eller indirekte ejer virksomheden på overdragelsestidspunktet."*
- 2) *"Gavegiver eller dennes nærtstående har i mindst 1 år af gavegivers ejertid deltaget aktivt i virksomheden enten ved i en personligt ejet virksomhed at have deltaget i driften af virksomheden i et ikke uvæsentligt omfang eller ved i en virksomhed i selskabsform at have deltaget i selskabets ledelse. Som gavegivers nærtstående anses gavegivers ægtefælle, søskende, søskendes afkom og den i § 22, stk. 1 og 2, anførte personkreds."*

Derudover må modtager ikke direkte eller indirekte overdrage aktierne eller virksomheden inden for en periode på 3 år fra modtagelsen. Overdrages aktierne eller virksomheden inden for 3 års perioden, vil gaveafgiften forhøjes til 15 %, dog forholdsmæssigt i forhold til den andel af 3-årsperioden som ikke er udløbet jf. BAL § 23 b.

Nedenstående skema viser ændringen i afgiftsprocenten:

År:	2016	2017	2018	2019	2020
Gaveafgift:	13%	13%	7%	6%	5%

Figur 10.1 Egen tilvirkning.

Som det fremgår af ovenstående tabel, så falder afgiftsprocenten fra år til år, hvor den fra 2020 og fremadrettet vil være på 5 %. Den faldende afgift taler for at vente med at foretage generationsskifte til tidligst 2020, da der vil kunne opnås en besparelse på gaveafgiften. En gave som overstiger minimumsgrænsen for afgiftsfrie gaver med 1.000.000, og som er givet i 2018, vil udløse en gaveafgift på 70.000, mens en gave på samme beløb givet i 2020 vil udløse en gaveafgift på 50.000. Der spares dermed 20.000 ved at udsætte generationsskiftet til 2020. Før man vælger at udskyde et generationsskifte for at opnå en besparelse på gaveafgiften, skal man grundigt overveje andre forhold, som også har betydning for planlægning af tidspunktet for et generationsskifte f.eks. fremtidige værdistigninger osv.

10.3 Anfordringslån

I forhold til at minimere skattebetalingen i forbindelse med overdragelse af aktier, kan det ikke anbefales at give hele gaven på en gang, da det vil udløse en gaveafgift. Man bør oprette en anfordringslån på tilsvarende størrelse som vederlaget for aktierne, hvor den ældre generation er långiver og den nye generation er låntager. Dette giver den ældre generation mulighed for at nedskrive gælden hvert år, svarende til det gaveafgiftsfrie beløb. På denne måde bliver gaven delt op i mange bider, og vil ikke udløse gaveafgift i et eneste år.¹⁰⁰

Et anfordringslån betyder at lånet først forfalder på långivers anfordring, og at långiver til en hver tid kan tilbagekalde lånet med 14 dages varsel. Et anfordringslån inden for familie har derudover den fordel, at lånet kan ydes uden renteberegning, hvis man ønsker dette. Det er vigtigt, at der er tale om et reelt lån. Hvis det er skrevet i aftalen, at lånet årligt nedbringes svarende til gaveafgiftsbeløbet, så vil hele lånet blive betragtet som en gave, og vil udløse gaveafgift i det år, som aftalen er indgået. Gælds brevet skal være skriftligt.¹⁰¹

¹⁰⁰ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 526)

¹⁰¹ (Hansen, Terkilsen, Kristensen, Schmidt, Lilja, Overgaard, Nielsen og Tell, 2016: s. 526)

På et anfordringslån kan der laves frivillige afdrag på gælden. Så hvis den ældre generation ikke ønsker at give hele vederlaget som en gave, kan den nye generation indbetale afdrag svarende til det beløb, som den ældre generation ønsker, mens resten af anfordringslånet afdrages med de gaveafgiftsfrie beløb.

Hvis der indgår et gaveelement i vederlaget, som er større end det afgiftsfrie beløb, så vil den optimale fremgangsmåde skattemæssigt, set fra erhververens synspunkt, være at oprette et anfordringslån. Man kan på denne måde helt undgå, at udløse gaveafgift for erhververen.

11 Omstrukturerings- og generationsskiftemodeller

I forbindelse med at selskabet skal overdrages til den nye generation, kan der være behov for at foretage en omstrukturering af selskabet af forskellige årsager, som f.eks. nedbringelse af behov for likviditet hos erhververen, skatteoptimering, eller et ønske fra overdrageren om at beholde en del af selskabet. Der er flere forskellige metoder til at foretage omstruktureringer af et selskab, derfor vil dette afsnit gennemgå og behandle de forskellige metoder med henblik på at klarlægge, i hvilke situationer de pågældende modeller egner sig bedst.

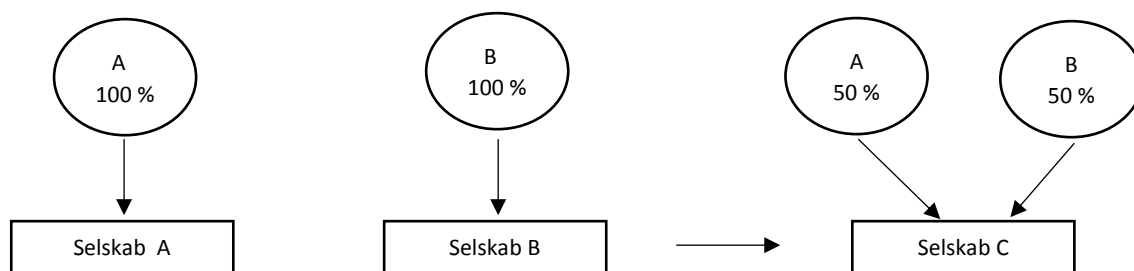
11.1 Fusion

Ved fusion forstås, at to eller flere selskaber bliver sammenlagt til et selskab, og efterfølgende kun udgør en juridisk enhed. En fusion kan foretages på flere måder: der kan foretages en vandret fusion, lodret fusion og omvendt lodret fusion. Ved en vandret fusion er der to eller flere selskaber som overdrager alle deres aktiver og passiver til et tredje selskab, hvorefter begge selskaber lukkes og det tredje selskab forsætter. Ved en lodret fusion sammenlægges et moderselskab med det tilhørende driftsselskab. Her overdrages alle driftsselskabets aktiver og passiver til moderselskabet, hvorefter driftsselskabet lukkes og moderselskabet forsætter driften. Ved en omvendt lodret fusion overdrager moderselskabet sine aktiver og passiver til datterselskabet, hvorefter datterselskabet forsætter og moderselskabet ophører.¹⁰²

Nedenfor er vist illustrationer af de ovennævnte muligheder for fusioner.

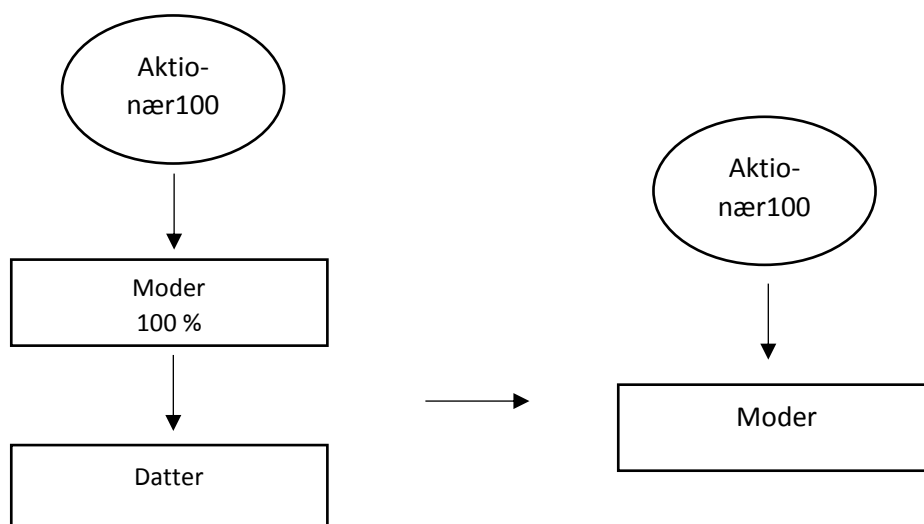
¹⁰² (Olesen, 2017: s. 256)

Figur 11.1 - Vandret fusion

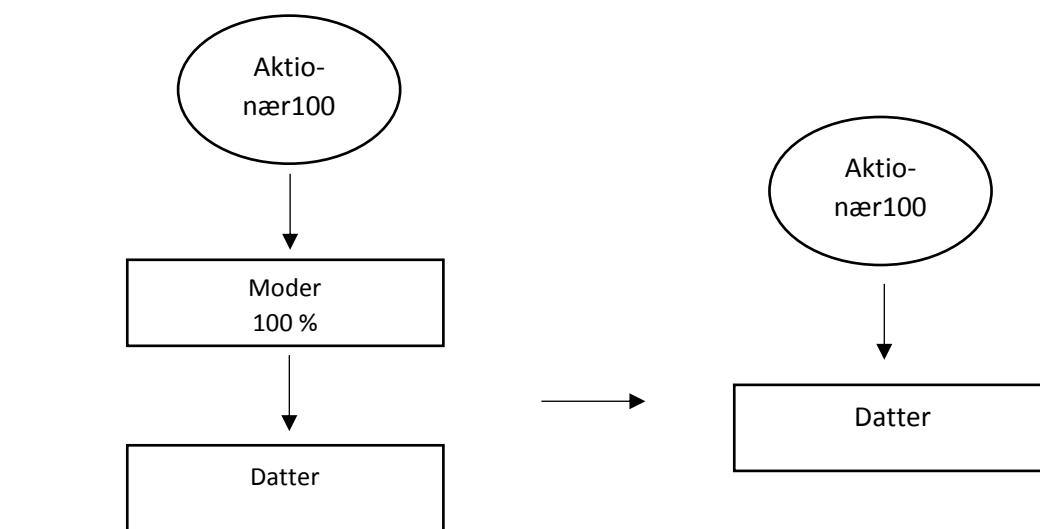
Egen fremstilling.

Figur 11.2 – Lodret fusion

Egen fremstilling.

Figur 11.3 – Omvendt lodret fusion

Egen fremstilling.

11.1.1 Skattefri fusion

Alle aktier- og anpartsselskaber som er hjemhørende i Danmark kan benytte sig af reglerne om skattefusion jf. fusionsskattelovens § 1. Der er dog en række betingelser som skal opfyldes, før man kan benytte sig af dette regelsæt, og de vil blive gennemgået i de kommende afsnit.

Hvis man benytter sig af reglerne i fusionsskatteloven, har man mulighed for at sammenlægge to eller flere selskaber, uden at det udløser beskatning hos det indskydende selskab, det modtagne selskab, eller hos aktionærene. Der er i forbindelse med en fusion tale om afståelse bl.a. for aktionærene, som skulle beskattes for afståelse af aktier jf. aktiebeskatningsloven. Det indskydende selskab anses for at have afstået aktiver til det modtagne selskab, og bliver dermed skattepligtig af avancer og eventuelt genvundne afskrivninger. Disse beskatninger kan dog undgås ved anvendelse af fusionsskattelovens regler.

11.1.1.1 Betingelser for anvendelse af skattefri fusion

Fusionsvederlaget

Hvis fusionen skal være skattefri, må selskabsdeltagerne i det indskydende selskab kun modtage vederlag i form af aktier i det fortsættende selskab og en eventuel kontantudligningssum jf. FUL § 2. Kravet om vederlag i form af aktier er opfyldt, hvis bare en af selskabsdeltagerne i det indskydende selskab modtager blot 1 aktie i det fortsættende selskab.¹⁰³ Ved fordeling af vederlaget til aktionærene kan parterne ikke selv bestemme

¹⁰³ (Pedersen, Kerzel, Ferniss og Eriksen, 2015: s. 545-546)

hvordan vederlaget skal fordeles. Alle aktionærernes vederlag skal svare overens med handelsværdien, på det de har indskudt i fusionen. Såfremt vederlagene ikke svarer til handelsværdierne, kan fusionen ikke ske efter fusionsskatteloven, men Skattestyrelsen har dog siden hen fastslået, at kravet kan fraviges. Ønsker man i midlertidig at fordele vederlaget på anden vis, end i forhold til handelsværdi på det indskudte, kan det anbefales at anmode Skattestyrelsen om et bindende svar først.¹⁰⁴ Modtages der kontantvederlag, vil der ske beskatning hos modtageren i form af udbyttebeskatning jf. FUL § 9, såfremt aktionæren forsætter med at have ejerskab i det forsættende selskab. Hvis selskabsdeltageren udtræder af koncernen, vil kontantvederlaget blive behandlet som aktieafståelse, og dermed vil der ske beskatning efter aktieavanceloven.¹⁰⁵

Formkrav

Jf. FUL § 6, stk. 3 skal der ske oplysning til Skattestyrelsen om fusionen senest en måned efter vedtagelse af fusionen. Formkravene skal overholde såfremt skattefriheden skal opretholdes.

Fusionsdato

Som udgangspunkt fastsættes fusionsdatoen til åbningsdatoen for det fortsættende selskab. Stiftes der et nyt selskab i forbindelse med fusionen, vil fusionsdato være det nye selskabs åbningsstatus. Reglerne om fusionsdato følger af FUL § 5, stk. 1

Hvis der i forbindelse med fusionen benyttes et skuffeselskab, som forud for fusionen ikke har drevet erhvervmæssig aktivitet, og 100 % af selskabets egenkapital har henstået som et ubehæftet kontant indestående i et pengeinstitut, kan den 1. regnskabsperiode løbe fra selskabets stiftelsesdag, hvis regnskabsperioden slutter 12 måneder efter fusionsdagen, og perioden ikke overstiger 18 måneder jf. FUL § 5, stk. 2.

11.1.1.2 Konsekvens for det indskydende selskab

Ved fusion skal der laves en indkomstopgørelse for den sidste regnskabsperiode for det indskydende selskab. Den sidste regnskabsperiode løber fra udløb af selskabets seneste normale regnskabsår og frem til fusionsdagen. Har selskabet afskrivningsberettigede aktiver, kan disse kun afskrives forholdsmæssigt i forhold til regnskabsårets længde, set i forhold til kalenderåret. Såfremt den sidste regnskabsperiode også er selskabets første, kan regnskabsperioden være længere end 12 måneder. I det tilfælde kan afskrivningssatsen på samme vis forhøjes. Selvangivelsespligten ligger i dette tilfælde hos det modtagne selskab jf. FUL § 7.

¹⁰⁴ (Olesen, 2017: s. 263-264)

¹⁰⁵ (Olesen, 2017: s. 260)

11.1.1.3 Konsekvens for det modtagende selskab

Fusion benytter sig af successionsprincipperne, og er defineret i FUL § 8. Dermed indtræder det modtagende selskab som udgangspunkt i det indskydende selskabs skattemæssig stilling vedrørende de overdragede aktiver og passiver. Dvs. det modtagende selskab succederer i det indskydende selskabs anskaffelsessummer og anskaffelsestidspunkter, såvel som foretagne af- og nedskrivninger på de overdragede aktiver jf. FUL § 8 stk. 1.

Hvis det modtagende selskab overtager aktiver fra det indskydende selskab, som er erhvervet med enten nærings- eller spekulationshensigt hos det indskydende selskab før fusionen, så overtages denne hensigt ligeledes. Så ved afståelse af det pågældende aktiv vil der ske næringsbeskatning. Der kan være situationer hvor det modtagende selskab har tilsvarende aktiver, som ikke er erhvervet med spekulation eller næring for øje, men uagtet af dette vil de modtagne aktiver stadigvæk bevare deres skattemæssige stilling som næringsaktiver. I sådan en situation kan det modtagne selskab efter fusionen eje to ejendomme, som er af samme type og karakter, men den ene ejendom vil ved afståelse blive behandlet som et næringsaktiv, mens den anden vil blive beskattet efter Ejendomsavancebeskatningsloven.

I situationer hvor det modtagne selskab får overdraget aktiver, som er erhvervet med næringshensigt, vil senere erhvervelse af samme type aktiver, ligeledes kunne anses for anskaffet med næring for øje. Det vil være en konkret vurdering af de enkelte selskaber, om hvorvidt næringshensigten kan videreføres til senere anskaffede aktiver. I vurderingen heraf vil der især blive lagt vægt på, om det modtagne selskab tidligere har haft aktiver af samme type før fusionen.¹⁰⁶

11.1.1.4 Fremførsel af underskud

Ved fusion er udgangspunktet, at både det indskydende og modtagne selskab mister retten til at fremføre underskud, som er opstået i perioden før fusionen jf. FUL § 8, stk. 6. Denne regel har man indført, så der ikke kan spekuleres i at opnå skattemæssige fordele ved at fusionere med et selskab, som har et betydeligt underskud til fremførsel. Eftersom underskud til fremførsel fra tidligere år fortabes, skal man overveje, i forbindelse med fusion af selskaber hvor begge eller det ene har underskud til fremførsel, om det vil være hensigtsmæssigt at fusionere. Tror man på, at underskuddet vil kunne blive udnyttet i fremtiden, så vil man miste en betydelig skattemæssig fordel. Men har man omvendt en klar formodning om, at underskuddet aldrig vil kunne blive udnyttet, så har det umiddelbart ingen betydning, at retten til underskudsfremførsel fortabes

¹⁰⁶ (Olesen, 2017: s. 276)

ved den pågældende fusion. Ved fusion af sambeskattede selskaber fortabes underskud opstået under sambeskatningen ikke.¹⁰⁷

11.1.1.5 Konsekvens for aktionærerne

Aktionærerne i det indskydende selskab vil modtage et vederlag for deres aktier, og vederlaget kan bestå af enten aktier, kontanter eller begge dele. Modtages hele vederlaget i aktier, vil aktionæren ikke blive beskattet. Modtages der kontanter som en del af vederlaget, vil disse blive beskattet som udbytte jf. FUL § 9. Hvis aktionæren er et selskab og ejerandelen er over 10 %, er udbyttet skattefrit jf. ABL § 8. Udtræder aktionæren helt af koncernen i forbindelse med fusionen, vil denne dog skulle beskattes efter aktieavancebogen som følge af afståelse af aktier. Beskatningen for personer vil ske efter ABL § 12 og for selskaber §§ 8 og 9. Beskatningen vil ske af provenuet af modtaget vederlag, som betales til aktionæren,¹⁰⁸

Der sker fuld succession ved modtagelse af aktier i det fortsættende selskab. De modtagne aktier vil derfor anses som anskaffet på samme tid og til samme anskaffelsessum som de oprindelige aktier i det ophørende selskab jf. FUL § 11.

11.1.1.6 Skattepligtig fusion

En fusion kan også være skattepligtig. Det er dog sjældent relevant at lave en skattepligtig fusion. Skattemæssigt vil en skattepligtig fusion ikke have nogen påvirkning, da der ikke vil ske succession i det indskydende selskabs skattemæssige forhold eller lign. Det fortsættende selskab vil heller ikke fortabe retten til at fremføre underskud opstået før fusionen til modregning i fremtidige overskud.

11.1.1.7 Fordele og ulemper ved skattefri fusion

Skattefri fusion er ikke den meste bevendte metode til at foretage et generationsskifte inden for familien, når f.eks. en far ønsker at overdrage sit selskab til sønnen, da der ikke opnås nogle fordele, som ikke også kan udnyttes ved andre metoder for generationsskifte. I situationen hvor farens selskab skal fusioneres med sønnens, vil det ofte være sådan, at sønnens selskab er nyt og kun består af selskabskapitalen. Farens selskab har en væsentligt større værdi, og dermed vil han skulle have enten hovedparten af aktierne ved fusionen eller et stort kontant vederlag. Ingen af situationerne er optimale, for hvis faren modtager vederlaget i aktier,

¹⁰⁷ (Olesen, 2017: s. 280-281)

¹⁰⁸ (Olesen, 2017: s. 286)

så ejer han forsat næsten hele selskabet. Skal han alternativt modtage kontant vederlag, vil det formentlig tære på selskabets likviditet. Det vil også udløse en stor udbyttebeskatning hos faren og eventuelt aktieavance, såfremt hele vederlaget består af kontanter. Hvis faren har en holdingkonstruktion, hvor holdingselskabet ejer 100 % af det indskydende selskab, vil beskatning kunne undgås jf. ABL § 8 om datterselskabsaktier.

En konkret situation hvor fusion kan være relevant, kan være ved fusion af et ejendomsselskab med et driftsselskab. I forbindelse med generationsskifte inden for familien kan der være behov for at ude holde en ejendom i forbindelse med overdragelse mellem f.eks. far og søn for at minimere sønnens behov for finansiering. Efterfølgende vil farens selskab få status som et ejendomsselskab og/eller et pengetanksselskab, da det kun ejer likvider, værdipapirer og ejendom. Dette selskab kan ikke senere overdrages til sønnen med succession i aktierne jf. ABL § 34, stk. 1 (pengetanksreglen). Derimod er der mulighed for at foretage en skattefri fusion jf. reglerne i fusionsskatteloven. Ved vandret fusion af ejendomsselskabet og sønnens driftsselskab, med sønnens selskab som det fortsættende, vil faren kunne vederlægges med aktier i det fortsættende selskab og dermed igen blive medejer. Nu vil ejendommen blive et driftsaktiv og indgå i driftsselskabet. Efterfølgende kan sønnen succedere i farens aktier i driftsselskabet, og nu er hele farens oprindelige selskab overdraget til sønnen.

11.2 Spaltning

Ved spaltning af et selskab foretages der en opdeling af nogle eller alle selskabets aktiviteter, som efterfølgende overdrages til et eller flere andre selskaber. I forbindelse med et generationsskifte kan spaltning være relevant, hvis kun en del af selskabet ønskes overdraget til den nye generation, eller hvis f.eks. farens selskab består af tre forretningsområder, og man ønsker at overdrage et forretningsområde til hver af sine tre børn. I disse tilfælde kan en spaltning være meget bevendt.

Alle selskaber som er omfattet af selskabsdefinitionen i fusionsdirektivet 2009/133EF artikel 3, kan anvende fusionsskattelovens regler om skattefri spaltning, hvis der ikke er tale om en transparent enhed. Dermed udelukkes bl.a. P/S'er, I/S'er og K/S'er, som er skattetransparente enheder.¹⁰⁹ Det er også muligt at foretage spaltning mellem danske og udenlandske selskaber. Denne afhandling er dog afgrænset herfra.

¹⁰⁹ (Olesen, 2017: s. 339)

Når selskaber spaltes, kan aktiviteten både overdrages til allerede eksisterende selskaber, og til selskaber som oprettes i forbindelse med spaltningen. I forbindelse med overdragelsen skal der ske vederlag for den overdragede aktivitet. Vederlagt kan bestå af både aktier og kontanter.

En spaltning kan både ske som en skattefri spaltning og en skattepligtig spaltning. Skattepligtig spaltning vil kun kort blive gennemgået, da det er den skattefri spaltning, der er mest relevant i forbindelse med generationsskifte. En skattefri spaltning udløser som udgangspunkt ikke beskatning hos nogle af parterne, men der er dog undtagelser, og de vil blive gennemgået i de kommende afsnit.

Der er to former for skattefri spaltning: ophørsspaltning og grenspaltning. Ved ophørsspaltning, ophører det indskydende selskab ved spaltningen. Det er situationer hvor alle selskabets aktiviteter indgår i spaltningen, og dermed er der ikke mere tilbage af det indskydende selskab efter spaltningen. Ophørsspaltning som led i et generationsskifte vil typisk blive brugt, hvis der er flere personer, som skal overtage det ophørende selskab. Men de skal have deres egne selskaber med selvstændige forretningsområder. Ved grenspaltning er der en specifik aktivitet eller et forretningsområde, som ønskes overdraget. I forbindelse med et generationsskifte kan det være relevant i situationer, hvor den nye generation får overdraget driftsaktiviteten fra den ældre generations selskab, mens en ejendom bibeholdes i det indskydende selskab.

Derudover kan en skattefri spaltning både foretages med og uden forudgående tilladelse fra Skattestyrelsen. Der er forskellige betingelser og forudsætninger for, hvornår man kan fortage en spaltning med eller uden tilladelse. I forbindelse med et generationsskifte har man ofte mulighed for, at kunne benytte begge muligheder. Hvorvidt man bør anvende spaltning med eller uden tilladelse, afhænger primært af hvad den nye generation har til hensigt med sit nye selskab. Ønskes selskabet hurtigt afviklet igen, eller vil man beholde den på længere sigt.

Spaltning er et godt værktøj i forbindelse med et generationsskifte, da det giver mulighed for opdeling af det selskab som skal overdrages. Derudover kan spaltning bruges sammen med andre omstrukturingsmodeller, så de tilsammen kan udgøre det optimale generationsskifte.

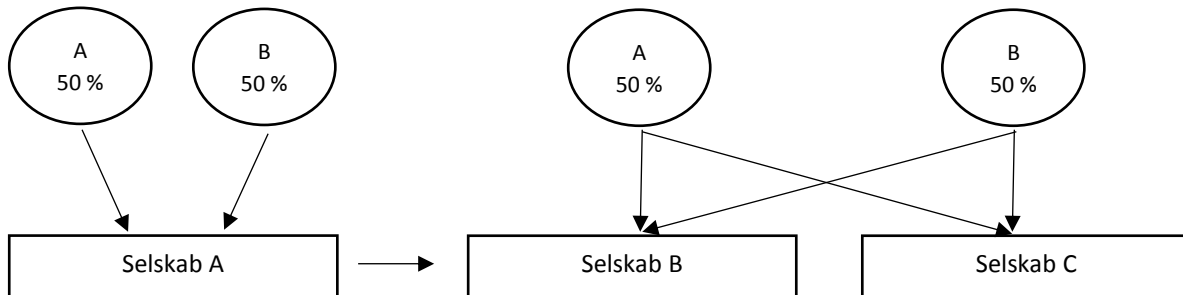
11.2.1 Ophørsspaltning

Når der foretages en ophørsspaltning hvor alle selskabets aktiver og passiver overdrages, er selskabet efterfølgende tomt og ophører derfor. Her stilles der ikke nogen krav til karakteren af de overdragede aktiver og passiver. Ved grenspaltning stilles der krav, og disse vil blive gennemgået i kommende afsnit. Den ældre generation vil derfor frit kunne vælge, hvordan spaltningen skal fordeles i forhold til aktiver og passiver. Uanset om der sker ophørs- eller grenspaltning, så skal aktionæren i det spaltede selskab altid vederlægges i forhold

til den ejerandel han/hun havde i de overdragne aktiviteter jf. FUL § 15 a, stk. 2, 1. pkt.¹¹⁰ Vederlaget i forbindelse med spaltning vil blive gennemgået i de næste afsnit.

Eksempel på ophørsspaltning:

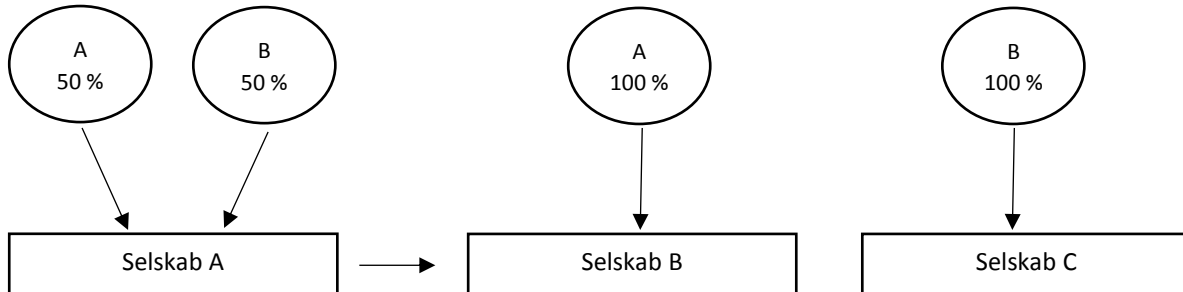
Figur 11.4 - Eksempel på ophørsspaltning

Egen tilvirkning.

I ovennævnte figur illustreres en situation, hvor både aktionær A og B modtager hver 50 % af aktierne i hvert af de to fortsættende selskaber. Nærmere beskrivelse af fordeling af vederlag gennemgås i de kommende afsnit.

Figur 11.5 - Eksempel på ophørsspaltning

Egen tilvirkning.

I ovenstående figur illustreres en situation, hvor de to aktionær modtager 100 % af aktierne i hver deres selskab. Nærmere beskrivelse af fordeling af vederlag gennemgås i de kommende afsnit.

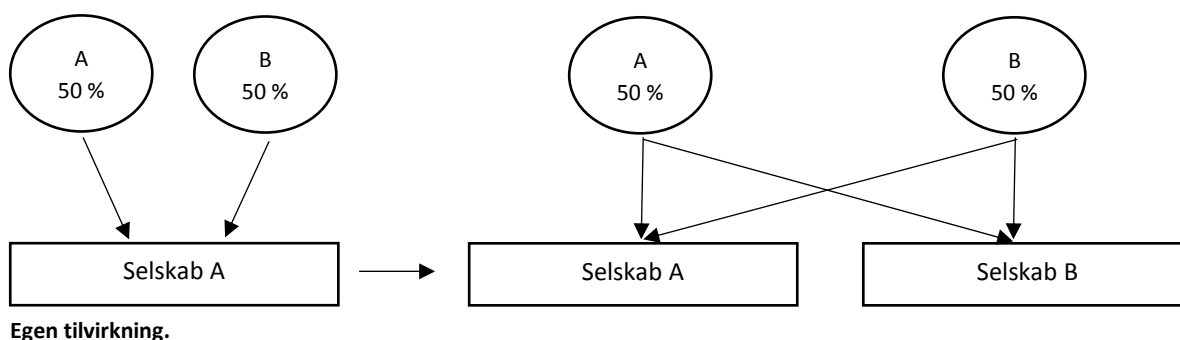
11.2.2 Grenspaltning

Ved grenspaltning overføres der kun en del af selskabet til et andet selskab, og det indskydende selskab fortsætter med at eksistere, i modsætning til ophørsspaltning. Ud over de betingelser der gælder ved ophørsspaltning, stilles der ved grenspaltning også krav til, at den spaltede aktivitet kan fungere som en selv-

¹¹⁰ (Olesen, 2017: s. 342)

stændig virksomhed. De aktiver og passiver som skal overføres, skal være i tilknytning til hinanden, og sammen skal de kunne drives som et selvstændigt forretningsområde med sine egne midler.¹¹¹ Det kan være ganske problematisk at afgøre, hvornår der er tale om et selvstændigt forretningsområde, da der ikke er nogen konkrete retningslinjer hertil.¹¹² Det er en individuel vurdering af det enkelte selskab og spaltningen. Der ligger en række domme, som man kan støtte sig til i sin vurdering. Den spaltede aktivitet behøver ikke at have f.eks. en selvstændig bogføring eller sine egne fysiske lokaler eller lign., men det vil være en god indikation om, at der er tale om en selvstændig gren af en virksomhed.¹¹³

Figur 11.6 - Eksempel på grenspaltning

11.2.3 Vederlaget

Vederlaget til aktionæren for de overdragede aktiver og passiver kan både ske i form af aktier i det modtagne selskab og en kontant udligningssum eller som en kombination af begge. Jf. FUL § a, stk. 2. I situationer hvor aktionæren er et selskab, som ejer mindst 10 % af kapitalen i det indskydende selskab, eller hvis aktier i det indskydende selskab er omfattet af definitionen af koncernselskabsaktier i ABL § 4 B, kan vederlaget ikke ske som kontantvederlag jf. FUL § 15 a stk. 2.

Fordelingen af vederlaget til aktionærerne skal fordels efter ejerandelen i det indskydende selskab. Ved en ophørsspaltning er der ikke krav til fordeling af aktiver og passiver til de modtagende selskaber, og dermed har aktionærerne i det ophørende selskab større frihed til at fordele vederlaget. Hvis det ophørende selskab har to aktionærer, og begge kun ønsker vederlag i form af aktier, så kan de frit fordele aktiver og passiver i to fortsættende selskaber. Dermed opfylder de kravet om, at vederlag skal ske i forhold til ejerandel. De har ligeledes samme mulighed for at give den ene eller begge aktionærer et kontant vederlag.

Med hensyn til grenspaltning er det mere problematisk at fordele vederlaget ved spaltningen. Ved en grenspaltning er det som tidligere nævnt et krav, at den grenspaltede aktivitet skal kunne udgøre en selvstændig

¹¹¹ (Olesen, 2017: s. 342)

¹¹² (Olesen, 2017: s. 342)

¹¹³ (Olesen, 2017: s. 296)

virksomhed. Et selskab med to aktionærer ønsker at lave en grenspaltning af to af deres forretningsområder til to nye selskaber, hvor aktionærerne skal eje hvert deres selskab 100 %. Forudsat aktionærerne kun ønsker at modtage aktier i de fortsættende selskaber, kræver det at værdien på de to nye selskaber er identisk. Da de to aktionærer har lige stor ejerandel af i det indskydende selskab, vil de også skulle modtage samme størrelse vederlag. Det vil de ikke gøre, såfremt de to nye selskaber ikke har samme værdi. Hvis de to nye selskaber ikke har samme værdi, vil den aktionær som modtager selskabet med lavest værdi, også skulle modtage en kontantudligningssum. Hvis der er tale om en spaltning uden forudgående tilladelse, som falder ind under FUL § 15 a, stk. 2., vil det ikke være muligt for aktionæren at modtage et kontantvederlag, hvorfor en grenspaltning som i ovenstående situation ikke vil være mulig.

11.2.4 Skattefri spaltning med tilladelse

Man kan gennemføre en skattefri spaltning med tilladelse fra Skattestyrelsen efter reglerne i FUL § 15 a, stk. 1,2. pkt. For at kunne benytte sig af disse regler, er det en betingelse, at spaltningen er forretningsmæssigt begrundet, ellers vil der ikke blive givet tilladelse. Formålet med denne betingelse er, at forhindre at spaltninger, aktieombytninger og tilførsel af aktiver gennemføres for at opnå skatteundgåelse eller skatteunddragelse. Skattestyrelsens vurdering vil ligge vægt på, hvorvidt hovedformålet med denne spaltning er forretningsmæssig eller skatteundgåelse. De fleste omstrukturingsmodeller indebærer som minimum en skatteudskydelse, derfor udelukker en skatteundgåelse eller skatteudskydelse i sig selv ikke, at der kan blive givet tilladelse til en skattefri spaltning med tilladelse, så længe hovedformålet med den pågældende spaltning er forretningsmæssig. Der foreligger en række domme, hvor generationsskiftet som udgangspunkt synes at være forretningsbegrundet, men hvor efterfølgende ændring/tilføjelse i planen medførte at Skattestyrelsen vurderede, at hovedformålet er skatteunddragelse. F.eks. SKM2004.73TSS, hvor en far overdrager sine aktier til sønnen, men efterfølgende tilbagesolgte man de nystiftede aktier til det udstedende selskab. Her vurderede Skattestyrelsen, at hovedformålet er at undgå beskatning for den oprindelige aktionær.¹¹⁴

Ved en skattefri spaltning med tilladelse, benyttes de subjektive regelsæt, hvor skattestyrelsen i det konkrete tilfælde vurderer om spaltningen er forretningsmæssigbegrundet. En fordel ved at benytte det subjektive regelsæt, er ændringer i de oprindelige forudsætninger for spaltningen, idet Skattestyrelsen allerede har godkendt, at spaltningen er forretningsbegrundet. I situationer hvor det er nødvendigt at sælge aktierne kort tid efter, at der er foretaget en skattefri spaltning med tilladelse pga. helbredsproblemer eller andet, så vil

¹¹⁴ (Olesen, 2017: s. 349)

det være lettere at få Skattestyrelsens tilladelse til at opretholde den oprindelige skattefrie spaltning med tilladelse, end hvis der var foretaget en skattefri spaltning uden forudgående tilladelse.

11.2.5 Skattefri spaltning uden forudgående tilladelse

Det er også muligt at anvende det objektive regelsæt og foretage en skattefri spaltning uden tilladelse. Den væsentligste forskel mellem en skattefri spaltning med og uden tilladelse, er kravet om at spaltningen skal være forretningsmæssigt begrundet, da denne betingelse ikke gælder for en skattefri spaltning uden tilladelse. Til gengæld er der opstillet andre betingelser, for at kunne foretage en skattefri spaltning uden tilladelse.

Det er en betingelse, at såfremt den modtagende part ejes af et selskab, som samtidig ejer mere end 10 % af kapitalen, må aktierne i det pågældende selskab ikke afstås indenfor 3 år. Gøres dette alligevel vil spaltningen blive skattepligtig for alle deltagende parter. Ejertidskravet gælder ikke for personaktionærer, da de vil blive beskattet uanset ved afståelse jf. aktieavanceloven.¹¹⁵ Betingelsen for ejertid gøres ej heller gældende ved afståelse i forbindelse med en anden skattefri omstrukturering jf. FUL § 15 a, stk. 1, 6. pkt. Restløbetiden på 3 år vil blive overført ved endnu en skattefri omstrukturering, og er gældende for de deltagende selskaber i den efterfølgende omstrukturering jf. § 15 a, stk. 1, 4.

Jf. FUL § 15 a, stk. 1, 8 pkt. stilles der også krav til antal selskabsdeltagere, for at kunne benytte de objektive regler. Der kan ikke gennemføres en skattefri spaltning, hvis det indskydende selskab har mere end en selskabsdeltager, og en af dem har været selskabsdeltager i under 3 år uden at have råderet over flertallet af stemmerne, samtidig med at denne selskabsdeltager er, eller bliver, selskabsdeltager i det modtagne selskab og der rådes over flertallet af stemmerne. Denne værnsregel er indført for at hindre, at spaltning kan bruges for at undgå skattepligtige salg, hvilket eventuelt vil kunne gøres ved at lave en kapitalforhøjelse, hvorefter man ved spaltningen indskyder den ønskede frasolgte aktivitet i et nyt eller eksisterende selskab, som den nye aktionær ejer eller overtager. I situationer hvor der er overdraget aktier til børn med succession jf. ABL § 34, succederes der også i ejertiden, hvorfor ejertidskravet kan være opfyldt, selvom den nye generation ikke har ejet aktierne i 3 år.¹¹⁶

I FUL § 15 a, stk. 2, 3. pkt. er der indsat krav om, at ved gennemførelse af en skattefri spaltning uden tilladelse, skal forholdet mellem aktiver og passiver, som overføres til det modtagende selskab, stemme overens med forholdet mellem aktiver og passiver i det indskydende selskab. Dvs. er forholdet mellem aktiver 5:3 i det

¹¹⁵ (Olesen, 2017: s. 366)

¹¹⁶ (Olesen, 2017: s. 367)

indskydende selskab, så skal den overdragede aktivitet også have forholdet 5:3 mellem aktiver og passiver. Denne værnsregel er indført, for at hindre der ved spaltning overføres mere gæld til det modtagende selskab end der burde, og at den skattepligtige avance ved senere afståelse af aktierne i det modtagende selskab derfor vil være reduceret. Værnsreglen forhindrer også den omvendte situation, hvor der overdrages flere aktiver til det modtagne selskab, end forholdet er mellem aktiver og passiver i det indskydende selskab. Dermed tømmes det indskydende selskab for værdier, og en eventuel afståelsesavance kan være reduceret betydeligt. Denne betingelse gør det især vanskeligt at foretage en skattefri grenspaltning uden tilladelse, da den overdragede aktivitet både skal opfylde grenkravet om at være en selvstændig virksomhed, men også at forholdet mellem de overdragede aktiver og passiver skal stemme overens med forholdet mellem aktiver og passiver i det indskydende selskab. I situationer hvor forholdet mellem aktiver og passiver i den grenspaltede aktivitet ikke er tilsvarende forholdet i det indskydende selskab, er det muligt at overføre likvider, som ikke er relateret til den grenspaltede aktivitet, for at udligne forholdet mellem aktiver og passiver.

11.2.6 Den skattemæssige konsekvens ved spaltning

Når der foretages en skattefri spaltning efter reglerne i FUL § 15 a, udløses der ikke beskatning hos hverken de involverede selskaber eller hos aktionærerne, da successionsprincipperne i FUL §§ 8, 9 og 11 gør sig gældende.

Det modtagende selskab vil overtage den indskydende selskabs skattemæssige stilling på de overdragede aktiver og passiver mht. anskaffelsestidspunkt, anskaffelsessum, hensigt og foretagne af- og nedskrivninger jf. FUL § 8. Dette gør sig gældende uanset om der er tale om ophørsspaltning eller grenspaltning.

Der er dog ikke muligt for det modtagende selskab at succedere i et eventuelt underskud hos det indskydende selskab. I forhold til underskud er reglerne i FUL § 8, stk. 6 gældende, dvs. har enten den indskydende og/eller det modtagende selskab underskud fra før spaltningen, kan disse ikke fratrækkes i det modtagende selskabs indkomstopgørelse. Såfremt det indskydende selskab fortsætter, mister dette ikke retten til at fremføre underskud fra før spaltningen og fratrække det i selskabets egen indkomstopgørelse Jf. Selskabsskattelovens § 12.¹¹⁷

Hvis aktionærerne kun modtager aktier som vederlag i forbindelse med en spaltning, uanset om det er en ophørsspaltning eller grenspaltning, vil de ikke blive beskattet, da de afgivede aktier ved spaltningen vil blive anset som ombyttet med aktier i det modtagende selskab. Successionsprincippet vil igen være gældende i denne situation, og de ombyttede aktier i det modtagende selskab vil blive anset for anskaffet på samme

¹¹⁷ (Olesen, 2017: s. 371)

tidspunkt, til samme anskaffelsessum og i samme hensigt, som aktierne i det indskydende selskab, uanset om der sker en ophørs- eller grenspaltning jf. FUL § 15 b, stk. 4. Vederlaget til aktionærene i forbindelse med spaltningen kan også ske helt eller delvist med kontant vederlag, som skal beskattes jf. FUL § 15 b, stk. 4, 3. pkt. Et kontant vederlag skal beskattes enten som udbytte eller aktieavance i henhold til aktieavancebeskatningsloven jf. FUL § 9. En delvis afståelse, som der sker ved grenspaltning, vil blive beskattet som udbytte hos aktionæren, mens en fuld afståelse i forbindelse med ophørsspaltning vil blive beskattet som aktieavance.

11.2.7 Anvendelse af spaltning ved en generationsskifte

Spaltning er et godt omstruktureringsredskab, som kan anvendes til klargøring af et selskabs generationsskifte. Der er især to scenarier, hvor spaltning er særdeles anvendelig. Det er i situationer, hvor den nye generation består af flere personer, og der samtidig er mulighed for at opdele det oprindelige selskab til flere selvstændige virksomheder, hvor den nye generation kan overtage hvert sit selskab. Derudover er spaltning ofte anvendt til at opdele det oprindelige selskab til et driftsselskab og ejendomsselskab. På denne måde får man udskilt nogle store aktiver i form af bygninger og eventuelt likvider, og dermed indeholder driftsselskabet ikke så stor værdi, og den nye generation skal ikke skaffe samme mængde likviditet for at overtage selskabet.

Med udgangspunkt i de to ovenstående scenarier, vil der i dette afsnit blive foretaget en analyse med henblik på at afklare hvilke spaltningsmodeller, som giver det skattemæssige bedste resultat for de involverede parter. Der ses bort fra skattepligtig spaltning i nedenstående afsnit, da det ofte ikke vil være aktuelt at foretage en skattepligtig spaltning.

Ad) Spaltning af selskab, med henblik på at to sønner overtager hvert sit forretningsområde:

Jens Jensen (far) ejer selskabet Jensens Murer og Tømrer Enterprise A/S. Jens har to sønner Morten og Peter. Morten er murer, og Peter er tømrer. Jens nærmer sig pensionsalderen, og ønsker at udtræde af selskabet inden for de kommende år. Morten og Peter har begge arbejdet i selskabet i nogle år, og det er alle parternes ønske, at Morten skal overtage murerforretningen og Peter skal overtage tømrerforretningen.

Jens skal overveje, om der skal foretages en grenspaltning eller en ophørsspaltning. Ofte vil en ophørsspaltning være mest aktuel, da den giver frihed til at fordele aktiver og passiver mellem de modtagende selskaber, hvilket er en fordel, da det ellers kan være svært at efterleve grenkravene og samtidig fordele selskabet fifty-fifty til de to sønner. Derfor skal der i dette tilfælde være en fordel i, at det oprindelige selskab fortsætter med at eksistere, før grenspaltning bør vælges. Har det oprindelige selskab f.eks. et underskud til fremførsel, som forventes at kunne bruges i de kommende år, så kan det være en fordel at anvende grenspaltning, da

underskuddet vil gå tabt ved en ophørsspaltning. Det antages i dette tilfælde, at der ikke er underskud til fremførsel. Jens bør derfor vælge ophørsspaltning, da han nu kan fordele aktiverne mellem de to nye selskaber, som han har lyst.

Det vælges, at Jensens Murer og Tømrer Enterprise A/S ophørsspalttes til Jensens Tømrer Enterprise A/S og Jensens Murer Enterprise A/S. Så er det nu et spørgsmål, om omstruktureringen skal foretages med eller uden forudgående tilladelse fra Skattestyrelsen. Som udgangspunkt vil Jens kunne vælge begge metoder, da omstrukturering med henblik på et generationsskifte, som udgangspunkt vil blive regnet for at være forretningsmæssig begrundet. Selvom en ophørsspaltning uden tilladelse i dette tilfælde vil være nemmest, vil det alligevel anbefales at ansøge om en forudgående tilladelse, da det giver bedre muligheder for at ændre i selskabsstrukturen, såfremt der opstår uventet akut og alvorlig sygdom.

Ad) Spaltning af selskab med henblik på opdeling af drift og ejendomsselskab/pengetanksselskab

Der tages udgangspunkt i samme scenarie som i overstående afsnit med den ændring, at det oprindelige selskab ejer to selvstændige bygninger, hvor den ene bruges af tømrerforretningen og den anden af murerforretningen. Jens ønsker at beholde ejendommene og de værdipapirer som ligger i selskabet. Årsagen hertil er både at mindske sønnernes behov for likviditet, og at ejendomsselskabet skal sikre Jens lidt indtjening til pensionen. Derfor ønskes Jensens Murer og Tømrer Enterprise A/S spaltet til to driftsselskaber og et ejendomsselskab/pengetanksselskab.

Argumentationen i denne situation er identisk til den første situation, og valget bør igen falde på en skattefri ophørsspaltning med tilladelse.

Når spaltningen er gennemført, er der endnu ikke sket en overdragelse til den nye generation. Overdragelsen herfra til den nye generations kan foregå på flere forskellige måder: aktierne kan overdrages med succession, de kan sælges, dog først efter 3 år hvis de sælges til andet selskab, eller der kan eksempelvis laves en fusion. Disse muligheder bliver gennemgået i deres respektive afsnit.

11.3 Skattefri aktieombytning

Aktieombytning er en meget benyttet omstruktureringsmodel, som også er velegnet i forbindelse med planlægning af et generationsskifte, idet en skattefri aktieombytning ikke udløser beskatning på ombytningstidspunktet, men først ved en senere afståelse af aktierne f.eks. ved salg eller likvidation. Når der foretages en aktieombytning, overdrager en aktionær sine aktier til et andet selskab, hvor aktionæren modtager aktier i

det erhvervende selskab som vederlag, plus et eventuelt kontant vederlag. Når dette gøres, bliver der etableret en holdingkonstruktion, idet det erhvervede selskab nu ejes af et holdingselskab i stedet for aktionæren personligt. Aktionæren har som vederlag fået aktierne i holdingselskabet, hvorved aktionæren stadigvæk er den reelle ejer af begge selskaber. I forbindelse med et salg af aktierne i driftsselskab i ved bl.a. et generationsskifte kan aktierne sælges skattefrit jf. ABL § 8 om salg af datterselskabsaktier. Der opnås desuden den fordel, at kapital optjent i driftsselskabet kan opspares i holdingselskabet risikofrit. Det giver samtidig mulighed for at udlodde midler til holdingselskabet, så en ny generation kan købe sig billigere ind i selskabet.¹¹⁸

En skattefri aktieombytning kan, ligesom en skattefri spaltning, foretages både med og uden forudgående tilladelse fra Skattestyrelsen. Betingelserne for at foretage en omstrukturering med eller uden tilladelse er de samme som ved spaltning, og der henvises derfor til afsnit 6.3.2 for beskrivelse heraf.

En skattefri aktieombytning er reguleret i ABL § 36, og det gælder både for aktieombytning med og uden tilladelse. Jf. ABL § 36 har aktionærene ved en aktieombytning mulighed for at blive beskattet jf. FUL §§ 9 og 11, hvorved der succederes i det indskydende selskabs anskaffelsestidspunkt, anskaffelssum og hensigt. Ved modtagelse af aktier som vederlag sker der succession, og beskatningstidspunktet udskydes dermed til aktierne afstås igen, mens kontant vederlag bliver beskattet som udbytte.

ABL § 36, stk. 1 og 2 omhandler aktieombytninger, hvor det erhvervende selskab kun erhverver en andel af kapitalen i et andet selskab. I situationer hvor kun en del af et selskabs kapital indgår i en aktieombytning, så er det et ufravigeligt krav, at det erhvervende selskab enten efter aktieombytningen, eller inden, opnår flertal af stemmerettighederne i det erhvervede selskab. Der skal opnås et simpelt flertal, og derfor skal der tages højde for en eventuel opdeling af A- og B-aktier, hvor de ikke har stemmelighed.¹¹⁹ Det kan give udfordringer i situationer hvor et holdingselskabs ejerandel er fordelt 50 % -50 % på to aktionærer. Hvis den ene aktionær vil foretage en skattefri aktieombytning af sine aktier i holdingselskabet til et nyt holdingselskab, vil det erhvervende selskab ikke vil besidde et flertal af stemmerne i det erhvervede selskab. I et sådanne tilfælde er det muligt, at overdrage en mindre aktiepost imellem de to aktionærer, således at en aktieombytningen nu vil være mulig, da den ene aktionær nu har et flertal af stemmerettighederne. Dette er afgjort i sagen Tfs 1999.787 LR.¹²⁰ Som nævnt ovenfor kan vederlaget også delvist bestå af en kontantudligningssum, og siden 2002 har der ikke været nogen begrænsning på vederlagets størrelse, men kravet om opnåelse af flertallet af stemmerettighederne er stadigvæk gældende. Da der ikke må ske en forrykning af ejerforholdet mellem

¹¹⁸ (Olesen, 2017: s. 195)

¹¹⁹ (Olesen, 2017: s. 203)

¹²⁰ (Olesen, 2017: s. 203)

aktionærerne, og ombytningen skal ske til handelsværdier, kan vederlaget ikke fordels tilfældigt, hvilket man skal være opmærksom på.¹²¹

Når en skattefri aktieombytning skal gennemføres, kan det ske ved enten en kapitalforhøjelse, ved apportindskud, eller ved at oprette et nyt selskab med apportindskud. Når der sker apportindskud skal der jf. selskabslovens § 36 udarbejdes en vurderingsberetning.

Ønskes det erhvervende selskab at erhverve hele aktiekapitalen, skal der søges om skattefri aktieombytning efter reglerne i ABL § 36, stk. 3. Dette regelsæt kan herudover anvendes i situationer hvor et eller begge selskaber i ombytningen, ikke er omfattet af fusionsdirektivets begreb "selskab i en medlemsstat."¹²² Denne afhandling er afgrænset fra at omhandle selskaber som ikke er fuld skattepligtig til Danmark. Derfor vil det følgende afsnit ikke omhandler aktieombytning, hvor en eller begge deltagere ikke er fuld skattepligtig til Danmark.

En skattefri aktieombytning kan ikke ske med tilbagevirkende kraft, som det er tilfældet med f.eks. Skattefri spaltning, og en skattefri aktieombytning skal være gennemført på 6 måneder. Hvis denne frist overskrides, vil det betyde at aktieombytningen bliver skattepligtig. Der er dog mulighed for, at søge om dispensation hos Skattestyrelsen til forlængelse af fristen. Fristen på 6 måneder løber fra ombytningsdagen, hvilket betyder at vederlaget for aktierne, skal være givet senest 6 måneder efter ombytningsdagen.¹²³

11.3.1 Aktieombytning med tilladelse

Skal der foretages en aktieombytning med tilladelse, skal det ske i henhold til ABL § 36, stk. 1-3. Hensigten med en skattefri aktieombytning er som tidligere nævnt udsættelse af beskatningstidspunktet, og det gælder både for en skattefri aktieombytning med og uden tilladelse. For at opnå tilladelse til en skattefri aktieombytning er det et krav at ombytningen er forretningsmæssigt begrundet. Det er altid en vurdering af de samlede forhold i den konkrete sag, som ligger til grund for, om en omstrukturering er forretningsmæssig begrundet. Det kan være forhold som slankning af koncernomstrukturering, hæftelsesbegrænsning og/eller generationsskifte, som kan ligge til grund for omstruktureringen. Et generationsskifte kan som udgangspunkt alene være nok til at begrunde, at en skattefri aktieombytning er foretaget i et forretningsmæssigt hensende. Det vil dog kræve at hovedformålet for anvendelse af en skattefri aktieombytning med tilladelse forud for generationsskifte, er videreførelse af selskabet og dennes forretningsgrundlag. Er hovedformålet

¹²¹ (Olesen, 2017: s. 212)

¹²² (Olesen, 2017: s. 208)

¹²³ (Olesen, 2017: s. 212)

derimod skatteundgåelse hos ældre generation, vil tilladelsen ikke blive givet. De skattemæssige fordele ved en aktieombytning er ikke i sig selv til hindring for, at få tilladelse hertil, da det altid vil være et incitament til at foretage en skattefri aktieombytning.¹²⁴ Som udgangspunkt vil der kunne blive givet tilladelse i situationer, hvor det ønskes at skabe en holdingkonstruktion. Driftsselskabets (som ønskes overdraget fra far til søn) likviditet og eventuelle ejendomme kan overdrages til holdingselskabet og/eller andre søsterselskaber, for at reducere værdien af driftsselskabet og dermed den nye generations behov for at skaffe likviditet, som kan være nødvendig for, at generationsskiftet kan lade sig gøre. Hvis situationen derimod er sådan, at sønnen er meget velhavende og uden problemer vil kunne købe hele aktiekapitalen i farens selskab, så er aktieombytningen uden betydning for sønnens mulighed for overtagelse af selskabet. Dermed vil hovedformålet formentlig være skatteundgåelse hos faren, da holdingselskabet nu ejer driftsselskabet 100 % og dermed skattefrit kan sælge aktierne i driftsselskabet. Ud fra de ændrede forudsætninger i ovennævnte situation, vil der formentlig ikke blive givet tilladelse til en skattefri aktieombytning med tilladelse.

I forbindelse med ansøgningen om tilladelse til en skattefri aktieombytning, vil det ikke være nok blot at skrive i ansøgningen, at hensigten er et fremtidigt generationsskifte, da der foreligger en række afgørelser hvor der ikke er givet tilladelse pga. manglende konkret dokumentation. Ønskes der tilladelse til en skattefri aktieombytning med tilladelse, bør der udarbejdes en detaljeret ansøgning, som nøje beskriver hvorfor aktieombytningen er forretningsmæssig begrundet, med konkret dokumentation på hvorfor, hvornår og hvordan det det samlede generationsskifte skal udføres.

Når skattestyrelsen giver tilladelse til en skattefri aktieombytning, gives tilladelsen forud for aktieombytningen og på baggrund af en række forudsætninger. Derfor har Skattestyrelsen brug for et redskab til at kontrollere, at grundlaget for den afgivne tilladelse holder. Tidligere stillede man krav til en efterfølgende ejertid på 3 år, før aktierne måtte afstås samt eventuelle andre specifikke betingelser. Nu stilles der i stedet krav om, at alle efterfølgende væsentligt ændrede forhold skal anmeldes til skattemyndighederne. Anmeldelsesperioden fastsættes generelt til 3 år, men kan dog i visse situationer lempes.¹²⁵ En manglende anmeldelse vedrørende et ændret forhold betyder ikke i sig selv, at den oprindelige tilladelse tilbagekaldes, men det giver en formodning om, at den burde tilbagekaldes.¹²⁶ Denne regel om anmeldelse af væsentlig ændrede forhold er indført for at forhindre situationer, hvor aktieombytning benyttes i forbindelse med skatteundgåelse, da den fungerer som en værn for, at forudsætningerne som ligger til grund for tilladelsen, bliver overholdt.

¹²⁴ (Olesen, 2017: s. 215)

¹²⁵ (Olesen, 2017: s. 227-228)

¹²⁶ (Olesen, 2017: s. 229)

Hvorvidt der er tale om væsentligt ændrede forhold, er en vurderingssag, og det kan tilrådes at anmelde ændrede forhold til Skattestyrelsen, hvis der er tvivl om hvorvidt der er tale om væsentligt ændrede forhold. Hvis de ændrede forhold har betydning for grundlaget, som tilladelsen blev givet på, og hvis de ændrede forhold havde været gældende på tidspunktet, hvor tilladelsen blev givet, og dermed ville have medført et afslag på tilladelsen, så vil der være tale om væsentligt ændrede forhold, som skal anmeldes. Skattestyrelsen vil foretage vurdering af, om ændringen er i overensstemmelse med den afgivede tilladelse, og vil derudover se på, om ændringen kunne være forudset, da man ansøgte om den oprindelige tilladelse.¹²⁷

Som udgangspunkt vil et frasalg af datterselskabsaktier inden for 3 år være et væsentligt ændret forhold, og man vil under normale omstændigheder ikke få en tilladelse til en skattefri aktieombytning, hvis man har til hensigt at sælge datterselskabet inden for 3 år. Det må dog antages, at i situationer hvor der indtræffer en uforudset hændelse, som f.eks. aktionæren går bort eller bliver syg, hvorfor den eneste løsning vil være et salg af datterselskabet, at Skattestyrelsen godkender det ændrede forhold, og den oprindelige tilladelse bevares,¹²⁸

I modsætning til datterselskabet, så er der ingen begrænsning med hensyn til salg af aktierne i holdingselskabet. Begrundelsen hertil er, at aktionæren har succederet i den skattemæssige stilling vedr. anskaffelsessummen på datterselskabsaktierne, og vil derfor blive beskattet af differencen mellem anskaffelsessummen på de oprindelige datterselskabsaktier og afståelsessummen på holdingselskabets aktier.

En ændring i stemmeforholdet eller rettighederne til udbytte mellem aktieklasser, vil ligeledes anses for en væsentlig ændring, som skal anmeldes til Skattestyrelsen, idet en ændring af f.eks. aktieklassernes rettigheder vil blive anset for en afståelse efter ABL § 30. Derfor er det ikke muligt at ændre rettigheder til aktieklasserne ved en vedtægtsændring, uden at det vil blive anset for afståelse.¹²⁹

11.3.2 Aktieombytning uden tilladelse

I 2007 indførte man ved lov nr. 343 af 18. april 2007 muligheden for at foretage en skattefri aktieombytning uden tilladelse fra skattemyndighederne, og bestemmelsen er indsat i ABL § 36 stk. 6 og 7. Der skal ved benyttelse af denne bestemmelse ikke søges om tilladelse, før man kan foretage en skattefri aktieombytning, og dermed behøves aktieombytningen ikke nødvendigvis være forretningsmæssigt begrundet. Til gengæld har man indsat krav om at de modtagende aktier ved en ombytning uden tilladelse, skal beholdes i mindst 3

¹²⁷ (Olesen, 2017: s. 228-229)

¹²⁸ (Olesen, 2017: s. 229)

¹²⁹ (Olesen, 2017: s. 232)

år, idet det antages at ombytningen er forretningsmæssigt begrundet, hvis aktierne beholdes i mindst 3 år.¹³⁰ Det er de samme betingelser, der skal opfyldes ved en ombytning uden tilladelse, som ved en ombytning med tilladelse, ud over betingelsen om en forretningsmæssig begrundelse.

Dette er et objektivi regelsæt, hvorved subjektive forhold ikke tillægges betydning. Dvs. afståelse indenfor 3 år efter aktierne er erhvervet, foretaget på baggrund af uforudsete begivenheder som f.eks. død og alvorlig sygdom, vil betyde at aktieombytningen bliver skattepligtig.

11.3.3 Aktieombytning med eller uden forudgående tilladelse?

Den store forskel på hhv. ombytning med og uden tilladelse er, at en ombytning uden tilladelse kan foretages uden at der foreligger en forretningsmæssig begrundelse. Som udgangspunkt vil et generationsskifte være en tilstrækkelig forretningsmæssig begrundelse, derfor vil begge metoder kunne bruges i relation hertil. Hvis aktieombytningen er simpel, og der ikke er behov for at anmode om bindende svar i forhold til opfyldelse af betingelserne for anvendelse af regelsættet, vil det være hurtigere, nemmere og billigere i rådgiverhonorar, hvorfor ombytning uden tilladelse kan foretrækkes. Er aktieombytningen derimod kompliceret, og der er behov for at indhente et bindende svar fra skattemyndighederne på forhånd, så vil procestiden formentlig være det samme som at ansøge om tilladelse til en skattefri ombytning. Derfor kan det være en fordel at benytte sig af denne metode, da der vil være mulighed for at afhænde aktierne indenfor 3 år efter ombytningen, såfremt der sker noget uforudset som f.eks. sygdom eller dødsfald, da skattemyndighederne formentlig vil tillade opretholdelse af den oprindelige tilladelse. Dette vil ikke være en mulighed, hvis der er foretaget ombytning uden tilladelse.

11.3.4 Anvendelse af aktieombytning i forbindelse med generationsskifte

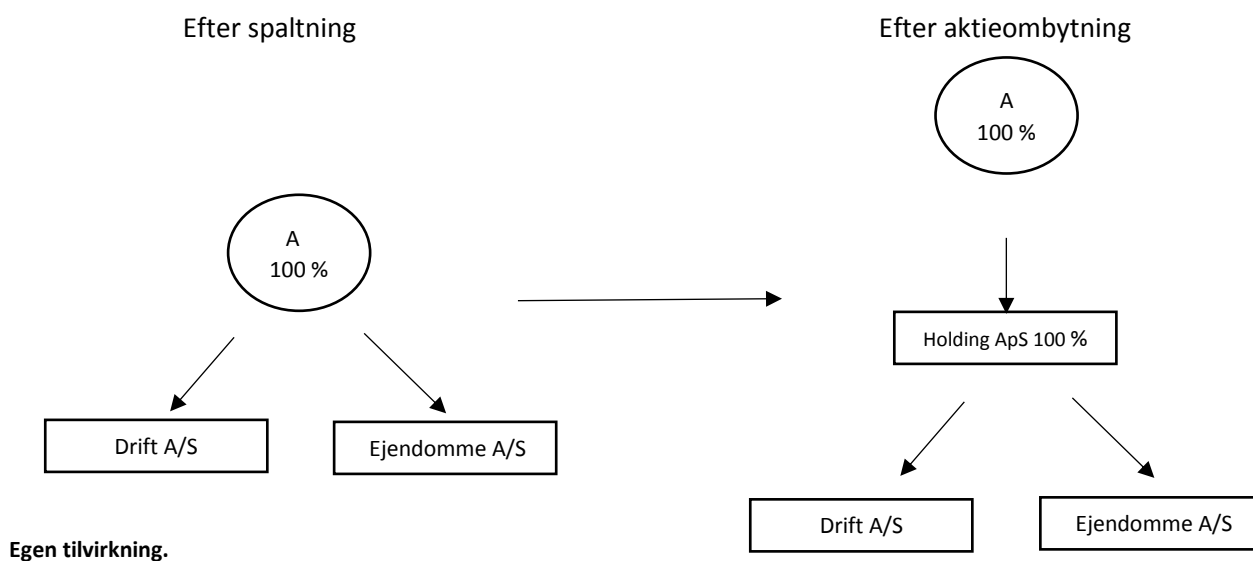
Har man af forskellige årsager fravalgt at bruge reglerne om overdragelse af aktier med succession, så kan det i flere situationer være oplagt, at den ældre generation foretager en aktieombytning, så der skabes en holdingkonstruktion forud for salget af driftsselskabet (datterselskabet) til den nye generation, da dette medfører, at datterselskabet kan sælges skattefrit. Det giver den ældre generation mere likviditet til at geninvestere i holdingselskabet, da der kun vil blive udløst skat, når hovedaktionæren trækker udbytte ud til sig selv, eller når holdingselskabet ophører. Ved et salg af aktier til den nye generation, vil vederlaget som udgangspunkt være større end ved succession, da der i opgørelsen af vederlaget ved succession kan gives fradrag for

¹³⁰ (Olesen, 2017: s. 241)

den latente skat. I forhold til den ældre generation er det en fordel at modtage et større vederlag. Modsat kan det være en ulempe for den nye generation, da de skal skaffe mere likviditet for at overtage aktierne. Der vil dog være gode muligheder for at regulere den nye generations likviditetsbehov, ved at den nye generation opretter et holdingselskab, som erhverver aktierne fra den ældre generation. Dernæst oprettes et gælds-brev, hvor det f.eks. kan aftales at afdrag sker i takt med udbetaling af udbytte til kreditor. Dermed kan den nye generation bruge skattefrie udbytter fra driftsselskabet til at afdrage på gælden. Så behøver den nye generation kun likviditet til at oprette et nyt kapitalselskab, og generationsskiftet kan foretages uden at ud-løse nogen form for beskatning hos overdrager, og med et lille behov for likviditet hos den nye generation.

En spaltning med en efterfølgende aktieombytning er meget bevendt i situationer, hvor f.eks. en ejendom skal ude holdes fra generationsskiftet. Først foretages en ophørsspaltning, så selskabet deles i et driftsselskab og ejendomsselskab/pengetanksselskab. Dernæst foretages en aktieombytning, således at selskabskonstruk-tionen bliver jf. nedenstående:

Figur 11.7 – Illustration af spaltning med efterfølgende aktieombytning

Fordelen ved at benytte en ophørsspaltning som vist ovenfor er større frihed til at fordele aktier og passiver mellem de fortsættende selskaber. Der kan også foretages en grenspaltning, men så skal grenkravet overholdes i forbindelse med spaltningen.

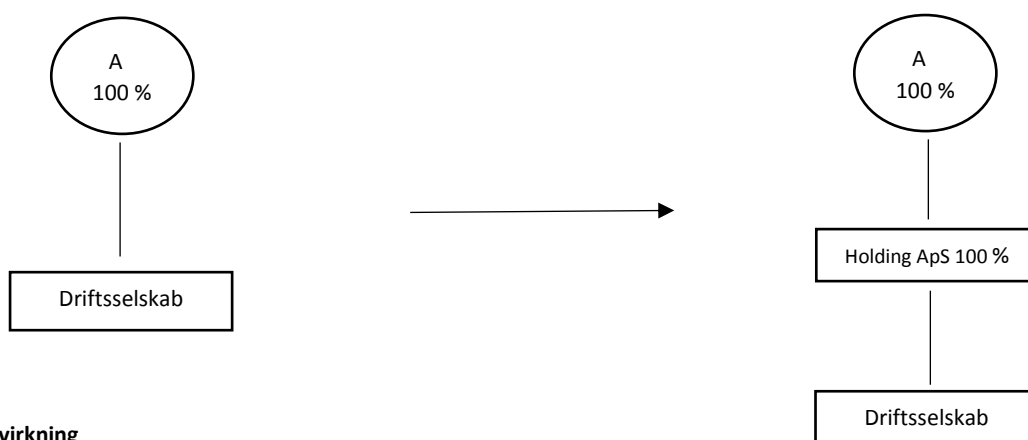
Ved brug af spaltning og en efterfølgende aktieombytning, får den ældre generation opdelt sit oprindelige selskab til to selskaber, hvor ejendom, værdipapirer og evt. likvider placeres i ejendomsselskabet. Årsagen til denne konstruktion kan både være den gamle generations ønske om at beholde ejendom mm. med henblik

på at bevare lidt indtægt, og/eller at tømme det oprindelige selskab for nogle værdier for at nedbringe vederlaget, og derved den nye generations behov for likviditet.

11.4 Skattefri tilførsel af aktiver

Ved en skattefri tilførsel af aktiver overdrager et selskab en del af sin virksomhed til et andet selskab, uden at det indskydende selskab ophører. Vederlaget for de overdragede aktiver og passiver skal ske i aktier eller anparter. Der vil derfor ske en omstrukturering af ejerforholdet således:

Figur 11.8 – Illustration af en skattefri tilførsel af aktiver

Egen tilvirkning

Ved en aktieombytning vil det modtagende selskab blive holdingselskabet, men ved tilførsel af aktiver bliver det indskydende selskab holdingselskabet. Selskabet skifter derfor karakter fra at være driftsselskab til at være holdingselskab. Dette er såfremt, at hele driftsaktiviteten tilføres til det modtagende selskab.

Tilførsel af aktiver er reguleret i fusionsskatteloven § 15 c og d, og ligesom ved aktieombytning og spaltning gør successionsprincipperne sig også gældende. Aktionærens anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt ændres ikke, da selskabet ikke ophører, og det modtagende selskab succederer i det indskydende selskabs skattemæssige stilling på de overdragede aktiver og passiver efter FUL § 8.

11.4.1 Betingelser for anvendelse af skattefri tilførsel af aktiver

Det er en betingelse, for at kunne foretage en tilførsel af aktiver, at både den indskydende og modtagne part er omfattet af begrebet selskab i en medlemsstat i henhold til direktivet 2009/133EF, artikel 3.¹³¹ Derudover

¹³¹ (Olesen, 2017: s. 293)

er det en betingelse, at der er tale om tilførsel af en samlet virksomhed. Det betyder, at hele driftsaktiviteten i et selskab kan indskydes i et andet selskab, men der kan også vælges at indskyde en gren af en virksomhed. Det er dog stadigvæk et krav, at den indskydende grenaktivitet kan drives som en selvstændig virksomhed med egne midler. Som udgangspunkt vil der være tale, om overførsel af en samlet virksomhed, hvis hele aktiviteten fra det indskydende selskab indskydes, der kan dog være undtagelser hertil¹³². Hvis der ønskes at tilføre en grenaktivitet, så er det en betingelse, at de tilførte aktiver og passiver alene udgør en samlet virksomhed. De overførte aktiver og passiver må derfor ikke være afhængig af de aktiver som allerede er i det modtagende selskab, for at kunne fungere som en samlet virksomhed.¹³³

Det er relativt nemt at foretage en afgrænsning af, hvilke aktiver og passiver som skal tilføres, når hele driftsaktiviteten skal overføres. Men det er langt svære ved tilførsel af en grenaktivitet, da det ikke frit kan vælges hvilke aktiver og passiver, som skal tilføres til det modtagende selskab. Der skal skeles til hvilke aktiver og passiver, som naturligt tilhører grenaktiviteten. Hvis et selskab producerer borde og stole, og man ønsker at lave en skattefri tilførsel af sin produktion af stole til et andet selskab, så skal alle maskiner til produktion af stole indgå i tilførslen. Selvom den overførte aktivitet fint kunne drives som en selvstændighed virksomhed, hvis man undlod af tilføre 1 ud af 10 ens maskiner, så vil det stadigvæk være et krav at den 10. maskine også indgår i den skattefrie tilførsel af aktiver.

I forhold til opfyldelse af grenkravet behandles en række aktiver særskilt i relation hertil i den juridiske vejledning, bl.a. fast ejendom og aktier, som kan være interessant i forbindelse med et generationsskifte. Som udgangspunkt er det valgfrit om fast ejendom bliver i det indskydende selskab, eller om det indskydes til det modtagende selskab. Det er uanset og der er tale om udlejning af fast ejendom, eller om det er en ejendom som er brugt i den grenaktivitet, som nu ønskes tilført til det modtagende selskab. Der kan dog være tilfælde, hvor ejendomme skal blive i det indskydende selskab.¹³⁴ Som udgangspunkt vil aktiebesiddelse ikke udgøre en selvstændighed virksomhed, og kan derfor ikke indgå i en skattefri tilførsel af aktiver. Det udelukker muligheden for at udskille udelukkende ejerandele i datterselskaber til det modtagende selskab. Det er kun såfremt, at datterselskabsaktierne udgør en del af den udskilte grenaktivitet, at det er muligt, at lade aktier og anparter indgå i en skattefri tilførsel af aktiver.¹³⁵ Det kan f.eks. være en situation, hvor den udskilte virksomhedsgren er salg af møbler, og datterselskabet udelukkende producerer møbler til videresalg i selskabet. Hermed vil der kunne være tale om, at omstruktureringen er organisatorisk begrundet.

¹³² (Olesen, 2017: s. 295)

¹³³ (Olesen, 2017: s. 295)

¹³⁴ (Den juridiske vejledning 2019-1 C.D.6.2.3.1)

¹³⁵ (Den juridiske vejledning 2019-1 C.D.6.2.3.1)

Som nævnt ovenfor, så skal vederlaget for de tilførte aktiver og passiver udelukkende bestå af aktier eller anparter i det modtagende selskab, og enhver form for kontantvederlag vil medføre, at tilførslen af aktiver bliver skattepligtig.¹³⁶ Det modtagende selskab kan, ved en skattefri tilførsel af aktiver, både være et nystiftet selskab eller et allerede eksisterende selskab. Det må, i modsætning til ved en skattefri virksomhedsomdanning, gerne være et selskab som driver erhvervsmæssig virksomhed, ligesom der heller ikke er krav til, at det modtagende selskab ejes 100 % af den samme aktionær.¹³⁷ Skæringsdatoen for tilførsel af aktiver skal være sammenfaldende med skæringsdatoen hos det modtagende selskab jf. FUL § 5. Hvis det modtagende selskab er et nystiftet selskab, så vil der blive skabt en koncernforbindelse mellem selskaberne, og denne dato vil i dette tilfælde også blive tilførselsdatoen jf. FUL § 5, stk. 3¹³⁸.

11.4.2 Skattefri tilførsel af aktiver med og uden forudgående tilladelse

En skattefri tilførsel af aktiver kan ligesom aktieombytning og spaltning foregå både med og uden forudgående tilladelse fra skattemyndighederne. De ovenfor nævnte betingelser er gældende for begge metoder. Den primære forskel er at ved skattefri tilførsel uden tilladelse, er der ikke noget krav til at omstruktureringen skal være forretningsmæssig begrundet, som er tilfældet hvis der skal opnås forudgående tilladelse. Som det også er tilfældet ved andre omstruktureringer, hvor der er opnået forudgående tilladelse, så skal der foreligge en konkret argumentation på, hvorfor omstruktureringen er forretningsmæssig begrundet. Ved den skattefrie tilførsel uden tilladelse, er det en betingelse, at aktierne i det modtagne selskab ikke afstås inden for 3 år efter omstruktureringen. Overholdes denne betingelse ikke, vil omstruktureringen blive skattepligtig.

Ved indførsel af muligheden for at foretage en skattefri tilførsel uden tilladelse, giver det mulighed for at kunne lave omstruktureringen, uanset om der foreligger en forretningsmæssig begrundelse, så længe de øvrige betingelser er opfyldt. Ofte vil der være en forretningsmæssig begrundelse for at foretage en skattefri tilførsel af aktiver, da det ikke kan gøres på rene pengetanksselskaber, som man ellers kan ved aktieombytning og spaltning. Dermed vil man ofte frit kunne vælge, om tilførsel skal ske med eller uden tilladelse. Argumenterne for anvendelse af de to metoder, er de samme som ved aktieombytning. Er der tale om en ukompliceret omstrukturering, så kan det anbefales at lave den skattefri tilførsel af aktiver uden tilladelse. Er den omvendt kompliceret, og man vil ansøge om bindende svar fra skattemyndighederne først, så er det lige så krævende som at ansøge om forudgående tilladelse. Hvis der er opnået tilladelse, giver det mulighed for at

¹³⁶ (Olesen, 2017: s. 313)

¹³⁷ (Olesen, 2017: s. 292)

¹³⁸ (Olesen, 2017: s. 321)

bevare den oprindelige tilladelse, hvis der grundet uforudset død eller sygdom er behov for afståelse af aktierne indenfor 3 år efter at omstruktureringen er foretaget. Hvis den skattefri tilførsel af aktiver er foretaget uden tilladelse, vil omstruktureringen blive skattepligtig, uanset hvorfor afståelsen sker inden for 3 år.

11.4.3 Hvordan kan en skattefri tilførsel af aktiver bruges i forbindelse med et generationsskifte?

Ligesom ved aktieombytning så opstår der ved en skattefri tilførsel af aktiver også en holdingkonstruktion, og fordelene herved er beskrevet i forrige afsnit om aktieombytning. Ved tilførsel af aktiver bliver det overdragende selskab holdingselskabet, da de modtager aktier i det modtagende selskab som vederlag for de tilførte aktiver.

I situationer hvor der skal ude holdes en ejendom, værdipapirer mm. i forbindelse med et generationsskifte, kan man, i stedet for både at skulle lave en spaltning og en aktieombytning som beskrevet i forrige afsnit, i princippet "nøjes" med at foretage en skattefri tilførsel af aktiver. For med denne metode får du både etableret en holdingkonstruktion, samtidig med at driften udskilles til sit eget selskab. Dermed kan man opfylde begge betingelser ved en omstrukturering.

Ulempen ved en skattefri tilførsel af aktiver, sammenlignet med metoden hvor der foretages en spaltning med en efterfølgende aktieombytning, er at grenkravet gør sig gældende ved en skattefri tilførsel af aktiver. Dvs. det skal være en samlet virksomhed, som skal tilføres til det modtagende selskab, og det giver nogle begrænsninger i forhold til fordelingen mellem selskaberne. Denne problemstilling har man ikke ved en ophørsspaltning med en efterfølgende aktieombytning. Kan der foretages en fornuftig afgrænsning af de tilførte aktiver, så kan denne metode anbefales frem for en spaltning med en efterfølgende aktieombytning.

11.5 Tegning af nye aktier - A/B modellen

A/B modellen er et ofte brugt redskab i forbindelse med et generationsskifte. Den har sin fordel i, at man benytter selskabets midler til at finansiere et generationsskifte, da netop likviditet ofte er et problem for den nye generation, som ikke har råd til at købe f.eks. 100 % af aktierne i farens selskab til handelsværdi. A/B modellen er ikke baseret på en lovbestemmelse ligesom de ovennævnte omstruktureringsmodeller, men er derimod en model som er opbygget igennem praksis, hvortil der foreligger en række afgørelser fra Lignings- og Skatterådet, der sætter retningslinjerne for modellen.

Fremgangsmetoden ved A/B modellen vil være, at aktionæren starter med at ændre aktieklasserne i selskabet med en vedtægtsændring, så der nu vil være A-aktier med forlodsudbyttet og B-aktier uden udbyttet.

I forbindelse hertil foretages en kapitalforhøjelse, hvor den indtrædende aktionær køber B-aktierne. Denne aktieopdeling betyder, at den oprindelige aktionær har ret til udbytte, mens den nye aktionær ikke har ret til udbytte. Den forlods udbytteret afgøres ved beregning, og skal udbetales over en aftalt periode. Når det fastsatte udbytte er udbetalt til den oprindelige aktionær med A-aktier, vil aktieklasserne ophøre, og begge aktionær vil efterfølgende have lige rettigheder til fremtidige udbytter i forhold til ejerandel.

Finansieringen for denne indtrædende aktionær lettes ved, at handelsværdien for B-aktierne vil være langt under kursen på A-aktierne, i det de ikke har ret til udbytte. Handelsværdi på B-aktierne vil være afhængig af størrelse på forlodsudbytteretten, men vil kunne komme tæt på kurs pari, såfremt hele den fri reserve udloddes.

Det første trin i modellen er opdeling af aktierne til A og B aktier, som i henhold til selskabsloven skal gøres ved en vedtægtsændring. I denne forbindelse er det af afgørende betydning, at vedtægtsændringen foretages før den påtænkte kapitalforhøjelse finder sted, da en ændring i stemmeforholdet eller rettighederne til udbytte mellem aktieklasser vil blive anset for en afståelse efter ABL § 30. Foretages vedtægtsændringen inden, sker der ikke forrykning i rettighederne for eneaktionæren, da vedtægtsændringen og kapitalforhøjelsen skal ses som to separate transaktioner. Dette er senest blevet bekræftet af Skatterådet i afgørelsen SKM2015.274.SR. En vedtægtsændring anses som udgangspunkt som en afståelse, såfremt den skaber en forrykning af ejerforholdet mellem aktionærene. Det vil som nævnt ovenfor aldrig kunne ske, såfremt der kun er en aktionær, men i tilfælde hvor der er flere aktionærer i den oprindelige ejerkreds, skal man være opmærksom på denne problemstilling, hvis man ønsker at bruge A/B modellen i forbindelse med et generationsskifte. Hvorvidt en vedtægtsændring skaber en forrykning mellem ejerforholdet, vil være en konkret vurdering i de enkelte tilfælde. Konkret skal det fremgå i vedtægterne, at A-aktier har ret til et forud fastsat udbytte over en forud fastsat periode, og at opdelingen af aktieklasserne ophører, når hele udbyttet er udbetalt, eller perioden er udløbet.¹³⁹ Derfor skal A- og B-aktionærer også indgå en aktionæroverenskomst, hvor parterne forpligter sig til at stemme for det aftalte udbyttebeløb, og at aktieklasserne ophæves, når enten perioden er udløbet, eller beløbet er betalt.¹⁴⁰ Generelle krav til selskabers udbytteudlodning er dog stadigvæk gældende, og skal derfor være opfyldt før der kan ske udlodning af udbytte.

¹³⁹ (SKM2004.416.LR); (SKM2011.571SR)

¹⁴⁰ (SKM2004.416.LR); (SKM2011.571SR)

11.5.1 Beregning af forlodsudbytte

Jf. SKM2004.416.LR skal A-aktionærens forlodsudbyttet beregnes således:

$$(\text{Indtrædendes aktionærs andel} \times (\text{selskabets værdi} + \text{tegningsbeløb}) - \text{tegningsbeløb}) / \text{indtrædende aktionærs andel}.$$

Den indtrædende aktionær giver afkald på sin ret til udbytte, svarende til værdien af ovenstående beregning på forlodsudbytte, som i opgørelsen af handelsværdien på B-aktierne må fragå i selskabets værdi. Værdiansættelsen til dette foretages jf. cirkulærerne i kapitel 5, hvortil her henvises.

Til beregning ovenfor skal der derudover tillægges en forretning, svarende til selskabets finansieringsrente på dens øvrige gældsforpligtelser, samt et eventuelt risikotillæg. Risikotillægget skal kompensere for A-aktionærens risiko for, at selskabet ikke vil være i stand til at udbetale hele udbyttet inden for den fastsatte periode, da der ikke vil være garanti, for at selskabet i fremtiden kan opfylde betingelserne for, at kunne udbetale udbytte til sine aktionærer¹⁴¹.

11.5.2 Brug af A/B modellen

A/B modellen kan ikke stå alene, såfremt det ønskes at hele selskabet skal overdrages til den nye generation, idet der kun kan overdrages en del af selskabet med A/B modellen. Det vil være oplagt at kombinere modellen med en efterfølgende overdragelse af aktier med succession jf. ABL § 34, hvor den ældre generations aktier overdrages til den nye generation. Derudover kan et tilbagesalg til det udstedende selskab også være en mulighed. Gennemgang af et tilbagesalg til det udstedende selskab følger af næste afsnit.

Som tidligere nævnt udspringer A/B modellen igennem praksis og tidligere afgørelser, derfor har modellen udviklet sig igennem årene, og vil forsat gøre det. Derfor er det vigtigt, at være ajourført med den nyeste praksis, ved brug af A/B modellen.

11.6 Tilbagesalg til det udstedende selskab

Et tilbagesalg af aktier til det udstedende selskab er et godt værktøj, som også er meget anvendt inden for generationsskifte. Metoden kan kun anvendes, hvis der er mindst to aktionærer i selskabet, da hensigten ved modellen er, at den ene aktionær udtræder af selskabet. I forhold til generationsskifte mellem f.eks. far og søn, hvor sønnen allerede har overtaget en del af selskabet via en af de tidligere gennemgået generationsskifte eller omstrukturingsmodeller, kan et tilbagesalg af farens aktier til det udstedende selskab bruges til

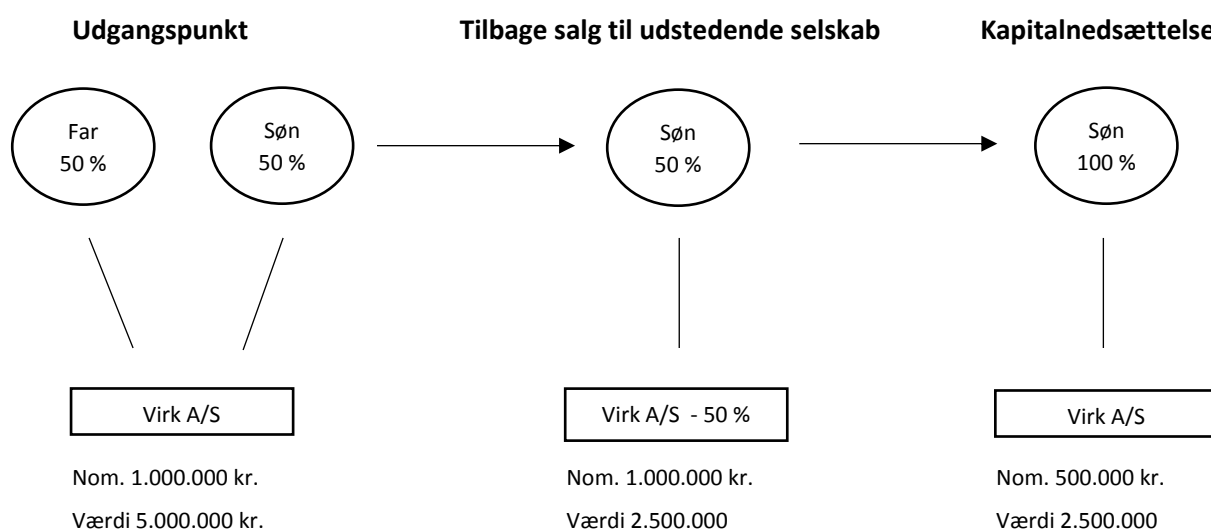
¹⁴¹ (SKM2004.416.LR); (SKM2011.571SR)

at overdrage den resterende del af selskabet til sønnen. En fordel med denne model er, at det er selskabets midler, som anvendes til at købe den udtrædende aktionær ud af selskabet.

I praksis sker et tilbagesalg til det udstedende selskab ved, at der foretages en kapitalnedsættelse jf. selskabslovens § 188 stk. 1, nr. 2, svarende til den udtrædende aktionærs andel af selskabskapitalen. Den udtrædende aktionær modtager pengene fra selskabet, og den tilbageværende aktionær ejer nu 100 % af selskabet.

Et tilbagesalg til det udstedende selskab kan illustreres således:

Figur 11.9 – Illustration af tilbagesalg til det udstedende selskab

Egen tilvirkning

Som illustrationen viser, sælger den udtrædende aktionær først sine aktier til det udstedende selskab. Dernæst foretages en kapitalnedsættelse, således at der kun er sønnens aktier tilbage, og han vil derefter eje selskabet 100 %.

Ved nedsættelse af selskabskapitalen er det vigtigt at have for øje, at selskabskapitalen ikke kommer under minimumsgrænsen for den nominelle kapital på 40.000¹⁴² for anpartsselskaber og 400.000¹⁴³ for aktieselskaber. Kommer man under grænsen kan der umiddelbart efter kapitalnedsættelsen foretages en kapitalforhøjelse, efter selskabslovens § 165. Hvis der ikke er et ønske om, at ny aktionær skal indtræde i ejerkredsen, skal den tilbageværende aktionær alene finansiere kapitalforhøjelsen. I denne situation kræver det noget

¹⁴² <https://erhvervsstyrelsen.dk/ivser-afskaffes-og-kapitalkravet-apser-nedsaettes>

¹⁴³ <https://www.selskabsadvokaterne.dk/artikler/erhvervs-og-selskabsret/krav-til-aktieselskaber-er-nu-kun-400000-kroner/>

likviditet fra den nye generation i forbindelse med overtagelsen, men holder selskabskapitalen sig over minimumsgrænserne, kræver et tilbagesalg til det udstedende selskab ingen form for finansiering for den nye generation. Betyder kapitalnedsættelsen, at selskabskapitalen kommer under 400.000 kr. som er grænsen for et aktieselskab, kan man også vælge, at omdanne selskabet til et anpartsselskab, og dermed er en kapitalforhøjelse ikke nødvendig.

For at kunne gennemføre en kapitalnedsættelse er det et krav, at det besluttet på selskabets generalforsamling jf. selskabslovens § 186. En kapitalnedsættelse kræver samme stemmeflertal som en vedtægtsændring, hvilket som udgangspunkt er 2/3 af stemmerne. Det medfører samtidigt, at jf. selskabslovens § 192 skal der ved udbetaling til aktionæren ved nedsættelse af selskabskapitalen ske offentliggørelse i Erhvervsstyrelsens system. Hermed opfordres selskabets kreditorer til at anmelde deres krav mod selskabet. Før dette kan kapitalnedsættelsen ikke endeligt gennemføres.¹⁴⁴

Det skal siges at et tilbagesalg til det udstedende selskab også kan foretages ved, at selskabet erhverver egne aktier jf. selskabslovens § 196 jf. § 200, stk. 1, nr. 1,¹⁴⁵ hvorved der ikke skal ske en kapitalnedsættelse.

11.6.1 De skattemæssige konsekvenser ved tilbagesalg til det udstedende selskab

Et tilbagesalg til det udstedende selskab har kun skattemæssige konsekvenser for den udtrædende aktionær. Det er vigtigt at være opmærksom på, at et tilbagesalg til det udstedende selskab ikke kan ske med succession, og dermed er afståelsen skattepligtig. Den udtrædende aktionær kan både være et andet selskab eller en person. Derfor deles dette afsnit op i to dele.

Beskatning ved personers tilbagesalg til det udstedende selskab

Som udgangspunkt vil den udtrædende aktionærs betaling blive beskattet som udbytte jf. ligningslovens § 16 B. Dvs. at hele det overførte beløb bliver beskattet. Der er dog mulighed for, at en udtrædende aktionær søger om dispensation til at blive beskattet efter aktieavancebeskatningsloven, så beskatning kun sker af avancen på afståede aktier jf. LL § 16 B, stk. 2, nr. 6. Ofte vil der blive givet tilladelse til at anvende LL § 16 B, stk. 2, såfremt aktionæren afstår alle sine aktier, og ikke bevarer en væsentlig indflydelse i selskabet.¹⁴⁶

Hvis selskabet er stiftet i forbindelse med en skattefri virksomhedsomdannelse, og der i den forbindelse er opstået en negativ anskaffelsessum på aktierne, så kan der ikke spekuleres i at blive beskattet jf. LL § 16 B,

¹⁴⁴ (Olesen, 2017: s. (189))

¹⁴⁵ (Olesen, 2017: s. (189))

¹⁴⁶ (Olesen, 2017: s. (192))

stk. 1, hvor anskaffelsessummen ikke har betydning for opgørelsen af den skattepligtige indkomst, fordi jf. virksomhedsomdannelsesloven § 4, stk. 2-4, skal en opstået negativ anskaffelsessum i forbindelse med en skattefri virksomhedsomdannelse tillægges afståelsessummen ved et tilbagesalg til det udstedende selskab. Denne bestemmelse er netop indført for at undgå spekulation i, at undgå at blive beskattet af den negative anskaffelsessum. Det er ligeledes gældende, at selvom den udtrædende aktionær ikke modtager betaling for sine aktier, så vil det stadigvæk ikke være muligt at undgå beskatning af den negative anskaffelsessum.¹⁴⁷ Det bekræftes af afgørelsen i Tfs 1997.761 LSR.

Beskatning ved selskabers tilbagesalg til det udstedende selskab

Ved selskabers tilbagesalg til det udstedende selskab beskattes betaling for de afståede aktier ligeledes som udbytte jf. LL § 16 B, stk. 1. Hvordan udbyttet præcist beskattes afhænger også af, hvor stor en ejerandel det udtrædende selskaber ejer af datterselskabet jf. aktieavancebeskatningsloven. Ejers der 10 % eller mere af selskabskapitalen i datterselskabet, så modtages udbytter skattefrit. Er ejerandelen under 10 %, sker der udbyttebeskatning, hvorfor anskaffelsessummen ikke giver fradrag i den skattepligtige opgørelse, men ligesom ved personers tilbagesalg til det udstedende selskab, kan der søges dispensation jf. LL § 16 B, stk. 2, nr. 6, så der kan ske beskatning jf. aktieavancebeskatningsloven, og hermed opnås fradrag for anskaffelsessummen.

11.6.2 Anvendelse af tilbagesalg til det udstedende selskab i praksis

Et tilbagesalg til det udstedende selskab kan være aktuelt at bruge i situationer, hvor den ældre generation stadigvæk er aktionær i selskabet. Det er derfor ikke umiddelbart en metode, som vil stå alene i forbindelse med et generationsskifte, men en metode som bruges i den afsluttende fase af generationsskiftet, hvor den sidste del af et selskab overdrages til den nye generation.

Fordelen ved denne metode er, at det er selskabet som står for finansieringen. Derved skal den nye generation ikke skaffe likviditet til at overtage den resterende del af aktierne i selskabet. Det kan dog blive nødvendigt, hvis der skal foretages en kapitalforhøjelse i forlængelse heraf, hvis man kommer under minimumsgrænse for kapitalklassen.

Ulempen ved metoden er, at der ikke kan benyttes regler om succession, og dermed bliver den ældre generation skattepligtig af de modtagende penge. For at undgå beskatning hos den ældre generation, bør der

¹⁴⁷ (Olesen, 2017: s. (192))

oprettes en holdingkonstruktion, så der vil være tale om selskabers tilbagesalg til det udstedende selskab. Dermed er der mulighed for at modtage vederlag uden at udløse beskatning.

Det kan anbefales, at etablere en holdingkonstruktion inden generationsskiftet påbegyndes, fordi det f.eks. ikke er muligt at foretage en skattefri aktieombytning, hvis det erhvervende selskab ikke opnår flertal af stemmerettighederne i det erhvervede selskab. En aktieombytning vil derfor ikke være mulig for den ældre generation, såfremt der ejes mindre end 51 % af aktiekapitalen i selskabet.

12 Konklusion

Indledende overvejelser

Før planlægningen af et generationsskifte begyndes, er der en række forhold som skal overvejes. Både den yngre generation, den ældre generation og virksomheden skal være egnet, før at et generationsskifte kan blive en succes. Den nye generation skal have kvalifikationerne og lysten til at overtage virksomheden, og dernæst er det en forudsætning, at den yngre generation kan skaffe den fornødne likviditet til at finansiere overtagelsen.

Den ældre generation skal være parat til at videregive virksomheden, og lade den nye generation komme til, så de kan sætte deres eget præg på virksomheden. Det kan være en fordel, hvis den ældre generation kan blive i virksomheden i en periode efter overdragelsen, da der kan blive brug for deres erfaring til at hjælpe den nye generation på rette vej. I den indledende fase skal den ældre generation vurdere sin egen økonomiske situation. Er formuen og pensionsopsparingen af en sådan størrelse, at der ikke er behov for yderligere likviditet, eller er der behov for at bevare en mindre indtægtskilde i form af en ejendom, eller kan vederlaget for virksomheden dække behovet. Disse overvejelser har betydning for, hvordan generationsskiftet skal tilrettelægges, og hvilke generationsskifte- om omstruktureringsmodeller der skal benyttes. Ønskes der f.eks. et mindst muligt vederlag, vil succession i den ældre generations aktier kunne foretrækkes. Eller skal en ejendom bevares i et selvstændigt selskab, som forsat skal ejes af den ældre generation, kan en spaltning være en god løsning.

I den indledende fase, skal det gøres klart om virksomheden er egnet til en overdragelse. Virksomheden må ikke være afhængig af den ældre generation, og der skal foreligge et økonomisk incitament ved at foretage et generationsskifte.

Værdiansættelse

Det er en centrale problemstilling omkring værdiansættelse i forbindelse med et generationsskifte, at der er tale om interesseforbundne parter, som har et fælles interesse om, at overdragelsen skal ske til mindst mulig

beskatning. Værdiansættelsen skal ske efter "armslængde vilkår," men vurderer Skattestyrelsen at dette ikke er tilfældet, kan de korrigere værdiansættelsen.

Til at foretage værdiansættelse af overdragede aktiver eller aktier i forbindelse med bl.a. generationsskifte, er der udstedt vejledninger og cirkulærer, som skal anvendes. Ved generationsskifte af en ejendom vil værdiansættelsen ske ved enten cirkulære nr. 185 af 17. november 1982 eller den juridiske vejledning, afhængigt af om parterne er omfattet af boafgiftslovens § 22, eller er interesseforbundne parter, som ikke er omfattet af BAL § 22.

Ved værdiansættelse af et selskab kan der gøres brug af cirkulære nr. 2000-9 af 28. marts 2000 og cirkulære 2000-10 af 28. marts 2000 eller Transfer-Pricing vejledningen. Det er dog ikke klart defineret, om værdiansættelsen skal ske efter cirkulære nr. 2000-9 af 28. marts 2000 og cirkulære 2000-10 af 28. marts 2000 eller Transfer-Pricing vejledningen. Der er derfor valgfrihed mellem de to værdiansættelsesmetoder. Dog skal værdiansættelse ske på "armslængdevilkår." Hvilken værdiansættelse der kommer nærmest på markedsværdien, vil være en konkret vurdering i den enkelte situation. Den primære forskel mellem de to værdiansættelser er, at cirkulæerne tager udgangspunkt i historisk data, hvor beregningen i Transfer-Pricing vejledningen tager udgangspunkt i det fremtidige budget. Da budgettet bl.a. udarbejdes ud fra skøn omkring fremtidig indtjening, vil der være stor sandsynlighed for, at tallene i beregningen afviger fra de historiske data, som anvendes i beregningen i cirkulæerne, og derfor vil resultaterne af de to værdiansættelsesmodeller kunne afvige. Ved anvendelse af Transfer-Pricing vejledningen påvirkes resultatet af det skøn, som foretages ved udarbejdelse af værdiansættelsen, mens de historiske data ikke kan påvirkes. Det giver en større fleksibilitet ved brug af Transfer-Pricing vejledningen frem for cirkulæerne. Parterne i et generationsskifte kan derfor vælge den værdiansættelse, som giver den lavest værdi på selskabet, så der bliver et minimumsbehov for likviditet, og der udløses lavest mulig skattebetaling for overdrageren ved overdragelsen.

Gennemførelse af generationsskifte

Ved at omdanne den personligt ejet virksomhed til et kapitalskab, åbner det op for en række generationskifte- og omstrukturingsmodeller. Flere af disse modeller er baseret på successionsprincippet, hvilket ofte vil medføre den mest skattemæssigt optimale løsning for de involverede parter, da overdragelsen ikke udløser beskatning på overdragelsestidspunktet.

Inden selskabet skal overdrages til den nye generation, skal det overvejes om der bør laves en eller flere omstruktureringer. I denne afhandling er fusion, spaltning, aktieombytning, skattefri tilførsel af aktiver, ble-

vet belyst. Disse modeller kan sammensættes på forskellige måde, så der opnås den optimale selskabsstruktur til det pågældende generationsskifte, da der kan være behov for f.eks. at skabe en holdingkonstruktion eller ophørsspalte det eksisterende selskab til to nye selskaber.

Foruden at sikre virksomhedens fremtid, er den væsentligste hensigt ved et generationsskifte at adskille beskatningstidspunktet fra overdragelsestidspunktet, således at der først udløses beskatning når den yngre generation afstår aktierne. Dette kan lade sig gøre ved, at den ældre generation overdrager sine aktier med succession til den yngre generation, og dermed overtages den ældre generations skattemæssige stilling for aktiernes anskaffelsessum og anskaffelsestidspunkt.

Ønskes det at overdrage et datterselskab fra den ældre generations holdingselskab til den yngre generations holdingselskab, kan reglerne om overdragelse med succession ikke anvendes. I stedet kan det anbefales at anvende A/B modellen. Dette giver mulighed for, at den nye generation kan overtage en del af aktierne i form af B-aktier til omkring kurs pari, samtidig med at den ældre generations holdingselskab modtager udbytter skattefrit. Når hele forlodsudbyttet er udbetalt, kan den yngre generation overtage resten af aktierne ved et tilbagesalg til det udstedende selskab efterfulgt af en kapitalnedsættelse. Dermed finansierer selskabet overtagelsen af de resterende aktier, og den ældre generation bliver ikke beskattet ved afståelse, da der ejes over 10 % af aktiebeholdningen.

Finansieringen af vederlaget til den ældre generation kan ske på flere måder. Den nye generation kan optage lån hos et kreditinstitut eller lign., det overdragede selskab kan stå for finansieringen, den ældre generation kan give dele af eller hele vederlaget som gave, og der kan oprettes et anfordringslån. Et anfordringslån hvor den ældre generation årligt vælger at nedskrive gælden svarende til det afgiftsfrie gavebeløb, vil som udgangspunkt være den model som kræver det mindste finansieringsbehov set fra den yngre generations synspunkt, samtidig med at der ikke udløses gaveafgift.

Der er ikke noget entydigt svar på, hvordan et generationsskifte foretages optimalt. Et generationsskifte bør planlægges ud fra de involverede parter forudsætninger og ønsker til fremtiden, da det er afgørende for, hvilke omstrukturingsmodeller og finansieringsmodeller der kan og bør anvendes. Derfor skal rådgiver starte med at få klarlagt parternes ønsker, og ud fra det, og selskabets struktur, gennemgå de muligheder det pågældende generationsskifte har inden for værdiansættelse, omstrukturings- og generationsmodeller samt finansiering. For til sidst at vælge den skattemæssigt optimale løsning, som varetager alle parteres interesser bedst muligt.

Litteraturliste

Birgitte Sølvkjær Olesen, 2017. *Generationsskifte og omstrukturering - Det skatteretlige grundlag*, 5. udg., Jurist- og økonomforbundets forlag

Christian Skovgaard Hansen, Lars Kjærgaard Terkilsen, Niels Jørgen Kristensen, Peter Koerver Schmidt, Troels Michael Lilja, Malene Overgaard, Henrik Nielsen og Michael Tell 2016. *ERHVERVSBESEKTNING – MED FOCUS PÅ PERSONSELSKABER OG VIRKSOMHEDSORDNINGEN*, 1. udg., Jurist- og økonomforbundets Forlag

Jan Pedersen. Malene Kerzel, Jane Ferniss og Claus Hedegaard Eriksen 2015. *Skatteretten 2*, 7. udg., Karnov Group.

Vejledninger/cirkulærer

TSS-cirkulære nr. 2000-5 af 15. marts 2000

TSS-cirkulære nr. 2000-9 af 28. marts 2000

TSS-cirkulære nr. 2000-10 af 28. marts 2000

Vejledning af 21. august 2009: Transfer Pricing; kontrollerede transaktioner, værdiansættelse

Den juridiske vejledning

Love

Afskrivningsloven

Aktieavancebeskatningsloven

Boafgiftsloven

Ejendomsavancebeskatningsloven

Fusionskatteloven

Kildeskatteloven

Ligningsloven
Personskatteloven
Selskabsloven
Selskabsskatteloven
Skatteforvaltningsloven
Virksomhedsomdannelsesloven
Virksomhedsskatteloven
Vurderingsloven
Årsregnskabsloven

Domme og afgørelser

SKM2001.28 LSR
SKM2003.547 LR
SKM2004.73 TSS
SKM2004.416 LR
SKM2005.98 LSR
SKM2007.664 HR
SKM2008.876 LSR
SKM2009.481 LR
SKM2011.250 SKAT
SKM2012.479 LSR
SKM2015.274 SR
SKM2018.551 LSR
SKM2018.552 LSR
SKM2015.274 SR
Tfs 1997.16 LSR
Tfs 1998.701 LSR
Tfs 1999.787 LR
Tfs 1997.761 LSR

Oversigt over forkortelser

ABL	Aktieavancebeskatningsloven
BAL	Boafgiftsloven
EBL	Ejendomsavancebeskatningsloven
FUL	Fusionsskatteloven
KSL	Kildeskatteloven
LL	Ligningsloven
PSL	Personskatteloven
SEL	Selskabsloven
SSL	Selskabsskatteloven
VOL	Virksomhedsomdannelsesloven
VSL	Virksomhedsskatteloven
ÅRL	Årsregnskabsloven